

Hristosul încununat

INTRODUCERE

Câteva cuvinte sunt necesare ca prefață pentru a prezenta cititorilor o serie de scrieri care, dacă Dumnezeu va da timpul și priceperea, vor urma acesteia. Cu încredere în harul lui Dumnezeu că mă va ajuta, propun să ne ocupăm cu titlurile și cu gloriile personale ale Domnului nostru Isus Hristos, așa cum ni le arată Scriptura. Aceasta pentru închinarea inimilor noastre și pentru ca, meditănd asupra unei teme atât de rodnice, să putem înțelege mai clar ce reprezintă El pentru noi și, așa cum și este, să-L încununăm cu multele Sale cununi. Aceasta așteaptă El de la noi, să-I acordăm gloria care îi aparține; făcând așa, sufletele noastre își vor extinde cu siguranță posesiunile spirituale și vor descoperi mai mult din bogăția cu care El ne-a înzestrat; vor trăi sub razele binecuvântate ale gloriei Lui pline de splendoare și prin aceasta vor deveni strălucitoare: „privind cu fața descoperită slava Domnului” și fiind „schimbați în același chip din slavă în slavă”.

Studiul nostru va fi deci, mai presus de orice, spiritual, dacă Dumnezeu va împlini dorința inimii mele, așa cum știe El. Ar fi într-adevăr periculos să ne apropiem de această temă în orice alt spirit decât acela al unui închinător. Să privim la această infinitate divină fără să realizăm în prezența Cui ne aflăm ar fi o profanare. Totuși, siguranța noastră nu stă în refuzul de a ne apropia, acolo unde harul ne invită și ne primește, ci dimpotrivă. Locul apropierii este numai acolo unde ne aflăm în siguranță: Locul Preasfânt este adăpostul nostru. Și în timp ce privim la El, despre care este scris: „Nimeni nu cunoaște pe Fiul în afară de Tatăl”, mângâierea și siguranța noastră constau în aceea că, după cum spune Scriptura, El vorbește pentru a fi înțeles; și singurul lucru care poate fi partea credinței este să caute să înțeleagă.

Deci nu avem decât să fim smeriți - să urmăm Scriptura, nu să o luăm înaintea ei - să ne oprim acolo unde se oprește ea sau unde cunoașterea noastră nu reușește să și-o însușească; și atunci vom descoperi în mod sigur, aici ca și oriunde, că „toată Scriptura” este „de folos” divin. Să fim, simplu, niște oameni care învață: nu speculanți sau critici, ci discipoli; și la picioarele lui Isus nu trebuie să ne fie teamă.

Studiul nostru va fi deci, în mod necesar, unul doctrinar. Nu vom fi satisfăcuți numai să punem laolaltă texte din Scriptură, ci vom căuta sensul fiecăruia și semnificația lor atunci când sunt puse împreună. Caracteristic Cuvântului lui Dumnezeu, atât în cele mai simple, cât și în cele mai dificile pasaje, este că ne invită să-l cercetăm și să reținem ceva ca răsplată a acestei sânguințe. El reprezintă un ținut niciodată secătuit de recoltele pe care le oferă, ba din contră, acționează pentru noi ca și cum ar fi îmbogățit de ele. Și, după cum Dumnezeu a dat tuturor celor din poporul Său, în vechime, drept asupra țării pe care le-o oferise și a făcut din ei toți agricultori, tot așa, într-un fel mai complet. El a dat oricărui suflet credincios beneficiu și drept asupra acestei țări bune a moștenirii Lui, care prin strădania Lui devine roditoare.

Astfel, ne revine nouă să extragem din Scriptură doctrina acesteia, dar în așa fel încât să obținem mai mult decât ce este la suprafață și decât ceea ce - fiind rezultatul propriilor noastre eforturi și al propriei noastre munci pentru înțelegerea Scripturii - va ridica implicit întrebarea: „Oare este adevărat ceea ce spune Scriptura?” înseamnă a dezvolta un „crez”, după cum se spune, iar un crez omenesc nu are niciodată autoritate în el însuși, tocmai pentru că este omenesc. El nu poate decât să arate spre scripturile din care este derivat și să spună: „*acolo* este autoritatea mea”. Dar aceasta necesită și lasă imediat loc pentru tot felul de exerciții de la care cei ușuratici, leneși și timizi s-ar eschiva deopotrivă, dar în care stă tocmai menținerea unei adevărate sănătăți spirituale. Crezurile *mele* reprezintă *pentru mine* nu propriile mele gânduri, ci efectul Scripturii asupra mea, așa cum am cunoscut-o prin legătura mai mult sau mai puțin zilnică cu ea și cu gândurile altora și prin aplicarea ei la necesitățile practice. În crezul meu

personal, câștigat în modul amintit, mă plec înaintea Scripturii și nu față de altceva, socotind-o o autoritate: este efectul asupra mea al acestei autorități; și a nu-l avea ar însemna să probez lipsa unei cunoașteri vii a Cuvântului viu al lui Dumnezeu.

Totuși aici se deschide dintr-o dată o controversă de care, oricât ne-ar displace, nu putem scăpa decât prin lașitate sau prin indiferență. Astfel, în loc de un câmp secerat, Scriptura apare ca un câmp de luptă. Secolele de creștinism răsună de larma disputelor și a dezbinării. Și nu putem să nu vedem că Dumnezeu Se afla demult deasupra tuturor acestora. „Crezurile” general acceptate, care, indiferent de defectele lor, întruchipează totuși atât de mult din credința fundamentală a creștinismului, au fost câștigate după lungi conflicte cu forme succesive de erezie. Iar cele mai nedesăvârșite sunt acelea în care au apărut puține controverse sau în care nu a apărut încă nici una. Nu trebuie să ne temem de război, dacă în el, în loc să avem un sărman spirit de înfruntare, avem cetățile lui Beniamin, care ies sub conducerea „roditorului” Efraim (Numeri 2.18-22). Cu siguranță, adevărul nu are să se teamă de nici un conflict. Stindardele lui nu au căzut niciodată într-un câmp de luptă deschis și imparțial.

Atunci, spre ce ne îndreaptă Scriptura prin aceasta? Da, spre nevoia de a avea o ureche de auzit, dacă este să fim „biruitori”, pentru a fi oameni ai lui Dumnezeu, dacă este să avem profitul Scripturii. Adevărul nu poate supraviețui fără război în mijlocul unei lumi îndepărtate de Dumnezeu. Iar Dumnezeu nu a căutat cu tot dinadinsul să facă lucrurile atât de clare încât orice suflet neatent și ușuratic, în ciuda ușurătății lui, să cunoască ce este adevărul: dar cei serioși și exersați vor cunoaște, după cum a spus Domnul: „Oricine este *din* adevăr ascultă glasul Meu” (Ioan 18.37). Și aceasta se aplică în mod proporțional în cazul fiecărui creștin.

Cununile de pe capul lui Hristos sunt fie gloriile Lui personale, fie se află în cea mai directă și intimă legătură cu acestea. Din momentul în care începem să ne ocupăm cu aceste lucruri, intrăm în câmpul unei controverse interminabile. Efortul vrăjmașului a fost îndreptat în toate timpurile împotriva lui Hristos Însuși. Chiar în zilele noastre au apărut noi forme de eroare, pe care nu ne va fi de folos să le ignorăm, ci mai degrabă să le avem mereu în vedere. Nici nu va fi de ajuns să spunem: „Să ne ținem de cuvintele Scripturii”, fără să cercetăm serios semnificația lor. Felul de acțiune al lui Satan este să-și amplaseze bateriile de tragere cât mai departe și să le ascundă vederii cât mai mult cu putință, însă numai acolo unde știe că își vor face lucrarea eficient. Și nici nu-i vom putea înfunda tunul, fără să-i descoperim bateriile. El este mult mai grijuliu cu faptele decât cu cuvintele și, pentru a-i răspunde, trebuie să-i arătăm că, pentru noi, cuvintele înseamnă fapte.

Dar, în timp ce nu putem ignora formele de eroare atât de numeroase astăzi și adesea atât de disimulate, totuși, să-L înfățișez pe Hristos în toată plinătatea Lui, în diversele glorii în care Cuvântul Îl prezintă, este scopul pe care-l confer cu bucurie acestor scrieri începute aici, de la prima până la ultima pagină. Nu poate fi țel mai înalt decât acesta, deși realizăm cu atât mai mult măsura săracă în care este atins. Totuși, dacă cineva este credincios acestui țel, poate conta în mod sigur pe ajutorul Duhului lui Dumnezeu. Acesta Se află între noi pentru a-L glorifica pe Hristos, pentru a lua din lucrurile lui Hristos și a ni le face cunoscute. Și chiar cel mai sărac și mai slab credincios, dacă se lasă în mâinile Lui pentru aceasta din toată inima și cu fidelitate (și să adăugăm, cu smerenie), va arăta în mod sigur că posedă ceva care este mai mult decât energia omenească pentru atingerea lui. Fie ca El să ne acorde aceasta acum.

HRISTOSUL ÎNCUNUNAT

„Și pe capul Lui erau multe cununi” (Apocalipsa 19.12).

Capitolul 1

DIVINITATEA LUI HRISTOS

Pentru cineva care se află în posesia Noului Testament, aproape că nu-i este necesar să citeze vreun text pentru a dovedi divinitatea lui Hristos. Numai voința poate reuși să nu găsească dovezi aici, deși ar fi cu totul altceva să spunem că nu există dificultăți în înțelegerea ei. *Desigur* că sunt dificultăți. Ca un copil născut în Betleem, crescând în înțelepciune și în statură în casa unui dulgher din Nazaret, să fie în același timp Dumnezeu tuturor oamenilor, reprezintă o dificultate pe care nimeni nu gândește să o nege. Vechiul Testament o prezintă totuși și atrage atenția asupra ei de două ori pentru minunea pe care o reprezintă, în cuvinte scrise - cum îi este clar oricărui evreu - cu mult înainte de timpul lui Hristos. Astfel, Isaia (9.6) spune: „Căci un Copil ni S-a născut, un Fiu ni S-a dat și domnia va fi pe umărul Lui; Îl vor numi: Minunat, Sfetnic, Dumnezeu tare, Părintele veșniciei, Prinț al păcii”. Și, din nou, Mica (5.2): „Și tu, Betleeme Efrata, măcar că ești prea mic între miile lui Iuda, totuși din tine Îmi va ieși Cel care va stăpâni în Israel și a cărui origine este din timpuri străvechi, din zilele veșniciei”.

Sigur că aceasta este o taină, însă faptul nu este mai puțin clar afirmat; și încă despre Unul pe care de la început, ca „Sămânță a femeii”, generațiile de oameni L-au așteptat și spre care, de când a venit, generațiile privesc înapoi; El, Omul unic în istoria omenirii! O minunată explicație, potrivită acestui fapt minunat, concentrând fiecare facultate a sufletului asupra Lui. El, Cel care a făcut lumea și de la care aceasta a alunecat, a intrat din nou în lume, sub o înfățișare neașteptată, într-adevăr, dar în așa fel încât să poată arăta cel mai gingaș interes față de ea. Când știm Cine este, când cunoaștem lepădarea de Sine și vorbirea de copil a Celui Veșnic, deprinzându-Se cu condiția de făptură - o făptură atât de depărtată de ce fusese odată în paradis - ce revelație găsim în anonimatul pe care Și l-a asumat!

Însuși El a venit în căutarea noastră! Cine poate fi în final asemenea Lui? Îl vom măsura după înălțimea tronului Său? Atunci, într-adevăr, El Se află departe de noi. Sau după adâncimile unei firi divine pe care a pus-o și în noi (și care se poate vedea încă, în ciuda decăderii noastre), capabilă de acea iubire care se sacrifică și care poate fi numai o reflectare palidă a Creatorului?

Poate fi altcineva decât El - vreo creatură - căreia El să-i fi lăsat să câștige *în afara Lui* inimile noastre, prin gloria unei lucrări atât de mari împlinite pentru noi? Nu, imposibil! Și când realizăm că această lucrare nu este secundară, pentru un colț al Creației, ci că a fost îndeplinită sub ochii căpeteniilor și ai puterilor îngerești, „ca să arate în veacurile viitoare nemărginitele bogății ale harului Său, în bunătatea Lui față de noi” (Efeseni 2.7) - înțelegem că pentru oricine altcineva ar fi fost imposibil să facă aceasta, în afară de El Însuși! - în așa fel încât să nu apară nici o manifestare a lui Dumnezeu, ci doar a unei simple făpturi; Dumnezeu aflat în gloria centrală a propriei ființe și totuși rămânând necunoscut!

„Toate lucrurile au fost create din El și pentru El” (Coloseni 1,16), se afirmă despre Hristos; și asemenea cuvinte reprezintă afirmații ale Divinității Lui, aproape mai pozitive decât ar putea fi cele mai directe declarații. Ce imposibil este să-ți imaginezi că o simplă făptură poate fi centrul în jurul căreia se rotește Universul! Sau că poate fi cineva chiar inferior lui Dumnezeu! Să ne întoarcem la istoria Creației; cât de natural citim acum despre El, - care, după cum declară Evanghelia lui Ioan, este Dumnezeu și cu Dumnezeu - „Să facem om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră”. Sau, din nou, să privim înainte, cu gândul la locul unde suntem duși prin profeția lui Isaia, cu care am început; să privim la acel titlu al Lui, nu ca „Tatăl veșnic”, conform

versiunii obișnuite, ci ca „Părintele veșniciei”, conform limbii ebraice (Versiunii Revizuite) - la acel Unul care a făcut toate lucrurile la început și care la sfârșit le va da forma finală.

Astfel realizăm că în centrul Universului nu se află numai o Putere care îl controlează și îi menține coeziunea - fapt din nou adevărat cu privire la El, deoarece „toate se țin prin El” (Coloseni 1.17) - ci se află și o Inimă exprimată perfect ca fiind Puterea *morală* care se manifestă acum prin „Preaiubitul” „Dragostei” însăși. Aici ni se spune că El este întruparea. Nu poate fi altul. Nu există nici un satelit care să fi devenit soare, ci El este însăși revărsarea Soarelui - da, Soarele tuturor soriilor.

Gândiți-vă la acel Unul care putea spune despre *Sine* că este „Lumina lumii” - excluzând pe oricine altcineva! Lumina mărturisind despre sine, cum face lumina; în așa fel încât nu poate fi respinsă decât de oamenii care „au iubit mai mult întunericul decât lumina, pentru că faptele lor erau rele” (Ioan 3,19). Și această lumină nu era numai cea a spuselor Lui, vreun mesaj adus de El, vreo descoperire încredințată Lui, deși era reprezentată și de acestea; ci El *Însuși* era Lumina, după cum Se exprimă în modul cel mai precis pentru a defini aceasta: „Cât sunt în lume, sunt Lumina lumii” (Ioan 9.5).

Spusele Lui, într-adevăr, aveau să rămână după ce El a plecat; descoperirea pe care o făcuse avea să rămână pentru alte zile. Și nu mai puțin avea să fie noapte pentru lume atunci când El a plecat. Nimic nu poate înlocui Soarele. Desigur, există destule „lumini” mici - torțe, focuri, ici și colo câte o lampă - dar nici una dintre acestea nu poate fi confundată cu soarele. Chiar luna strălucește cu lumina ei și însăși firea aduce mărturie - pe care am face bine dacă am asculta-o - că lumina lumii trebuie să fie *din afara* lumii; nimic ieșit din ea nu este bun pentru iluminarea ei.

„Dumnezeu este lumină” și iată pe Unul care Se află atât de deplin în lume, încât, dacă un ucenic își exprimă dorința să-i fie arătat Tatăl, îl muștră cu cuvintele: „De atâta timp sunt cu voi și nu M-ai cunoscut, Filipe? Cine M-a văzut pe Mine, a *văzut* pe Tatăl. Cum zici tu: Arată-ne pe Tatăl?” (Ioan 14.9).

Nici o afirmație nu poate fi mai absolută referitor la Dumnezeu, decât faptul că din punct de vedere moral nu era altcineva mai demn de privit, nu era nimeni afară de El care să fie „strălucirea” sau „splendoarea gloriei” (Tatălui), imaginea exactă a Persoanei Sale (Evrei 1.3), „chipul Dumnezeului Celui nevăzut” (Coloseni 1.15).

El este astfel Descoperitor sau (potrivit titlului pe care numai Ioan I-l dă) „Cuvântul lui Dumnezeu”. Începutul acestei evanghelii, în care gloria divină a lui Hristos este tema predilectă, Îl prezintă sub acest caracter. „La început” - când nimic din ce *are* început nu începuse, Cuvântul (nu începuse, ci) *era*. Descoperirea a început cu Creația: lucrarea trebuie să poarte într-un anume fel mărturia despre Lucrător; dar nu este suficient aceasta, întrucât Cuvântul întrupat vorbește chiar acolo, la începutul Creației, despre *planul* lui Dumnezeu ca El să fie cunoscut. El trebuie deci să aibă în intenție ca cei cărora le vorbește să fie ai Săi; și astfel Cuvântul lui Dumnezeu este Creatorul. „Toate au fost făcute prin El și nimic din ce a fost făcut n-a fost făcut fără El” (Ioan 1.3). Într-o imagine deloc figurativă, Creația este adevărata vorbire a Cuvântului lui Dumnezeu. „Cuvântul era *cu* Dumnezeu” - o Persoană distinctă; „și Cuvântul era Dumnezeu” - o Persoană divină; și „El era la început cu Dumnezeu” - întotdeauna distinct ca persoană și întotdeauna în comuniune cu Tatăl.

Prea puțin ne amintim faptul - iar unora pare să le fie necunoscut - că Cuvântul a fost Creatorul. Așa-zisul Crez al apostolilor atribuie Creația numai Tatălui. Scriptura spune despre Tatăl, „de *la care* vin toate” și despre Domnul Isus Hristos, „prin care sunt toate” (1 Corinteni 8.6). După cum am citat deja în Coloseni, apostolul afirmă despre Hristos că „toate lucrurile au fost create prin El și pentru El” (1,16). Ioan ne poate ajuta să înțelegem mai bine această ultimă expresie. În calitate de Cuvânt, de Descoperitor, vedem că El are o relație deosebită cu ceea ce a creat; astfel încât, atunci când „Cuvântul” S-a făcut trup, carne, această venire a Sa în propria Creație, cu toată minunăția ei, se potrivește în chip divin; iar noi, făcuți „pentru El”, vom avea

descoperirea deplină a inimii lui Dumnezeu și vom fi apropiați după planurile veșnice ale dragostei în care Persoanele Divinității își au fiecare partea.

Trecând la epistola lui Ioan, îl găsim ca fiind „Cuvântul vieții”, având legată de El aceeași idee a revelației: „pentru că viața a fost arătată și noi am văzut-o și mărturisim despre ea și vă vestim viața veșnică, care era cu Tatăl și care ne-a fost arătată” (1 Ioan 1,2). Aspectul acesta ține în întregime de caracterul epistolei; însă deocamdată nu am ajuns aici.

Și din nou, în Apocalipsa, Hristos ne este prezentat ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu, unde continuă să-L arate pe Dumnezeu ca totdeauna, dar în perspectiva judecății. Aici El călărește pe calul alb și sabia judecății Îi iese din gură.

Ce binecuvântare este pentru noi să putem vedea, în titlul de Fiu al lui Dumnezeu, scopul divin, din veșnicie, al revelației; și că am fost dați Fiului de către Tatăl, chiar de la începutul Creației, potrivit acestui țel de a fi „făcuți pentru El”. Cuvintele Domnului în rugăciunea către Tatăl, în favoarea celor dați Lui din mijlocul lumii, deși par să se refere la un domeniu mai îngust, definește progresiv același țel ca având în vedere păcatul omenesc și consecințele lui fatale. Celor dați Lui, El le prezintă Numele Tatălui și le transmite cuvintele Tatălui. Cineva care avusese un loc împreună cu ei a căzut, dar acesta fusese un „fiu al pierzării”. Nu ne este necesar să ne încurcăm cu întrebările iscate la început în Biserică, cu privire la doctrina Cuvântului (sau Logos). Scriptura are o transparență clară în această privință, iar asupra unor asemenea subiecte nu putem căpăta nici o rază de lumină din altă parte.

De aceea, nu este de mirare că Isus revendică a fi acel Unul existent prin Sine, după cum Se adresează evreilor: „mai înainte de a fi Avraam, *Eu sunt*” (Ioan 8.58). Acesta este numele inexprimabil al Divinității, prin care El S-a descoperit lui Moise și lui Israel: „Cel ce se numește *Eu sunt* m-a trimis la voi” (Exod 3,14). Fiind din totdeauna Cuvântul, Descoperitorul, această voce din vechime era, desigur, a Lui. Astfel El este cel Statornic, cel Neschimbat, cel Veșnic, Domnul (Iehova - YHWH - este sinonimul pentru acesta); tot astfel gloria Lui, pe care Isaia a văzut-o în timpul său, este declarată ca fiind a Lui: „Isaia a spus aceste lucruri când a văzut slava Lui și a vorbit despre El” (Ioan 12.40-41 și Isaia 6.9-10). Vechiul Testament, la fel ca și Noul Testament, este plin de prezența Lui; numai că acum El a adoptat acel cort de carne pentru a-Și expune gloria în el; în acel cort, ansamblul scopului Său de a fi aproape de noi și toată plăcerea pe care o găsește în fiii oamenilor au putut ieși la iveală pe deplin. Acum, într-adevăr, El este Emanuel, „Dumnezeu cu noi”, iar binecuvântarea ce decurge pentru noi din aceasta va umple veșnicia.

Faptul că El revendică o cinste egală cu a Tatălui Însuși devine astfel perfect inteligibil; „pentru ca toți să cinstească pe Fiul, cum cinstesc pe Tatăl” (Ioan 5.23), reprezintă cea mai accentuată afirmație a identității, iar cuvintele lui Toma: „Domnul meu și Dumnezeul meu” (Ioan 20.23) arată deplina recunoaștere a adevărului de către credința lui tardivă.

Capitolul 2

FIUL VEȘNIC

Oricine crede Scriptura nu poate nega un singur moment că Hristos este Fiul lui Dumnezeu. Dar îndată ce ajungem să luăm în considerație cum și în ce sens este El Fiul lui Dumnezeu, începem să întâmpinăm disputa unor limbi cu care necredința a asaltat întotdeauna glorioasa Lui Persoană; în același timp însă începem să experimentăm misterul acestei Persoane despre care credința însăși mărturisește cu de-amănuntul. Și nu numai atât, dar găsim în Scriptură că titlul Său, de Fiu al lui Dumnezeu, are o măsură îndoită - atât în caracterul divin, cât și în cel omenesc; și trebuie să ne întrebăm cu privire la importanța lui în ambele ipostaze și să luăm în considerație sensul în care vorbește Scriptura, dacă dorim să înțelegem bine ceea ce este descoperit despre El.

Este clar că Dumnezeu ne pune în seamă această răspundere de a înțelege Cuvântul Lui și nu trebuie să căutăm să scăpăm de ea. În fața ei, oamenii caută refugiul în ceea ce cred ei că este simplitate, dar care adesea trădează o lipsă de introspecție. Ei cred afirmațiile, dar găsesc înțelept să nu le privească prea de aproape. Le este atât de teamă de erori, încât nu îndrăznesc să cerceteze adevărul; dar adevărul însuși este unica întăritură împotriva erorii. „Când am primit cuvintele Tale, *le-am mâncat*”, spune profetul; „cuvintele Tale au fost bucuria și plăcerea inimii mele” (Ieremia 15.16). Tăria acestei expresii ne apropie de felul în care Cuvântul lui Dumnezeu se cere să fie primit: pus înainte, despicat și analizat; nu numai ce apare la suprafață, ci tot ce se află în el să fie asimilat și luat în stăpânire. În felul acesta ne hrănește și creștem prin el, care devine cu adevărat „bucuria și plăcerea inimii”.

Nu putem să nu ne amintim că Domnul folosește aceeași imagine izbitoare, referindu-Se la Sine. Domnul este Pâinea Vieții: trupul Lui este adevărata hrană, iar sângele Lui este adevărata băutură. Ce înșelăciune a lui Satan a fost să convingă pe unii din poporul lui Dumnezeu că acesta este modul literal de a lua Cina Domnului sau ceea ce este implicat în ea, transformând în participarea la o rânduială (chiar dacă ea poate găsi calificare, prin insistență, asupra necesității credinței) ceea ce este adâncirea în Hristos și însușirea Lui, în plinătatea Lui, pentru noi. Aici nu este moarte, ci numai viață și întărirea și desăvârșirea vieții pe care ne-a transmis-o dragostea divină.

Pentru aceasta trebuie să căutăm să cunoaștem mereu mai bine adevărul lui Hristos. Nu L-am putut cunoaște altfel, decât prin revelație și tot prin revelație trebuie să continuăm a-L cunoaște. Textele sunt gândurile lui Dumnezeu în care El este păstrat în sfințenie pentru noi - slujba Duhului lui Dumnezeu (deși nu independentă de energia Lui directă și personală) este să-L facă pe Hristos, al nostru, în mod practic. De aceea să cercetăm Scriptura cu perseverență, pentru a spori în acea cunoaștere care adăpostește viața veșnică; și fie ca, odată cu această cunoaștere progresivă, să primim bucuria tot mai profundă în El; aceasta va fi comuniune mai deplină cu Tatăl și putere ca să reflectăm strălucirea la care privim.

Adam a fost prin creație un fiu al lui Dumnezeu și, deși căderea a șters asemănarea, totuși apostolul a putut cita aprobativ atenienilor pe unii dintre poezii lor, care spusese: „Căci suntem din neamul Lui” (Faptele Apostolilor 17.28, 29). Și nu suntem astfel doar pentru că suntem creați de El, ci și pentru că suntem posesori al unei naturi spirituale care ne face potriviți comuniunii Aceluia care este Duh. Dacă El este „Cel care face îngerii Săi duhuri (vânturi), tot așa se spune despre ei că sunt „fiii lui Dumnezeu” (Evrei 1.7; Iov 38.7).

Dar „Sfântul” născut din Maria, noul Adam al unei noi creații, este numit „Fiul lui Dumnezeu”, nu conceput în mod firesc, ci prin umbrirea Duhului Sfânt (Luca 1.35). Ca și Adam, care în timp ce era tată al seminției sale, din partea divinității nu era decât „întâi-născut dintre mai mulți frați”, tot așa este Hristos între cei „născuți din Duh” și, în consecință, „fii ai lui Dumnezeu” - pe un plan mai înalt decât cel natural. „Ultimul Adam”, în timp ce este Capul unei seminții (conform semnificației cuvintelor), este și „întâi-născut dintre mai mulți frați” (Romani 8.29).

Faptul acesta nu constituie parte din tema noastră prezentă și nu voi mai stăruii asupra lui aici, decât pentru a face observația că reprezintă tot ceea ce implică titlul de „Fiu al lui Dumnezeu” atunci când este acordat lui Hristos. Observația are în vedere pe unii care protestează cu toată sinceritatea la a-I fi aplicat acest titlu Lui, ca Persoană divină. Ei spun că „Filiația” implică derivarea, deci inferioritatea față de Tatăl și, confundând pasajele care vorbesc despre El ca fiind născut în timp (Psalmul 2.7) cu cele pe care trebuie să le luăm în considerație acum, susțin că este doar „Fiu” în caracterul Lui oficial.

Dar într-un singur text direct al Scripturii se răstoarnă toate argumentele lor posibile; aici în mod sigur, dacă nu în altă parte, unde nu cunoaștem nimic decât prin revelație. Într-un text dintre cele mai familiare pentru noi toți este adus ca dovadă a măreției dragostei divine faptul că „Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Său Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3.16). Această dragoste este prin Domnul Însuși, în timp ce apostolul care ne-o relatează declară despre ea într-una din epistole: „dragostea lui Dumnezeu față de noi s-a arătat prin faptul că Dumnezeu a trimis în lume pe singurul Său Fiu, ca noi să trăim prin El. În aceasta constă iubirea, nu în faptul că noi am iubit pe Dumnezeu, ci că El ne-a iubit pe noi și a trimis pe Fiul Său ca ispășire pentru păcatele noastre” (1 Ioan 4.9-10).

Profunzimea acestei dragoste este arătată deci în aceea că Tatăl a trimis pe Fiul Său în lume pentru noi. Reiese astfel, cu o claritate perfectă, că Hristos a fost „Fiul” înainte de a fi venit în lume. Se face un apel simplu către inimile noastre care, deși căzute, cunosc ceva din ceea ce este dragostea de tată. Și, dacă privim înapoi spre timpul când lui Dumnezeu I-a făcut plăcere să ne arate prin Avraam ceva din realitatea sacrificiului, simțim ca o încercare, dincolo de ce este firesc, să auzim acele cuvinte măsurate, fiecare purtând în el o agonie: „Ia pe fiul tău, pe singurul tău fiu pe care-l iubești, pe Isaac; du-te în țara Moria și adu-l ca ardere-de-tot pe un munte pe care ți-l voi spune” (Geneza 22.2).

Nu putem realiza decât puțin din ce a însemnat aceasta pentru Avraam. Dacă cumva gloria divină se ascunde de noi într-o oarecare măsură? Dacă aici ne este subliniată chemarea acelei iubiri în care „Dumnezeu nu a cruțat pe Fiul Său, ci L-a dat pentru noi toți”? Sau dacă gloria lui Dumnezeu nu face nici o diferență între a spune că „Fiu” nu este deloc aici un titlu de relație și a spune că acest titlu nu înseamnă totul și nici mult mai mult decât a însemnat pentru Avraam?

Oare cuvintele „Fiul Său” nu par aici a fi destinate să nege această semnificație și să ne asigure că nimic nu s-a intenționat mai puțin decât o relație autentică?

Dar apostolul adaugă că Cel trimis era „*singurul Său Fiu născut*” și dacă titlul de „Întâlnăscut” arată că El are frați, acela de „*singurul născut*” îi exclude la fel de clar. El era aceasta înainte de a fi apărut sub o înfățișare - în mod etern „Fiul” și astfel, în mod divin, fără semeni. Titlul de „Singurul născut” arată că era Fiu prin natura Lui și nu trebuie să lăsăm deoparte nimic din ceea ce Duhul lui Dumnezeu a ales pentru a ni-L prezenta. Dar acest cuvânt nu poate decide asupra semnificației, prin comparație cu limba greacă inspirată a Noului Testament, care, spre deosebire de a Septuagintei, este mai precisă și mai corectă; și cel mai puțin s-ar potrivi în ce privește persoana Fiului lui Dumnezeu. Aici, cu cât termenul pare mai straniu în privința relației cu Domnul binecuvântat, cu atât mai strâns trebuie să aderăm la ce este cu siguranță scripturistic. Aici gândurile noastre pot doar să urmărească, iar nu să conducă: ne aflăm în siguranță doar sub călăuzirea Duhului lui Dumnezeu și nu altfel.

Mai mult, apostolul Ioan este singurul scriitor inspirat care aplică termenul de „*Singurul născut*” Domnului și care este cunoscut de toți ca cel a cărui temă predilectă este divinitatea Lui. Ioan îl introduce, de asemenea, în chiar locul unde vorbește despre gloria lui Dumnezeu care a fost acum dezvăluită pentru noi în Hristos: „Și Cuvântul a devenit trup și a locuit printre noi (și noi am privit slava Lui, slavă ca a unicului Fiu născut din Tatăl), plin de har și de adevăr” (Ioan 1.14). Aceasta este versiunea obișnuită, dar expresiile sunt în realitate mai tari decât ceea ce transmit aceste cuvinte. Cuvântul „a locuit” semnifică de fapt „și-a făcut cortul”, purtându-ne astfel înapoi, în vechime, la cortul în care Dumnezeu a umblat cu poporul Său. Cortul este acum

acel „trup” sau caracter omenesc al lui Hristos, în care Cuvântul - care este Dumnezeu - a avut plăcerea să locuiască printre noi. Astfel, gloria Lui este glorie divină; dar pentru Israelul din vechime, ea a fost acoperită cu un văl, iar acum este dezvăluită: „am *privit* slava Lui”. Cum era ea? Era o glorie ca a unui Singur născut din Tatăl”, o glorie întocmai cum aceea a unui Singur născut vine din locul pe care El totuși nu l-a părăsit niciodată, de apropiere deplină în relație și în dragoste de Dumnezeu ca Tată.

Aceasta este urmarea, exprimată pentru noi de versetul 18: „singurul Lui Fiu, care este” - literal, „Acela care este numai Unul” sau „care locuiește” - „în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut” (L-a arătat). Intimitatea neschimbătoare a relației veșnice este aici aceea care îl califică în poziția de Descoperitor al lui Dumnezeu; și aceasta în acord cu ceea ce era El înainte de a ne fi fost făcut cunoscut drept „*Cuvântul* făcut trup”.

Astfel, avem pe cel mai scump nouă și mai competent Martor al lui Dumnezeu care poate exista - noi înșine fiind puși în poziția de copii ai Tatălui, ca să ajungem, în consecință, la starea potrivită pentru a primi și a beneficia de un asemenea raport de legătură. Prin urmare, în interior se aduce o parte din cer pentru noi - după cum pământului i s-a făcut firmamentul în cea de-a doua zi a genezei - prin care Cerul glorios de dincolo poate străluci asupra noastră. Nu dintr-o poziție îndepărtată, nici cu o sclipire rece, ci cu căldura cu care Soarele nostru, Guvernatorul zilei, ne binecuvântează și ne înveselește. Dragoste care este lumină, aceasta este revelația! Cum ne-am putea descurca fără prețioasele cuvinte „Fiu” și „Tată”, la sfârșitul tuturor dispensațiilor, al întregii perspective temporale, ca să arătăm natura eternă, prin ea însăși a lui Dumnezeu, adevărul absolut privitor la ceea ce ni s-a descoperit acum?

El nu este „dragoste” pentru o ocazie, oricât de mare ar fi ocazia aceasta. Nici Fiul nu a devenit Fiu pentru a Se etala, oricât este El de glorios. Tatăl nu are început ca Tată, nici Fiul nu are început ca Fiu. Altfel nu am avea descoperirea veșniciei, nici a lui Dumnezeu, așa cum este El, ci numai așa cum *I-ar fi plăcut Lui să devină*, ceea ce este un lucru cu totul diferit. Mulțumim lui Dumnezeu că nu este așa. Știm că Dumnezeu locuiește etern în dragoste: subiectul acelei iubiri ni s-a făcut cunoscut. Suntem meniți nu să cunoaștem o tăcere eternă în Casa în care răsună acum o muzică atât de glorioasă pentru fiii risipitori întorși, ci să cunoaștem o comuniune în care suntem primiți și la care suntem privilegiați să devenim părtași.

Însuși raportul de legătură stabilit pe pământ, de Întîi-născut al familiei cerești, nu este decât *reprezentarea* relației *eterne* pe un plan pământesc, unde „mulți frați” o pot înțelege și se pot bucura de ea. Realitatea veșnică se întrupează în timp și este făcută, pe cât posibil, vizibilă pentru noi. În toate acestea se vede năzuința dragostei divine către noi, nerăbdarea ei de a ne avea cu ea! Nu vom mai stăruii mult asupra acestui lucru; dar când privim deplin adevărul binecuvântat al „*Cuvântului* făcut trup”, descoperim că din însuși caracterul Lui omenesc țâșnește către noi lumina divină, acea „viață veșnică care era cu Tatăl și care ne-a fost arătată” (1 Ioan 1.2) și că „în El era viața și viața era lumina oamenilor” (Ioan 1.4).

Capitolul 3

CUVÂNTUL FĂCUT TRUP

Ne întorcem acum de la considerațiile asupra divinității Domnului nostru binecuvântat, pentru a vedea cum vorbește Scriptura despre întruparea Lui. Dintre toți evangheliștii, apostolul Ioan, istoric al gloriei Sale divine, expune aceasta în modul cel mai concentrat: „Cuvântul S-a făcut trup” și „a locuit (Și-a făcut cortul) printre noi”. „Carnea” caracterizează omenescul prin ceea ce este partea lui cea mai vulgară; iar profunzimea acesteia reprezintă gloria revelației pe care expresia „Cuvântul S-a făcut trup” o redă cu atâta perfecțiune. În personalitatea Lui omenească, Hristos Însuși era Evanghelia pe care o vestea, iar „Fiul Omului” este titlul care I-a plăcut să Și-l acorde.

După cum știm, dincolo de faptul întrupării Lui a existat o prăpastie de netrecut, față de care întruparea a constituit preliminarul necesar. Ba a constituit ceva mai mult, pentru că din abisul în care a coborât la cruce, Hristos S-a înălțat îndată. Datorită a ceea ce era El, nu a putut fi reținut acolo, în timp ce caracterul omenesc pe care Și l-a asumat Îl păstrează pe Hristos pentru totdeauna: El Și l-a asumat în propria Persoană și este parte din El. Pe tronul lui Dumnezeu, purtând semnele de aducere aminte ale coborârii celei mai adânci, El va domni ca Miel, pentru veșnicie.

Ce gând uimitor este ca Dumnezeu să vină în chip de făptură, nu numai pentru un timp și pentru a face o lucrare, pentru că, oricât de minunată ar fi ea, va fi doar pentru un timp, ci pentru ca de bunăvoie să rămână în ea, în chipul acesta. Dumnezeu și făptura - făptura *Lui* - aflându-Se astfel permanent împreună, înlănțuiți într-o îmbrățișare care nu va fi desfăcută niciodată! Aceasta, în semnificația ei profundă, nu poate fi o manifestare parțială ori secundară. Ca revelație, trebuie scrisă nu numai în limba obișnuită oamenilor, ci trebuie să se adreseze tuturor inteligențelor și tuturor ființelor capabile să-i răspundă. Iar Scriptura ne asigură deplin că așa este, „ca să arate în veacurile viitoare nemărginita bogăție a harului Său, în bunătatea Lui față de noi, în Hristos Isus” (Efeseni 2.7).

S-ar putea oare arăta fapturilor adâncimile dragostei divine, fără ca toate fapăturile să fie afectate de ea? Cu siguranță că lucrul acesta ar fi imposibil. „Decăderea și moartea” trebuie să spună: „Am auzit de faima ei cu urechile noastre”. Oștirile cerului, aflând-o doar ca pe un har destinat altora, ar trebui chiar și așa s-o recunoască drept bunătate plină de grijă față de ele, cunoscând în felul acesta, cu o adorație mereu mai profundă, pe propriul lor Dumnezeu glorios. Iar închinarea adusă Mielului trebuie cu adevărat să provoace întreaga adorare a cerului, ba încă cu mult mai presus de cum ar fi fost ea înainte de această închinare.

Lucrul acesta ni se dă de înțeles și chiar mai mult decât atât, acolo unde apostolul ne spune că „îmi plec genunchii înaintea Tatălui Domnului nostru Isus Hristos (Cei mai mulți editori lasă deoparte completarea „Domnului nostru Isus Hristos”, prin autoritatea unora dintre cele mai vechi manuscrise; dar unele o păstrează; trebuie să citim,) din care își trage numele *orice* familie, în ceruri și pe pământ” (Efeseni 3.14-15). Orice familie își găsește în felul acesta locul în comuniunea cu El, care este descoperit ca Tatăl lui Hristos. Descoperirea lui Dumnezeu în Hristos face ceva nou din relația lor în El.

Totuși „nu în ajutorul îngerilor vine El, ci în ajutorul seminței lui Avraam” și tocmai în legătură cu faptul acesta vorbește apostolul despre întrupare, ca fiind pasul necesar spre cruce. „Se cuvenea ca Acela pentru care sunt toate lucrurile și prin care sunt toate lucrurile, aducând pe mulți fii la slavă, să desăvârșească prin suferințe pe Căpetenia mântuirii lor... Astfel, deoarece copiii sunt părtași sângelui și cărnii, tot așa și El a fost deopotrivă părtaș la ele, pentru ca, prin moarte, să nimicească pe cel ce are puterea morții, adică pe Diavolul, și să elibereze pe toți aceia care, prin frica morții, erau supuși robiei toată viața lor” (Evrei 2.10-16).

Aici vedem de ce întruparea Lui este uneori accentuată, ca și cum ar fi totul. Carnea era acel „vas de pământ” în care „pasărea cerului”, cea vie, trebuia să moară și în care numai ea putea să

moară (Levitic 14.1-7). „Carne” este expresia folosită pentru firea omenească cu fragilitatea și cu instabilitatea ei; și astfel este potrivită pentru a exprima profunzimea condescendenței divine, care în această situație este și deplina arătare a gloriei lui Dumnezeu. De aici apar expresiile „Cuvântul a devenit carne” (S-a făcut trup) și „Mi-ai pregătit un trup”, apostolul legând din nou cuvintele din urmă (atât de perfect în șirul faptelor din Evrei) cu jertfa Lui prețioasă: „Tu n-ai voit nici *jertfă*, nici *dar*, ci Mi-ai pregătit un trup”.

În citatul din al doilea capitol, copiii sunt făcuți părtași „cărnii și sângelui”, la care, prin consecință este și El părtaș; iar condiția prezentă, schimbătoare, a caracterului omenesc, este subliniată chiar mai mult în 1 Corinteni 15.50: „Carnea și sângele nu pot moșteni împărăția lui Dumnezeu” - nu datorită răului din ele, ci datorită caracterului schimbător, nepotrivit cu ceea ce este veșnic. Tocmai la aspectul veșnic al împărăției se referă apostolul aici; iar rolul sângelui este de a alimenta ceea ce se irosește (carnea) și se identifică cu schimbarea, cu uzura materiei, deci cu efemerul, în locul a ceea ce este etern.

De aceea, trupul adoptat de Domnul pentru a împlini legea jertfelor - lege care în sulul cărții se referea la El - nu se află încă în condiția potrivită noii creații, deși El însuși era „ultimul Adam” și Capul ei. Trupul pe care L-a luat era „psihic” - termen care trebuie citit mai degrabă cu „natural” (având viața naturală datorită sufletului) (1 Corinteni 15.44) - nu încă „spiritual”. Acești termeni sunt puțin înțeleși și în cel mai bun caz putem înțelege doar o mică parte din semnificația lor; totuși putem înțelege destul pentru a evita unele greșeli în care se cade adesea. Un trup „spiritual” nu înseamnă un trup format din spirit (duh) după cum un trup „psihic” nu înseamnă că este format din psyche (suflet). Cele două fraze sunt exact paralele în Scriptură și sunt folosite pentru a arăta faptul următor: „Dacă este un trup psihic, este și un trup spiritual. De aceea este scris: „Omul dintâi, Adam, a fost făcut un suflet viu”; cel din urmă Adam, un duh dătător de viață” (1 Corinteni 15.44-45).

Aici, citatul apostolului ne arată că trupul psihic se află în relație potrivită cu omul ca suflet viu - un termen prin care este desemnat la fel de bine omul, ca și animalul. Totuși omul posedă - spre deosebire de animal - atât suflet cât și spirit, dar aceasta în timp ce în trupul actual, omul nu este desemnat prin componenta lui superioară între cele două menționate. În afara trupului el este un „spirit”; în trup, el este un „suflet”. Trupul psihic - este regretabil că nu avem un adjectiv mai bun pentru suflet - pare să ocupe facultățile spiritului său; sufletul (care este partea senzorială, animală, deși mult superioară animalelor) dominându-l până la a-l caracteriza.

Astfel trupul este cu adevărat potrivit cu fraza din Filipeni (3.21), „trupul umilinței noastre”; și aceasta separat de efectul pe care l-a avut căderea asupra lui, deși efectele căderii nu sunt excluse. În el, spiritului i se dă posibilitatea să contemple lucrurile din afară numai prin simțiri; în felul acesta, încet și dificil, se adună cunoștințe pentru îmbogățirea spiritului. Și acest fel de cunoștință (gr: cunoaștere prin experiență) pare să fie acela despre care vorbește apostolul (1 Corinteni 13.8-12), „ca într-o oglindă, în chip întunecos” și care „va avea sfârșit în acea stare desăvârșită, când „vom vedea față în față”. Lenta trezire și mai lentă maturizare a facultăților omului, în timp ce acesta crește în înțelepciune, par să aibă mult a face cu această aparentă inversare a ordinii între spirit și suflet.

În concluzie, trupul de „carne și sânge” este perfect adaptat ca „trup al umilinței”, pentru a zădărnici „mândria omului”, făcându-l să realizeze zi de zi starea lui de dependență; și aceasta în timp ce îngrijirea acordată și servirea intereselor sale poartă o mărturie constantă a grijii și blândeții lui Dumnezeu față de făptura creată de El, pentru a o păstra strâns legată de Izvorul binecuvântării.

Fiind cu totul separate de cădere și de consecințele ei, toate acestea țin de „omul dintâi”, nu de ceea ce a devenit el apoi. Căderea a adus cu ea, într-o asemenea condiție, tot ceea ce ar putea genera fie și numai un moment de durere. Pasajul din Evrei 2 distinge cu atenție diferența dintre „copiii” care sunt deopotrivă „părtași” sângelui și cărnii (în această stare decăzută) și partea limitată a lui Hristos în ele. În limba greacă, cuvintele arată o diferență în acest sens, deși nu

definesc natura exactă a acesteia. Oricum, nu este greu să o înțelegem din ceea ce se adaugă apoi: „a trebuit să Se asemene fraților Săi în toate lucrurile, ca să poată fi, în ce privește legăturile cu Dumnezeu, un mare preot milos și vrednic de încredere ca să facă ispășire pentru păcatele norodului”.

Expresia „în toate lucrurile” arată necesitatea ca El să-Și însușească în mod deplin și adecvat firea omenească, astfel încât să poată fi un Reprezentant autentic al acelorora pentru care S-a înfățișat la Dumnezeu, în timp ce pentru aceasta trebuie să fie fără nici un defect sau întinare personală, să aibă o fire omenească perfectă, fără pată sau ruptură.

Felul în care a fost asigurată aceasta ni-l mărturisește Evanghelia după Luca. Puterea Duhului Sfânt a împlinit ceea ce altfel ar fi fost imposibil, iar „Sfântul” născut din Fecioară a fost chiar și în ce privește umanitatea Lui, „Fiul lui Dumnezeu” (Luca 1.35). Aceasta nu declară de la sine ceea ce a spus Ioan; nu este echivalentul Cuvântului făcut trup. Evanghelia după Luca Îl înfățișează pe Hristos ca om, tot așa cum Evanghelia după Ioan Îl înfățișează ca Fiu al lui Dumnezeu. Prima ni-L prezintă pe Întâiul-născut, cealaltă pe Singurul-născut. Și este esențial ca ambele aspecte ale gloriei Lui să fie exprimate în mod adecvat. Puterea Duhului Sfânt s-a manifestat în „Omul Hristos Isus”, care a fost „făcut în toate lucrurile asemenea fraților Lui”, fiind în același timp absolut liber de orice moștenire tristă a căderii. Puterea aceasta s-a manifestat acolo unde era necesar, anume în caracterul Său omenesc, nu în caracterul divin.

Astfel, chiar în ce privește trupul Său, era un trup „pregătit” și totuși „în toate lucrurile asemenea” celui al „fraților Lui”, dar în totul despărțit de consecințele păcatului pe care - deoarece nu există păcat în El - nu le putea avea în Ființa Lui. (Trebuie să păstrăm aceste adevăruri privitoare la Domnul în atentă potrivire și raport unul față de celălalt: „un trup pregătit” și „făcut în toate lucrurile asemenea fraților Lui”. Ultimul adevăr nu trebuie forțat pentru a include vreo consecință a căderii: pentru că în aceasta noi nu am fost „frații Lui”; iar limitarea - așa cum am văzut - este deplin stabilită pentru El, ca părtaș „sângelui și cărnii”. Pe de altă parte, adevărul „un trup pregătit” nu trebuie forțat pentru a-l face altfel decât un trup autentic omenesc. Este folositor în acest sens să ne amintim că această expresie reprezintă un citat din Septuaginta, care o substituie pentru ebraicul: „Mi-ai străpuns urechile”. Afară de cazul când am crede că textul ebraic este imprecis aici și că acuratețea celui grec este afirmată de apostol, ultimul text este doar o parafrază a celui dintâi, pe care apostolul o acceptă ca redând semnificația adevărată. Dar în cazul acesta „trupul pregătit” nu se referă la vreo trăsătură specială, proprie acestuia, ci la faptul că este instrumentul prin care, ca Om, Cel ce vorbește să poată auzi - adică asculta - voia lui Dumnezeu. Nu este de presupus că textul neinspirat al Septuagintei ar oferi aici o revelație a naturii umanității Domnului, necunoscută textului ebraic inspirat. Desigur, ceea ce s-a spus despre Domnul prin comparație cu Adam se referă, simplu, la trupul Lui; iar unitatea divinității și umanității în Persoana Lui, cu consecințele acesteia, nu reiese de aici. Sperăm ca pe acestea să le prezentăm în alt loc.) În această privință trebuie să distingem cu atenție, din efectul acestor împrejurări în care Se afla, un Adam paradisiac, dar în afara paradisiului; fără îndoială, o stare greu de conceput pentru Adam și ceva imposibil pentru un Adam care nu căzuse. Și totuși, în anumite relații poate fi posibil să înțelegem și să vorbim despre aceasta într-o anumită măsură - adică atât cât ne conduc afirmațiile Scripturii și cât ne este dat să le pătrundem înțelesul.

După cum vedem, în trupul de carne și sânge, Adam era cu totul potrivit relației de condiționalitate în care s-a aflat față de tot ce-l înconjura. Numai păcatul ar fi adus moartea asupra lui, cum s-a și întâmplat. Muritor, și încă nu era: nu exista nici o *tendință* a morții în firea lui, nimic în el care să se supună ei, nici o posibilitate de boală, nici o întunecare a vreunei facultăți. Totul era în vigoare la el și cu capacitatea de a reține acea vigoare un timp cel puțin nedefinit. Astăzi, cu o cunoaștere mereu mai profundă a resursei minunate - încă perceptibilă în trupul omenesc - de îndepărtare a lucrurilor care ne rănesc și de recuperare a noastră din orice efect al acestora, nu ne este dificil să realizăm că nici o otrăvă nu l-ar fi putut afecta. Fiarele

câmpului îi erau supuse. Dacă ne gândim la posibilitatea vreunui accident, cred că în această privință ar trebui să revenim la certitudinea ocrotirii divine; și serviciul pe care îl împlinea pomul vieții era în mod clar rânduit pentru el ca întărire a unei lecții atât de necesare, orice am gândi despre virtuțile lui reale.

Schimbare și dependență se văd în toate acestea, dar înconjurată de grija și de dragostea divină; și numai prin ultima au putut fi excluse suferința și moartea în final. Astfel, îndepărtând providența lui Dumnezeu, suferința și moartea pot veni. Îndatorarea și responsabilitatea față de ea au fost implicate mai dinainte: nu este necesar decât ca împrejurările să se schimbe, pentru ca el să flămânzească, să înseteze și să sufere. La Domnul Însuși, în trupul de carne și sânge pe care știm că l-a avut, acestea toate nu au implicat nici caracterul muritor (în sensul lui adevărat, caracter muritor nu înseamnă „capabil de a muri”, sens pe care unii l-au aplicat în mod imprudent Domnului, ci „supus morții, merit să moară”, nici vreo poziție față de Dumnezeu, substituitoare sau altfel, care să le justifice. Dacă Lui, în harul Lui, I-a plăcut să vină în aceste condiții, faptul acesta este cu totul suficient. El nu a putut decât să simtă mai minunat lucrurile, datorită desăvârșirii Sale și în același timp să stea cu totul în strălucirea de soare a favoarei divine, după cum - până la întunericul semnificativ al crucii - a stat întotdeauna.

Și acesta, fiind harul Său, era parte a acelei manifestări a lui Dumnezeu pe care o afirmă: „Cuvântul făcut trup”. Ceea ce pare a fi doar infirmitatea omenească devine în felul acesta gloria Divinității. „Fiul Omului este slăvit” în această umilință; și Dumnezeu „de asemenea este slăvit în El”.

Capitolul 4

DUHUL ȘI SUFLETUL LUI OMENESC

Vom lua în considerație acum aspectul mai profund al duhului și al sufletului în Hristos.

„Dochetismul”, care nega realitatea întrupării Sale în carne, nu mai necesită să stăruim asupra lui, deoarece nu mai are adepți în prezent; dar aspectul la care am ajuns acum implică pentru început lămurirea a ce sunt spiritul și sufletul omului, mulți credincioși neavând încă o vedere clară asupra acestui lucru. De aceea cu greu am putea înțelege ce implică - în ceea ce-L privește pe Domnul - caracterul autentic omenesc, dacă nu înțelegem mai întâi ce implică acesta la oameni în general.

Dacă, spre exemplu, luăm o carte („Hodge-s Outlines of Theology”) vom găsi pe autor spunând: „Pitagora și, după el, Platon și apoi succesiv pleiada filozofilor greci și romani au susținut că omul este alcătuit din trei elemente: *spiritul rațional* (NOUS, PNEUMA, MENS), *sufletul animal* (PSYCHE, ANIMA) și *trupul* (SOMA, CORPUS). De aceea, acest uz al cuvintelor s-a imprimat în limbajul popular grec. În consecință, apostolul le folosește pe toate trei atunci când intenționează să exprime exhaustiv în limbajul popular entitatea omului și ceea ce aparține acestuia: „Dumnezeul păcii să vă sfințească El Însuși pe deplin; și duhul vostru, sufletul vostru și trupul vostru să fie păzite întregi” (1 Tesaloniceni 5.23; Evrei 4.12; 1 Corinteni 15.45). De aici, unii teologi conchid că această doctrină a omului, constituit din trei elemente distincte, este de inspirație divină. La aceasta el obiectează: „Faptul că PNEUMA și PSYCHE sunt entități distincte, nu poate fi doctrina Noului Testament, deoarece sunt folosite în mod obișnuit ca sinonime, adesea fără vreo legătură între ele. Astfel PSYCHE, ca și PNEUMA, este folosit pentru a desemna sufletul ca sediu al înaltelor facultăți intelectuale - (Matei 16.26; 1 Petru 1.22; Matei 10.28). Tot astfel PNEUMA, ca și PSYCHE, este folosit pentru a desemna sufletul ca principiu care animă trupul - (Iacov 2.26). Cei care au murit sunt numiți indiferent PSYCHAI, (Fapte 2.27, 31; Apocalipsa 6.9; 20.4) și PNEUMATA (Luca 24.37, 39; Evrei 12.23).

Acestea sunt toate obiecțiile lui și de la prima vedere ele devin cu totul nesatisfăcătoare. Cât de mult se pierde din precizia și din credibilitatea Scripturii, atunci când avem libertatea să acordăm credit unor asemenea distincții aparente ale frazeologiei populare! Din contră, Vechiul Testament este la fel de clar față de aceste distincții, ca și Noul Testament, și aceasta cu mult înainte ca filozofia să fi modelat limbajul Greciei și cu totul în afară de greaca pe care această filozofie a modelat-o.

În toată Scriptura, încă din primul capitol al Genezei, animalelor li se atribuie un „suflet”. „Acolo toate erau un suflet viu” - este desemnarea simplă (în Geneza 1.30, ebr.) a regnului animal ca distinct față de om. Într-adevăr, și omul este făcut un suflet viu, dar nu acesta este caracterul său cel mai înalt, caracterul său special. Dumnezeu este „Tatăl *duhurilor*” (Evrei 12.9), nu al sufletelor; și după cum fiul este chipul tatălui său, tot așa omul este *creat* în mod special după chipul lui Dumnezeu (Geneza 1.27). La fel este și „duhul omului care este în el” și care „cunoaște lucrurile omului” (1 Corinteni 2.11); de aceea, acest duh nu este atribuit niciodată animalelor. La începutul „cugetărilor” sale, autorul Eclesiastului ridică o întrebare interesând aspectul acesta, căreia îi răspunde însă la sfârșitul cărții (3.21; 12.7); și răspunsul nu exprimă decât îndoiala unui om aflat în ceață, nu adevărul divin, după cum apare evident și prin faptul că nu este dat drept adevăr divin.

Duhul și sufletul sunt privite în Scriptură totdeauna cu deplină consecvență în această manieră. Scriptura este totdeauna solidă în sine și niciodată vagă în ceea ce spune. Facultățile proprii omului, judecata mentală și morală, sunt atribuite duhului; natura senzitiv instinctivă și emoțională este atribuită sufletului. Totuși există o *cunoaștere* care poate fi atribuită sufletului, după cum există și o bucurie a duhului; iar dacă „inima” este substituit pentru „suflet”, iar „mintea” pentru „duh”, putem înțelege această problemă fără a realiza vreo confuzie sau inconsecvență.

În ce privește starea de moarte, dacă duhul sau sufletul sunt absente, trupul va fi mort și fiecare poate fi menționat în felul acesta; totuși și aici Scriptura va fi găsită perfect unitară în toate afirmațiile ei. În trup (și prin conexiunea cu el, fără îndoială, în condiția „naturală” sau „psihică” la care ne-am referit deja), omul, deși *are* un duh, *este* un „suflet”, astfel încât „sufletul” devine, conform limbajului nostru obișnuit, echivalentul eului; în timp ce se află în afara trupului, deși *are* un suflet, el *este* un „duh”.

Aceasta va explica toate pasajele, probabil cu excepția acelor din Apocalipsa; astfel la Apocalipsa 20.4 găsim sufletul exprimând doar un fel de substitut pentru eu sau persoană, în timp ce în expresia „sufletele de sub altar”, aplicată martirilor, acestea sunt simbolurile persoanelor ale căror vieți fuseseră oferite prin sacrificiu. Și acest uz nu este realmente diferit. Deci „duhul, sufletul și trupul” formează un om; iar aici, după cum apare evident, duhul este acela care constituie particularitatea distinctivă a omului. Pentru a fi Om în mod autentic, Domnul trebuie să le aibă pe amândouă și în consecință amândouă îi sunt atribuite în Scriptură. Astfel El spune despre sufletul Său întristat și tulburat (Matei 26.38; Marcu 14.34; Ioan 12.27); și se poate spune despre El că „sufletul Lui nu va fi lăsat în locuința morților (hades), (Faptele Apostolilor 2.31). Pe de altă parte, în tinerețe El crește puternic în duh (Luca 2.40); percepe în duhul Lui (Marcu 2.8); Se bucură și este tulburat în duhul Lui (Luca 10.21; Ioan 13.21); Își încredințează și Își abandonează duhul Tatălui Său (Luca 23.46; Ioan 19.30).

În felul acesta, dovezile caracterului Său autentic omenesc sunt complete. Și aici El este făcut în toate lucrurile asemenea fraților Săi; și cât de multe, în fapt, depind de aceasta! De aspectul acesta ne vom ocupa mai îndeaproape. Mai întâi trebuie să lămurim anumite infirmări sau, explicații care sunt altfel decât ne învață aceste texte, unele speculații mai vechi fiind readuse în ultimul timp și reclamând o nouă examinare. Va fi de folos să le urmărim întâi în forma lor mai veche și apoi în fazele lor modeme. Forma mai veche este cunoscută (în istoria Bisericii) ca Apolinarianism; cea mai nouă se află astăzi peste tot în jurul nostru, în ceea ce este cunoscut drept Kenoticism.

Apolinariu, un trinitarian zelos, a fost cinstit mult de către ortodocși și s-a aflat în opoziție cu Arianismul. De fapt vederile lui par să se fi dezvoltat tocmai prin opoziția cu arianismul. „Doctrina arianistă asupra persoanei lui Hristos”, spune Dr. Bruce („The Humiliation of Christ”, pag. 42, 43), „era că în persoana istorică numită Hristos a apărut în trup omenesc mult glorioasă - și într-un anume sens, divină - *făptură* desemnată în Scriptură ca Logos, Cuvânt, - Logosul luând locul comun sufletului omenesc, fiind supus infirmității omenești și chiar păcatului. Aceasta dat fiind că, oricât de glorios, era totuși o făptură, de aceea limitată, falimentară, capabilă de a se întoarce, prin abuz de libertate, de la bine spre rău. Apolinariu a acceptat maniera lui Arian de a construi persoana prin excluderea unui suflet omenesc rațional și a folosit-o ca mijloc de a înlătura concluzia arianistă.

El nu a negat existența unui *suflet* omenesc în Hristos, în sensul scripturistic al acestuia, ci a unui suflet omenesc *rațional*, un termen filozofic pentru care Scriptura folosește termenul „duh”. El a susținut că *Duhul* lui Hristos reprezintă Divinitatea Lui; în felul acesta el a căutat nu numai să scape de doctrina arianistă a fragilității morale în Domnul, ci să obțină și alte rezultate de cea mai mare importanță.

Dintre acestea, primul era evitarea oricărei posibilități de a presupune o *personalitate duală* în Hristos, presupunere la care, de fapt, unii dintre oponenții lui au și aderat. Citându-l din nou pe Bruce, în vederea lui, „Hristos era Dumnezeu adevărat, pentru că era Logosul veșnic manifestat în trup. Era și om adevărat, pentru că natura umană constă din trei elemente componente, trup, suflet și duh”; și pe toate acestea, Hristos le-a avut. Într-adevăr, se poate obiecta că al treilea element al persoanei lui Hristos, NOUS-ul (mintea), nu a fost omenesc, ci divin. Dar Apolinariu avea pregătită replica: „Mintea în Hristos”, spunea el, „este în același timp divină și omenească; Logosul este concomitent imaginea expresă a lui Dumnezeu și prototipul umanității”. Aceasta părea el să înțeleagă prin afirmația că umanitatea lui Hristos este *eternă* - o parte a sistemului său

neînțeleasă de oponenți, care presupuneau că se referă la *trupul* lui Hristos. Nu există nici un motiv să credem că Apolinariu intenționa să răspândească învățătura conform căreia trupul de carne al Domnului nostru era veșnic, fiind adus cu El din cer și deci nu S-ar fi născut în mod real din Fecioara Maria, cu toate că este posibil ca unii dintre adepții lui să-și fi însușit astfel de opinii. Ideea lui era că Hristos a fost *omul ceresc*; *ceresc*, pentru că era divin; *om*, nu doar pentru că era Dumnezeu încarnat, ci pentru că duhul divin este în același timp esențialmente *omenesc*”.

„Acesta”, remarcă Bruce, „era elementul speculativ al teoriei apolinarianiste, teorie greșit înțeleasă de contemporani, dar mai bine înțeleasă, iar în anumite cercuri *mai simpatizată, acum*”. Și aici este interesul nostru în această problemă, anume că în prezent se reafirmă în fermentul minților omenești atât de mult din trecutul mort și îngropat și adesea fragmentat, încât ne este de folos ca aceste fragmente să le punem la locul lor, pentru ca să putem vedea legătura lor firească și să le înțelegem semnificația.

Dar fără îndoială, Apolinariu ar fi susținut că această ultimă parte a teoriei sale nu era o simplă speculație. Ar fi putut apela la textul din Ioan 3.13, „Fiul omului, care este în cer”, sau mai bine la cel din 1 Corinteni 15.47: „Om al doilea este (EX OURANOU) din cer.

Cu toate acestea este limpede că, „făcut în toate lucrurile asemenea fraților Săi”, nu se poate spune despre Hristos în felul cum L-a descris el, cu excepția cazului când admitem o lepădare de Sine atât de profundă, încât această umanitate divină a fost capabilă să-și însușească limitele omenești adevărate, să fie ispitită asemenea nouă, să crească în înțelepciune și în statură, să fie noul Adam, Capul unei noi seminții de oameni: fără aceasta este clar că nu am avea pe Hristosul din Scripturi. El este atât de deosebit de noi, încât nu am avea curajul să-L revendicăm pentru noi. Nici nu-L putem înțelege în agonia din Ghetsimani sau în întunericul amărăciunii uitării Lui la cruce. Apolinariu a conceput întreaga natură morală și mentală a omului, în mod corect, a se afla în acel duh al omului care nega că Domnul l-ar fi avut. După teoria lui, Domnul a adus duhul cu El din cer sau, mai curând, acesta era chiar acel Unul care a venit. Astfel a devenit cu adevărat „duhul unui Om”; dar nu putea fi numit duh *omenesc*, decât printr-un argument care face salt peste o diferență infinită, ca și cum abia dacă aceasta ar exista; și aceasta în timp ce în interesul teoriei (de a argumenta împotriva caracterului schimbător al creaturii) este apreciat din plin.

Dar mai era un al treilea avantaj pe care Apolinariu l-a văzut rezultând din această umanitate divină a lui Hristos, care L-a făcut pe Dumnezeu Însuși să Se încovoie sub suferință și moarte, cum nici o altă viziune nu a făcut-o; și lucrul acesta a crezut a fi esențial necesar pentru a conferi putere lucrării Lui răscumpărătoare. Însă imaginea pe care și-a făcut-o în această privință este contradictorie.

În ansamblu nu poate fi nici un dubiu pertinent că apolinarianismul - deși a apărut demult și s-a menținut puțin timp - nu a fost un pas mai departe spre Kenoticism, care în ultimul timp s-a răspândit în multe cercuri și care a apărut necesar pentru a rotunji vechea doctrină până la o anumită consistență. Un scriitor american aparținând acestei școli chiar „își întemeiază teoria pe baza unității esențiale dintre omenesc și divin”; „încarnarea fiind după el, elementul omenesc (Logosul) etern în Dumnezeu, devenind om prin adoptarea unui trup și ocupând locul comun unui suflet” (Bruce).

Privind Kenoticismul în legătură cu tema noastră prezentă, o scurtă mențiune va fi suficientă. Poziția lui principală este că Fiul lui Dumnezeu, în devenirea Lui ca om, S-a contractat între limitele omenești, fie pentru a deveni realmente duhul omenesc al lui Hristos, fie pentru a ocupa loc împreună cu acesta într-o conștiință omenească. Scopul este, ca și al apolinarianismului, de a evita să atribuie Domnului o *personalitate duală*, de a-L face pe Hristosul evangheliilor mai ușor de înțeles, cu păstrarea concomitentă a Divinității Lui adevărate. Divinitatea, spun ei, poate lăsa deoparte ceea ce îi aparține, exceptând atributele esențiale, fără o reală diminuare de sine; iar atotputernicia, atotcunoașterea și atotprezența nu reprezintă atribute esențiale, ci doar expresii ale relației libere cu lumea pe care El a creat-o. „Pentru Fiul lui Dumnezeu, încarnarea este în mod necesar o limitare și o dezbrăcare de Sine, nu a ceea ce este esențial pentru a fi Dumnezeu, ci a

cea ce este esențial manierei divine de existență, a gloriei divine pe care El o avusese de la început la Tatăl și pe care a exercitat-o în guvernarea lumii. „Aceasta este imaginea”, spune Thomasius, citat de Bruce, „oferită de apostol în epistola către Filipeni, o astfel de imagine este cerută de istoria evanghelică; probabil că nici o alta nu poate lămuri cum, spre exemplu, Hristos a putut dormi în timpul furtunii de pe marea Galileii. Ce somn real putea fi acolo pentru El, care, ca Dumnezeu, nu numai că era treaz, dar, conform ipotezei antikenotice, ca Guvernator al lumii, a „potolit” și a „liniștit” furtuna?”

Autorul citat aici nu merge până la extremele la care ajung Gess și alții, care reproduc viziunea apolinariană a caracterului omenesc al Domnului; dar nu ne este necesar nici să cităm în continuare pentru a arăta din ce întrebări s-a născut kenoticismul, nici răspunsul pe care în esență îl oferă toate formele lui. Cine nu cunoaște aceste întrebări? Și cine nu știe câte deservicii ne aduc ele? Oare poate fi această dificultate soluționată satisfăcător în ultimă instanță? Sau ea ne arată că ne aflăm tocmai în fața afirmației personale, de nepătruns, a Domnului, că „nimeni nu cunoaște pe Fiul, afară de Tatăl”?

Aceasta trebuie să ne dea răgaz cel puțin pentru a realiza cât de ipotetice sunt toate răspunsurile - cât de puțin poate însăși Scriptura să argumenteze în ajutorul lor: și aici se află cu siguranță tocmai subiectul despre care s-ar cuveni să ne fie teamă să-l prezentăm, fără asigurarea Scripturii. Oricum, putem privi la ceea ce este mai avansat, dar numai cu convingerea că prin aceasta va fi demonstrată slăbiciunea gândurilor noastre. Chiar faptul în sine poartă un bine, deoarece ne păstrează în interiorul limitelor cunoștinței demne de încredere, pentru ca, împreună cu psalmistul, să nu ne îndeletnicim cu lucruri prea înalte pentru noi și să nu ne atragem pedeapsa sigură care urmează îngâmfwării.

KENOSIS este, într-adevăr, un cuvânt luat din Scriptură: „dezbrăcarea de sine” din Filipeni 2; el este adevărata forță a cuvântului care în versiunea obișnuită nouă este sărăcăcios redat cu „S-a dezbrăcat (engl.: S-a făcut de nimic - n.t) pe Sine Însuși” (HEAUTON EKENOSEN). Astfel acest curent afirmă că este bazat pe Scriptură - într-adevăr, este singura interpretare potrivită a pasajului la care ne-am referit: un pasaj cu adevărat minunat, cu care ne putem împropăta aducerea aminte și inimile. Este minunat pentru că include îndemnul de a-L imita pe Hristos: „Să aveți în voi gândul acesta, care era și în Hristos Isus: El, măcar că avea chipul lui Dumnezeu, totuși n-a crezut ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu, ci S-a dezbrăcat pe Sine Însuși și a luat un chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor. La înfățișare a fost găsit ca un om, S-a smerit și S-a făcut ascultător până la moarte și încă moarte de cruce” (Filipeni 2.5- 8).

Modificarea de la „nu a socotit ca o pradă”, la „nu a socotit ca un lucru de apucat” este preferată de mulți astăzi. Punctul asupra căruia insistă apostolul nu este acela că Hristos ar fi pretins că este egal cu Dumnezeu, ci că nu a insistat asupra acestui drept: S-a dezbrăcat de Sine - a renunțat la înfățișarea de Dumnezeu în favoarea celei de rob. Aspectul pe care teoria kenotică ne invită să-l luăm în considerație este ce anume se implică în această dezbrăcare de Sine.

Faptul în sine este evident: El a fost aici Om, cu înfățișarea unui rob. Nu a venit sub înfățișarea corespunzătoare Lui ca Dumnezeu, deși era Dumnezeu; aceasta este limpede. Nu pare a fi necesar să ne întoarcem la adevărul simplu cu care fiecare creștin s-a familiarizat, pentru a înțelege această dezbrăcare. Nu apare nici o revelație proaspătă în ea: apostolul apelează mai degrabă la o cunoaștere general creștină.

Suntem îndreptățiți deci să căutăm deplina valoare a acestor expresii. El a dezbrăcat înfățișarea de Dumnezeu, pentru a o lua pe cea de rob: aici este antiteza; dar ea implică numai realitatea înfățișării Sale de om. Atunci când Se află în trupul omenesc vorbește despre „Fiul Omului care este în cer” (Ioan 3.13). A fost El în cer atunci, *sub înfățișarea unui rob*? Nu, nu putem spune aceasta. Dar atunci chipul de rob pe care și-l asumase nu L-a limitat la aceasta; KENOSIS-ul nu era absolut și universal, ci relativ la apariția Lui pe pământ; era numai ceea ce a fost implicat ca necesitate pentru venirea Lui în lume ca Om, nu ca să fie întors de la aceasta. Aspectul este în

deplin acord cu pasajul din Filipeni, care apare ca un apel întemeiat pe faptele cunoștinței creștine și nu ca o revelație nouă, comunicată pentru prima dată.

Din nou, când apostolul ne asigură în Coloseni (1.19) că „toată plinătatea (Dumnezeului Tatăl - a întregii Dumnezeiri) și-a găsit plăcerea să locuiască în El”, faptul este imposibil să se încadreze în viziunea kenotică a contractării sinelui în interiorul sărmanelor limite omenești. Putem fi, într-adevăr, foarte neajutorați în a înțelege ce desemnează aceasta, dar cu siguranță, faptul nu reprezintă deloc contracție, ci expansiune a concepției noastre asupra lui Hristos ca Om; nu este kenoticism, nici compatibil cu ea.

Dar, separată de kenoticism, concepția apolinariană cu privire la caracterul omenesc al Domnului nu prezintă o bază pentru viața omenească, anume capabilă de credință, de a fi ispitită, de simpatie cu experiența comună omenească, de a crește în înțelepciune, așa cum îi este Lui atribuită în mod explicit. Singularitatea personalității, într-adevăr foarte manifestă în această concepție, care reprezintă atracția ei pentru intelectul rămas perplex, este câștigată cu un preț prea mare. Trebuie să proclamăm împotriva apolinarianismului umanitatea adevărată a lui Hristos, iar împotriva kenoticismului, deplina Lui Dumnezeire; aceasta chiar atunci când am înțeles că legătura dintre ele este de nepătruns; și trebuie să rămânem astfel: mângâindu-ne cu siguranța că în ultimă instanță aceasta este ceea ce a declarat Însuși Domnul nostru. Noi nu-L cunoaștem pe Fiul în misterul naturii Sale; dar Îl cunoaștem în unitatea Divinității cu omenescul, Legătura vie dintre Dumnezeu și făpturile Lui, care nu poate fi niciodată desfăcută și care nu va ceda niciodată, oricare ar fi tensiunea exercitată asupra ei. În El, înaintea lui Dumnezeu, acceptați în Preaiubitul, noi suntem „legați în snopul vieții cu Domnul Dumnezeu nostru” într-un fel la care nici un gând omenesc nu ar fi putut ajunge, în cea mai frumoasă imaginație. Dar aceasta nu este imaginație, ci asigurarea pe care El Însuși ne-a dat-o: „Pentru că Eu trăiesc, și voi veți trăi” (Ioan 14.19).

Capitolul 5

FIUL OMULUI

Integritatea caracterului omenesc al Mântuitorului nostru este marcată de titlul pe care Domnul l-a dorit în mod special pentru Sine și pe care profețiile I l-au atribuit particular - „Fiul Omului”. Aici, termenul „omului”, în textele ebraice, este „Adam”, omul generic; și acesta lămurește realmente și concludiv întrebarea dacă El este Om în Persoana Sa. Un fiu al omului este om în cel mai larg sens al cuvântului, om prin descendență și prin ceea ce moștenește. În Psalmul 49.2, cuvântul „mici” semnifică literal, în versiunea noastră, „fii ai lui Adam” - cei obișnuiți, neavând nimic care să-i deosebească de ceilalți - fiind astfel în antiteză cu „fii ai lui Ish” („mari”), oamenii cu marcă în vreun fel oarecare. Prin folosirea acestui termen, Domnul Se coboară în felul cel mai simplu, în măsura în care privește autenticitatea caracterului Său omenesc, până la nivelul familiar nouă. El nu este simplu „om”, Unul pe care L-ai putea numi așa, deși diferind mult de sămânța lui Adam: El este „Fiul omului”; derivându-și umanitatea din omenesc, neavând nimic care prin natura ei să o separe de omenescul generic - „făcut în toate lucrurile asemenea fraților Săi”, cum declară apostolul (Evrei 2.17). Hristosul lui Apolinaris sau al unor kenotici moderni nu ar fi „Fiul omului”. Ar fi probabil un om divin, dar absolut separat de umanitatea fiilor oamenilor; n-ar putea avea „frați” între aceștia.

Puterea acestui termen se vede prin aplicarea lui la profetul Ezechiel și odată în cartea Daniel. Amândoi profeții au trăit pe când Israel era rupt; și Ezechiel, ca preot, este ales de Dumnezeu să fie judecător în acord cu legea din Levitic, în aplicarea ei spirituală, pentru condiția de lepros a poporului. El este luat ca să mărturisească despre lepădarea lor voită și evidentă față de Iehova, după care, demonstrarea fiind completă, leprosul este scos afară din tabără, potrivit poruncii din Levitic. Gloria Domnului este văzută depărtându-se de cetate, deși încet și fără plăcere (Ezechiel 11.22-23).

Acum preotul este „luat din mijlocul oamenilor, având astfel calificarea de a fi „pus pentru oameni în lucrurile privitoare la Dumnezeu” (Evrei 5.1). Umanitatea Sa Îl face să cunoască pe oameni și să poarte în inimă interese pentru ei. Și astfel vedem semnificația desemnării Lui atât de constant - preot fiind - drept „fiu al omului”. După cum noi judecăm pe oameni înaintea unor jurați care fac parte dintre semenii lor, tot așa aici omul este chemat să se pronunțe asupra oamenilor. Ca om și preot pentru oameni, El va face uz de compasiune; de aceea judecata Lui va fi mai completă și în final imposibil de obiectat împotriva ei. De aceea se face aici apel la judecata pe care o exercită ca „fiu al omului” (Ezechiel 20.4; 22.2).

Dar în aceasta, Ezechiel este doar o gură și reprezentant al lui Dumnezeu. Judecata aparține, desigur, lui Dumnezeu. De aceea, ce izbitor este ca, atunci când ridicăm ochii împreună cu profetul, să găsim acel tron grozav deasupra cerurilor, pentru a întâlni și acolo „un chip ca de om” (Ezechiel 1.26)!; este pentru prima dată în Scriptură când apare chiar și „chipul” acolo.

Sensibilitatea și delicatețea implicate în aceasta, deși nu pot îndepărta judecata, apar - cu plinătate - înainte de încheierea acestor profeții, când cei din popor sunt în final curățiți de toate fărădelegile, prin harul divin, iar Ezechiel este luat pentru a fi un martor, acum al restaurării și al binecuvântării lor. Sfințenia și dragostea sunt astfel satisfăcute amândouă în final și legea leprosului este ilustrată în ambele ei laturi, judecata și harul.

Daniel este numit o singură dată „fiu al omului” (8.17); dar profeția referitoare la Fiul omului - sau mai exact, la „Unul ca un Fiu al omului” (7.13-14) - Căruia, venind pe norii cerului, I se acordă o stăpânire universală și eternă, ne este dată de el: o profeție care își găsește eco-ul și este dezvoltată în Noul Testament, în Psalmul 8, deși exprimat mai enigmatic, avem prin gura lui David ceea ce anticipează și reprezintă temelia acestor lucruri; avem, exprimat în chip izbitor, gândul transmis nouă prin acest titlu, acela că Hristos este manifestarea și justificarea deplină a desfătării lui Dumnezeu în om.

Ce este omul dacă îl privim în lumina gloriei cerurilor? Ce este el, această făptură din țărână, ENOSH, „om slab” sau „*fiu* al omului”, rânduit să-și intre în moștenire într-un fel caracterizat de atâta slăbiciune și care arată atât de perfect cum îl apreciază Dumnezeu? Ah, trebuie să ne adâncim în Hristos pentru a găsi răspunsul. El este Om, de asemenea - da, Fiul omului: venit jos, în lume, în această slăbiciune semnificativă care, în El, unită cu Divinitatea Însăși, este manifestarea gloriei morale a lui Dumnezeu; astfel încât are o poziție *mai presus* de cerurile create, a căror glorie tocmai îl făcuse pe om să arate atât de sărman și demn de plâns! Ce mai sunt ele acum față de Omul în Isus? Față de Fiul omului?

De aceea, aici este Cel despre care un psalm de mai târziu vorbește ca „Fiul omului, pe care Ți L-ai întărit” (80.17); iar rezultatul este preamărirea Lui și împărăția. Coborât în părțile cele mai de jos ale pământului pentru a suferi moartea. El este „sunt mai presus de toate cerurile, ca să umple toate lucrurile” (Efeseni 4.10). În El, după cum au vestit îngerii la nașterea Sa, Dumnezeu Și-a arătat „buna plăcere în oameni” (Luca 2.14). Umanitatea, așa cum a făcut-o Dumnezeu la început, este cea pe care a îmbrățișat-o Dumnezeu în Persoana lui Hristos; altfel provocarea psalmistului ar rămâne fără răspuns și va trebui să rămână așa pentru totdeauna.

Într-adevăr, umanitatea poate fi și *va fi* într-o stare foarte diferită, după cum, spre exemplu, „trupul spiritual” al învierii este foarte diferit de „trupul natural” sau „psihic”, cum am văzut. Dar chiar și aici, identitatea trupului în sine ne este asigurată. Ceea ce este semănat într-un trup firesc învie într-un trup spiritual: identitatea persoanei se menține chiar și într-o asemenea condiție schimbătoare pe care o implică faptul de mai sus; „vom fi schimbați”, dar tot „noi” vom fi. Și tocmai pe om și pe fiul omului îi vede psalmistul, la început atât de sărmani și de slabi, iar acum glorificați în Hristos, Domnul nostru.

Așa stând lucrurile, folosirea constantă de către Domnul a acestui termen devine ușor de înțeles. El îl folosește ca pe cel mai simplu termen, pe care nimeni nu-l va nega și care totuși are pe buzele Lui, atâta semnificație: „Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul Omului?” (Matei 16.13). El este, desigur, Fiu al omului prin aplicația obișnuită la oameni în general; și totuși, când El Și-l aplică la Sine, acest termen devine distinct prin însăși universalitatea lui: pentru că cine ar visa să vorbească vreodată despre sine ca fiind „Fiul omului”, decât atunci când ar înțelege implicit că El este mai mult decât ce a însemnat aceasta pentru ceilalți oameni? Domnul Se poate adresa profetului în felul acesta, reamintindu-i ce este el, dar nici un om, vorbind în mijlocul fiilor oamenilor, nu se poate distinge pe sine prin ceea ce nu este distinctiv. Dacă *era* distinctiv pentru El, atunci El era Fiul omului într-un sens în care alții nu erau; nu mai puțin autentic, ci mai mult: și așa a și fost - *singurul* Fiu al omului asupra căruia umbra căderii nu a coborât niciodată: Om și din om și totuși, în mai mult decât toate, făgăduința celei dintâi creații a Sa; cu adevărat Omul lui Dumnezeu, îndreptățind acea creație, timp ce toți ceilalți au necinstit-o; și astfel, purtând în Sine pentru oameni promisiunea unei noi creații, prin care în final și ei vor împlini scopul Creatorului; ca „Domn al Sabatului”, Cel care va aduce odihna lui Dumnezeu într-un fel atât de înțelept, încât să nu mai fie tulburată.

Dar pentru aceasta, Fiul omului trebuie să sufere, să fie înălțat, „după cum Moise a înălțat șarpele în pustie”, dându-și astfel „trupul” „pentru ca lumea să aibă viața”, dar „glorificat” în această competență de a împlini țelurile lui Dumnezeu în extrema slăbiciune omenească. „Dumnezeu” este astfel „preamărit în El” „și Dumnezeu Îl va preamări în Sine Însuși”, da, „și-L va preamări îndată” (Ioan 13.32).

În asemenea texte din Scriptură ne este înfățișat „Mijlocitorul, Omul Isus Hristos”. Ele ne arată ce legătură a avut umanitatea Lui perfectă cu ispășirea pe care a săvârșit-o. Și în timp ce ni se spune că „suntem împăcați cu Dumnezeu prin moartea Fiului Său” și că „Dumnezeu a trimis pe Fiul Său ca să răscumpere”, atunci când ne apropiem de detaliile acestei lucrări glorioase vedem că *înălțarea Fiului omului* ne indică purtarea blestemului prin care „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul legii” (Galateni 3.13), „fiindcă este scris: „Blestemat e oricine *este atârnat pe lemn*”. În toate privințele El este o Persoană binecuvântată. Iar Scriptura este desăvârșită în felul în care

înfățișează aceste lucruri. Dacă ea ne câștigă inimile cu darul uimitor pe care Dumnezeu ni l-a dat, - dacă arată puterea care ne-a cuprins - atunci vorbește despre lucrarea Fiului lui Dumnezeu. Pe de altă parte, dacă este să ne gândim la suferința actuală și la purtarea păcatelor, atunci ea ne pune în față pe Hristos, sau Isus Hristos, sau Fiul Omului; iar ultima este mai mult limbajul propriu Domnului, în timp ce prima este cel al apostolilor. Cele două pot fi puse împreună acolo unde se spune „sângele lui Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu”; dar ar fi o falsă accentuare aceea care ar trece peste prima parte a acestui adevăr, pentru a se atașa de ultima. Avem de multe ori: „sângele lui Hristos, lui Isus, lui Isus Hristos, Fiului omului, Domnului, Mielului”; numai o dată se adaugă „Fiului lui Dumnezeu”.

Este o singură Persoană de la un capăt la celălalt al Scripturii, iar toate aceste nume minunate Îi aparțin. Dar Scriptura se află într-o potrivire atât de delicată, încât este ușor să-i deranjăm echilibrul; de îndată ce o facem, pierdem contragreutatea adevărului însuși. O falsă accentuare a adevărului reprezintă începutul erorii.

Expresia „Fiul omului” spune despre ceea ce a devenit Fiul lui Dumnezeu pentru a ne răscumpăra. Ea insistă asupra caracterului Său omenesc - deplin - prin care a devenit, pentru poporul Său credincios, Omul tip, reprezentativ înaintea lui Dumnezeu, tot așa cum Îl înfățișează și acel „dar ca jertfă de mâncare din cele dintâi roade” (Levitic 2.14-16). Dar pentru a le fi cu adevărat de folos. El trebuie să meargă dincolo de acest tip și să Se facă purtător al păcatelor în favoarea lor. Pentru aceasta, El devine Hristosul, Unsul, ca să fie Prinț și Mântuitor. Pentru aceasta El suferă moartea și încă moarte de cruce și devine, odată înviat din morți, „ultimul Adam”, Cap al unei noi seminții de oameni.

În aceasta nu facem decât să atingem lucruri pe care va trebui să le reluăm mai târziu. Ceea ce ne rămâne de ajutor aici nu este decât legătura titlului de „Fiu al omului” cu profețiile ce privesc viitorul, pe care Domnul le ia din viziunea lui Daniel asupra împărățiilor lumii și le aplică la El Însuși. Lui Îi este dată toată judecata, pentru că este Fiul omului (Ioan 5.27); și aici găsim de fapt perfectarea viziunii lui Ezechiel. Cu deplină cunoaștere a omului, cu multă sensibilitate și grijă pentru om, Însuși Omul Reprezentant înaintea lui Dumnezeu, Lui Îi revine să așeze toate lucrurile pe fundamentul unei dreptăți pe care a glorificat-o. Acel „chip ca de Om” (Ezechiel 1.26) Se transpune în realitatea faptică, iar viziunea lui Daniel, ca speranță a lui Israel și a pământului, se împlinește deplin. Într-adevăr, acel „chip ca de Om” are legătură cu stabilirea responsabilităților și cu solemnitatea judecății care se pregătește să vină: atunci când Fiul omului va veni cu gloria Tatălui Său și cu sfinții Săi îngeri, va răsplăti pe orice om după faptele lui; dar aceasta se poate potrivi la mesajul Evangheliei și la o speranță care nu dezamăgește. Fiul omului este adevăratul Mire al poporului Său, iar judecata în sine nu face altceva decât să deschidă calea manifestării întregii plinătăți a unui har pe care caracterul Său omenesc îl descoperă îndeajuns.

Da, speranță, o deplină și glorioasă speranță se află în acest titlu de Fiu al omului și nu poate fi separată de el. Ea este ceea ce reprezintă Vlăstarul din rădăcina lui Isai pentru casa lui David, dar mai vastă prin promisiune și mai delicată prin implicațiile ei: - un Fiu al omului, Unicul în care anii rezezați ai omului se înnoiesc acum cu o putere divină. Oștile cerești așteaptă pline de zel să-I împlinescă plăcerea; dar inimile noastre se întorc spre Cel care în grupul restrâns al ucenicilor dădea ca model de urmat și ca mijloc de intrare în gloria cerului, pe „Fiul Omului”, care „n-a venit să I se slujească, ci El să slujească și să-Și dea viața ca răscumpărare pentru mulți” (Matei 20.28).

Cu siguranță că din toate relațiile în care găsim acest titlu de Fiu al omului - chiar dacă ar fi ca sub acest titlu Domnul să preia împărăția ori să-Și asume misiunea de a judeca omenirea - vedem că acesta implică (în afară de păcat și de toate consecințele lui) umanitatea în similitudine deplină cu a noastră. Tocmai datorită acestui fapt El este cu adevărat judecătorul potrivit pentru oameni. Aici orice defect ar fi fatal. Hristosul apolinarian ar fi mult îndepărtat ca înfățișare de fiii oamenilor. Substituirea duhului divin cu unul omenesc ar însemna privarea de ceea ce-i oferă omenescului caracterul distinctiv. Pierderea personalității ar face imposibil „Omul Isus Hristos”;

astfel „Singurul Mijlocitor”, care este tocmai acest „Om” binecuvântat, ar dispărea pentru noi (1 Timotei 2.5).

Aceste feluri în care Domnul ne este prezentat în Scriptură arată cât de mult trebuie să ne apropiem de o personalitate duală în orice înțelegere simplă a afirmărilor ei. Însăși îndrăzneala acestor afirmări (atunci când realizăm despre cine se vorbește) manifestă o trăsătură caracteristică inspirației, care nu se preocupă doar cu perplexități de ordin mental în chestiuni care ne depășesc în mod atât de evident. Nu-L putem pătrunde pe Hristosul lui Dumnezeu. Putem înțelege cât de perfect, de divin ni se potrivește în ambele aspecte, deși putem fi cu totul neînstare să le îmbinăm. Personalitatea duală nu ne-ar mulțumi; dorim pe Unul care este atât desăvârșit de omenesc, cât și cu adevărat divin - Unul care poate să doarmă în furtună pe mare și să Se ridice ca să liniștească vântul. Un astfel de Mântuitor avem - cât de bine pentru noi să știm aceasta! - atunci când nu putem vedea nimic afară de inima Lui iubitoare, în care se unesc aceștia doi.

Să luăm apoi pe Domnul în copilăria Lui din Nazaret și să medităm la felul cum creștea și Se întărea, înaintând în înțelepciune și în statură și fiind plăcut înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor (Luca 2.40, 52). Cât de perfect este El, om; cât de real se află în interiorul limitelor omenești; un Copil minunat și totuși un Copil, așa cum și este numit. Cine va ajusta divinitatea la caracterul omenesc de aici, atotștiința la înaintarea în cunoștință? Să încercăm s-o facem? Ce ar însemna aceasta altceva decât că ne îndeletnicim cu lucruri prea înalte pentru noi și că probăm mândria inimilor noastre? Ar putea inima sau conștiința să găsească odihnă ori satisfacție mai profundă în El, dacă am fi în stare să înțelegem aceste lucruri cercetate și speculate de secole, fără ca în final să se fi obținut mai multă cunoștință decât la început?

Însă în mod sigur aici Îl găsim pe Fiul omului - o Persoană în întreg adevărul umanității; și cine-mi va nega fericirea de a bea din harul care m-a redus la starea unui copil, astfel încât un copil să-I poată înțelege simpatia și să-L adore pentru dragostea Lui? Mulțumesc lui Dumnezeu că nimeni nu mi-o poate nega: este la fel de larg deschisă pentru unul sau altul; iar dragostea este la fel de nepătrunsă în ea, ca și în Persoană.

Un pasaj binecunoscut din Vechiul Testament, la care în mod firesc ne întoarcem în legătură cu aceasta, pentru a-i admira din nou frumusețea și sublimul, îmbină în cel mai puternic contrast asemenea antiteze. Ce auzim în el este vocea Domnului către Israel, care recunoaștem curând că ne este familiară. Ea întreabă: - „Unde este cartea de despărțire prin care am izgonit pe mama voastră? Sau căruia dintre cei care M-au împrumutat, v-am vândut?” Nu, Domnul nu este atât de sărac: - „Iată, din cauza fărădelegilor voastre v-ați vândut voi înșivă și din cauza păcatelor voastre a fost izgonită mama voastră” (Isaia 50.1).

Și acum urmează controversa pe care El o are cu ei: „Pentru ce nu era nimeni *când am venit?* Pentru ce n-a răspuns nimeni când am strigat? Este mâna Mea prea scurtă ca să răscumpere?” Aici este Domnul Însuși venit ca Mântuitor la ei, dar nu primește nici un răspuns; nu este recunoscut și nici nu I se crede puterea de a răscumpăra. Și cunoaștem bine când a avut loc aceasta: atunci când acel Unul a venit la ai Săi și ai Săi nu L-au primit; și deși puterea lui Dumnezeu se afla în mâinile Lui și o folosea pentru ei fără limită, totuși ei nu au crezut venirea Lui prin har.

Acum El Se proclamă deschis: - „Cu muștrarea Mea, Eu usuc marea și prefac râurile în pustie; peștii lor se strică din lipsă de apă și pier de sete! Îmbrac cerurile cu negura de jale și le învelesc cu un sac” (Isaia 50.2-3).

Dar El nu venise cu această înfățișare; iar vocea devine straniu de schimbată; ia un ton mai blând și devine atrăgător de omenească: -”Domnul Dumnezeu Mi-a dat o limbă iscusită, ca să știu cum să înviorez cu vorba pe cel doborât de întristare. El Îmi trezește în fiecare dimineață, El Îmi trezește urechea, să ascult cum ascultă niște ucenici” (Isaia 50.4).

Nu ne este necesar să mergem mai departe. Profetul însă o face și ni-L arată îndeajuns de clar pe Hristos în suferința și în respingerea pe care le suferă. Oricum, aici avem deja contrastul pe

care îl căutăm. Cel Atotputernic a venit cu chip de rob: El este Acela care, în mod straniu, ia locul ascultării și o limbă iscusită pentru slujirea în har a nevoilor fiecărui om, dacă națiunea, în mare, L-a respins. De aceea El Însuși devine un ucenic, fiindu-I trezită urechea în fiecare dimineață, ca să „asculte” astfel. Totuși El este Cel ce usucă marea și preface râurile în pustie. Cine ar putea să îmbine în sine aceste lucruri? Pentru satisfacerea intelectului, nu o poate face nimeni. Chiar și intelectul poate fi satisfăcut altfel, anume prin convingerea certă cu privire la incapacitatea de a înțelege ființa proprie cuiva - de a înțelege felul în care „duhul, sufletul și trupul” alcătuiesc un om. Este oare de mirare atunci că trebuie să existe aspecte ale Infinitului care ne lasă cu totul încurcați? Sau că „nimeni nu cunoaște pe Fiul afară de Tatăl”?

Să ne întoarcem cu respect către o altă scenă în care Îl găsim pe El, al Cărui nume este „Minunat”, către scena grozavă din Ghetsimani. Aici „paharul” pe care l-a băut la cruce îi aduce agonie prin anticiparea lui. De trei ori Se roagă ca, dacă este cu puțință, să fie îndepărtat de la El; și la aceasta adaugă cuvintele atât de familiare nouă, „facă-se nu voia Mea, ci a Ta”.

Paharul n-a putut fi îndepărtat. A trebuit și I-a fost necesar să îl bea. Dar când realizăm că ceea ce în afară a fost exprimat prin trei ceasuri de întuneric își are semnificația interioară în strigătul de agonie, „Dumnezeu Meu, Dumnezeu Meu, pentru ce M-ai părăsit?”, putem înțelege că a fost o necesitate a naturii Sale sfinte să ezite acest pahar și să nu-l poată lua prin voia proprie, ci numai prin voia divină care I se adresa. Cu siguranță, aici ne aflăm în fața unei voințe omenești desăvârșite și, de aceea, adevărată. El este om adevărat, așa cum poate fi orice om; și o persoană, după cum o dovedește o asemenea voință. Aici ne aflăm din nou dincolo de limita priceperii, dacă spunem, așa cum trebuie spus, „Da, dar El nu este mai puțin divin”; însă nu ne aflăm dincolo de limita bucuriei sau a credinței.

La cruce găsim paharul în sine - groznică abandonare; dar cine ar putea să o explice? Sau cine ne va spune cum de este El de la început și până la sfârșit Omul credinței, da, modelul credinței? Oare nu vom abandona mai degrabă toate aceste întrebări și vom crede acolo unde numai credința își găsește utilitatea - acolo unde nu vedem?

Cu câtă grandoare întâmpină Psalmul 102 această aparentă contradicție; punând cu cea mai mare tărie strigătul în gura Acelui binecuvântat care a suferit: - „din cauza mâniei și indignării Tale; căci m-ai ridicat și m-ai aruncat departe. Zilele mele sunt ca umbra care se lungește; și mă usuc ca iarba. El mi-a frânt puterea în drum și mi-a scurtat zilele. Am zis: „Dumnezeu meu, nu mă lua la jumătatea zilelor mele, Tu, ai cărui ani țin din generație în generație!”.

Astfel, contrastul dintre om și Dumnezeu - dintre Dumnezeu și omul consumat de mânia divină - este redat foarte viu. Și acum vine răspunsul lui Dumnezeu către El: - „Tu ai întemeiat din vechime pământul și cerurile sunt lucrarea mâinilor Tale. Ele vor pieri, dar Tu vei rămâne; toate se vor învechi ca o haină; le vei schimba ca pe un veșmânt și se vor schimba; dar Tu ești Același și anii Tăi nu se vor sfârși”.

Aici Dumnezeu suferă ca un om în mâna lui Dumnezeu! Ni se descoperă crucea în cel mai profund mister al ei, pe care îl vedem recunoscut, înfruntat, dar nu și explicat. Hristos Însuși este „taina dumnezeirii, Dumnezeu manifestat în trup”. Și aici se află tot ce putem spune despre aceasta.

Capitolul 6

„OMUL AL DOILEA”

Dacă titlul Domnului de Fiu al omului arată continuitatea umanității în El cu un caracter asemenea celui găsit în oameni în general - trup, suflet și duh cu adevărat *omenești* - ne este cu atât mai necesar să realizăm, pe de altă parte, *caracterul unic* al acestei umanități în El - noua treaptă minunată pe care omenescul a dobândit-o în Persoana „Omului Hristos Isus”. Putem spune pe drept cuvânt că, dacă Îl cunoaștem ca fiind „Cuvântul făcut trup”, Îl cunoaștem în mod necesar și ca fiind „Omul Unic”, fără seamăn și deosebit de oricare altul. Faptul acesta este adevărat, dar nu constituie tot adevărul. Dacă acesta ar fi tot adevărul, nu am putea spune că *omenescul* a câștigat prin El o treaptă. El ar fi cu totul singur în aceasta: în *acest* sens nu ar putea avea „frați”; divinitatea radiind prin caracterul Său omenesc, este clar că nu ar putea fi împărtășită: în această privință trebuie să rămână pentru totdeauna singur.

Dar Scriptura nu ne lasă cu o asemenea concluzie. Ea îmbină două titluri care-I aparțin ca om și ca om *unic*, în așa fel încât să ne asigure de câștigul nostru chiar din această singularitate; - acela că, prin harul divin, umanitatea noastră este ridicată la un nou plan în El, astfel încât Îl face într-un sens aparte „Întâi născut dintre mai mulți frați” (Romani 8.29). Aceste două titluri sunt „Omul al Doilea” și „ultimul Adam” - paralelă de antetip (și contrastul atât de necesar) cu „primul Adam” (1 Corinteni 15.45, 47). După cum primul om avea să fie capul unei seminții de oameni și nu să rămână singur, ci să fie în fapt un „întâi născut dintre mai mulți frați”, tot așa este și cu „Omul al Doilea”. Acesta este Cap al unei seminții de oameni, dar al uneia noi; și se spune despre El că este „*ultimul Adam*”, pentru că nu există un alt Adam care să-I urmeze, cum s-a întâmplat primului om. În El, gândul lui Dumnezeu cu privire la om se împlinește deplin și inima-I este complet satisfăcută.

Dar nu la cel din urmă Adam ne vom opri acum, ci la Omul al Doilea; ca „al Doilea”, ca un nou tip de om, aflat în contrast cu cel dintâi: „omul dintâi este din pământ, făcut din țărână”, „omul al doilea este din cer”. Și, corespunzător, „omul dintâi, Adam, a fost făcut un suflet viu; cel din urmă Adam, un duh dătător de viață”. Aceste diferențe sunt în relație una cu alta: „cum este cel făcut din țărână, așa sunt și cei din țărână; cum este Cel ceresc, așa sunt și cei cerești. Și după cum am purtat chipul celui făcut din țărână, tot așa vom purta și chipul Celui ceresc”.

Însăși căderea omului dintâi a pregătit drumul pentru al Doilea; și numai Acesta desfășoară gândul lui Dumnezeu de la început și-I îndreptățește deplin plăcerea în fiii oamenilor. Omul al Doilea nu este pus în contrast doar cu cel *căzut*, ci și cu omul dintâi, aflat în afara oricărei căderi, ca aici. Ce este *pământesc* prefigurează ceea ce este ceresc; dar în orice prefigurare, contrastul apare la fel de clar ca și asemănarea.

Omul este un microcosmos, o lume în miniatură, în care se află încorporat tot ceea ce l-a precedat și care în el este înălțat la o deplină perfecțiune naturală. Omul este cununa și chintesența întregii Creații. Și natura se înalță către el în trepte succesive de progres, fiecare dintre acestea păstrând ce a fost mai înainte, în timp ce își transcende precedentă. Principiul de progres al lui Dumnezeu apare atât de clar în ansamblu, încât, deși nu putem prevedea la fiecare punct la care ne oprim ce va fi dincolo (sau dacă va fi ceva), totuși suntem pregătiți să estimăm viitorul atunci când se apropie, să urmărim unitatea lucrării divine, să vedem cum sfârșitul s-a aflat înaintea Lui de la început și cum un scop binecuvântat străbate toate lucrurile. Poate că nu va fi în zadar - chiar și având înainte o asemenea temă - să privim înapoi spre început, înainte ca omul însuși să fi fost pe pământ și să aflăm chiar de la natură ceea ce ne poate învăța despre supranatural și despre felul cum Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Isus Hristos a guvernat secolele.

Scriptura depune mărturia unei dezvoltări treptate a creației până la om. Și aceasta fie că o privim în perioadele imense pe care știința le pretinde pentru o asemenea dezvoltare, ori doar în șase zile literale, fie că - probabil - ne putem permite să credem că ambele puncte de vedere au o

măsură de adevăr în ele și nu se exclud reciproc. Oricum, o dezvoltare există de la anorganic la organic, de la plantă și animal până la om. Faptul acesta este atât de evident, încât s-a pretins că în această privință Moise este un evoluționist. Cu siguranță că el credea în progres; și dacă privim creația cu suficientă atenție, vom găsi că reprezintă un progres foarte ordonat; și cele patru diviziuni în natura ei se pot îndreptăți mult mai bine decât celelalte trei în care oamenii s-au obișnuit a crede, prin care omul este cufundat în regnul animal, iar ceea ce-l distinge rămâne ignorat și dat deoparte.

Le putem numi „diviziuni”, deoarece Scriptura le deosebește clar: cele fără viață; cele vii; animalele cu viață și suflet; omul cu viață, suflet și duh. Fiecare dintre acestea preia în sine ceea ce a precedat-o și își adaugă elementul distinctiv; care în cazul animalelor și al omului se afirmă clar că sunt o nouă „creație”. Ne va fi de folos să le privim mai îndeaproape.

Materia fără viață sau anorganică stă la baza tuturor și nu trebuie să ne rețină. În forma cristalului, anorganicul pare să vorbească despre organizarea pe care n-o va atinge niciodată: pentru că aici se află un hotar care nu poate fi trecut. Nu există viață decât *din* viață, este concluzia bine stabilită de știință.

Planta preia în sine materia lipsită de viață și, printr-un proces particular ființelor vii, o transformă în viață. Din aceasta își făurește țesăturile, o multitudine de celule mici care se combină într-un fel cu totul minunat, pentru a alcătui o structură dintre cele mai complicate; fiecare ocupându-și locul și rolul printr-o diviziune a muncii și printr-o unitate de interes, cum n-au fost vreodată depășite în altă parte. Ne aflăm aici în fața unui instinct anterior instinctului, a unei înțelepciuni care ține de sfera conștiinței și care nu poate aparține acestor particule de materie vie; altfel, viața superioară care urmează ar trebui să fie o degenerare a acesteia. Viața constă în ceva care nu poate fi definit, nu poate fi separat prin vreun test chimic sau de altă natură de materia pe care o penetrează și o controlează atât de minunat. Ceea ce este invizibil și intangibil își asumă din start aici un fel de statut regal, deși rămânând în slujire: neseparându-se de ce-i este inferior, ci ridicându-l și transformându-l pe acesta. Și acesta este progresul pe care Scriptura ni-l arată a fi constant în natură. Acest progres nu este evoluție: elementul inferior nu se ridică mai presus de condiția lui; elementul superior nu se dezvoltă din cel inferior, ci *se apleacă spre el și îl ridică*. Astfel deja începe să se descopere principiul care ne va purta (în continuare) prin alte scene până să-și afirme întreaga putere.

De la plante trecem la animale - la sufletul viu. Acesta este definit în Geneza 1.30: „tuturor vietăților care se mișcă pe pământ, în care este un suflet viu”. Și acest „suflet” nu este identic cu viața desemnată prin chiar termenul „viu”, legat de el. Dar această conexiune mai arată că în el se află un principiu al vieții: o viață aflată acum pe un plan mai înalt decât înainte. După cum în plantă viața și materia sunt inseparabile, tot așa sunt în animal sufletul și viața. „Sufletul” este, într-adevăr, viața animalului - este termenul folosit pentru ea, deși viața înseamnă mult mai mult decât sufletul și cu toate că mai există un cuvânt distinctiv pentru viață (CHAI, ZOE). Sufletul este sediul emoțiilor, al instinctelor și al poftelor trupului, al întregii naturi senzoriale; spre deosebire de animal, în care funcțiile de nutriție și de reproducere sunt numite de fiziologi „funcții vegetative”, iar cele distinctiv *animale* fiind ale senzației și ale mișcării voluntare. Acestea sunt indicate prin expresia „sufletul viu care se mișcă”.

Vedem deci cum prin legătura sufletului cu ea, viața în animal este ridicată pe un plan mai înalt, în timp ce sufletul nu este identic cu această viață superioară, ci este un element nou al ființei; cum indică în mod expres termenul „creat”, „făcut” - „Dumnezeu a creat orice suflet viu”.

În om avem o dată în plus un adaos distinct și anume *duhul* (spiritul); și, evident, tocmai prin acesta omul *este făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu*. Pentru că Dumnezeu este Duh și Tatăl duhurilor (Evrei 12.9). Deci Fiul este chipul și asemănarea lui Dumnezeu, pe când în duhul omenesc facultățile mentale și morale se adaugă celor instinctuale și emoționale. Și din această unire, câștigul sufletului asupra a ceea ce este doar animal se observă ușor. Legea pe care am urmărit-o până acum se manifestă din nou; sufletul, la rândul său, dobândește o unitate

inseparabilă cu spiritul, prin care beneficiază de lumina conștiinței de sine, în care spiritul se mișcă și devine totodată părtaș nemuririi lui. Fiarele câmpului pier, dar nu și sufletul omului, pe care cei ce nimicesc trupul nu-1 pot atinge.

Astfel, legea duhului se manifestă pe fiecare treaptă a progresului creației, până la om. *Întregul progres se realizează prin aplecarea celui situat pe o treaptă mai înaltă, spre cel aflat pe o treaptă mai de jos.* Și aici actul răscumpărării nu este umbrit prea mult de creație. Hristos apare la pasul următor; în Omul al Doilea, aplecarea Celui de sus către cei de jos își găsește exemplificarea completă în unitatea inseparabilă a ceea ce este divin cu ceea ce este omenesc. Viața veșnică este legată de umanitate, iar Omul al Doilea devine Întâiul-născut dintre mulți frați, Ultimul Adam - Cap al unei noi seminții de oameni.

Deci trebuie să existe un contrast între umanitatea găsită în omul dintâi și cea găsită în Hristos, Omul al Doilea; și aceasta în afara chestiunii căderii. Omul dintâi a fost de la început „din pământ, făcut din țărână; Omul al Doilea este din cer” (1 Corinteni 15.47). El este născut așa cum noi suntem născuți din nou prin directa interpunere a Duhului lui Dumnezeu. Nu asemenea lui Adam, simplu, „făcut drept” (Eclesiastul 7.29), ci El este la naștere „Sfântul” care „va fi numit Fiul lui Dumnezeu” (Luca 1.35). *Natura Lui*, ca om, este „natura divină”; și în El nu există nici o contradicție, cum există în noi, deși suntem născuți din Dumnezeu. În alte privințe El nu-și arată întâi demnitatea: pentru că în urma apariției păcatului există o lucrare pe care trebuie s-o facă în consecință, ce nu poate fi împlinită decât în lepădare de sine. De aceea El nu vine în trup păcătos (lucrul acesta ar fi cu totul imposibil și aberant pentru El), ci „într-o fire asemănătoare cu a păcatului” (Romani 8.3).

Împrejurările în care S-a aflat El sunt cele ale celorlalți oameni - care apar cu mai mare intensitate atunci când își întâmpină lucrarea specială pe care o are de făcut. Îndreptățirea fără pată nu-I oferă nici o apărare în exterior împotriva răului înconjurător, într-o lume căreia păcatul i-a dat caracterul pe care îl are. În adevăr, El este în ea „Om al durerii și obișnuit cu suferința” (Isaia 53.3). Desigur, nu putea fi pedeapsa lui Dumnezeu, ci numai mărturia plăcerii depline a lui Dumnezeu în Sfântul Său; și aceasta până când a intrat în acea umbră îngrozitoare, care la sfârșitul drumului de aici s-a așternut peste El în locul groaznic - locul nostru - în care numai El putea să ne apuce și să ne scoată afară, la lumina lui Dumnezeu.

Trebuie să privim în continuare la actul învierii, pentru a-L vedea pe Omul al Doilea deplin în acest caracter și pentru a vedea în mod cuprinzător ceea ce omenescul a câștigat în El. Dar aceste aspecte vor fi mai bine considerate când îl vom contempla ca ultim Adam, Capul noii seminții de oameni. După cum am mai spus, nu trebuia să aștepte perfecțiunea morală, ci era (cum mărturiseau chiar demonii), „Sfântul lui Dumnezeu”, aflat în totul într-o armonie perfectă cu gândurile lui Dumnezeu. Nu a fost posibilă nici o schimbare în natura Lui; iar noi nu trebuie să pervertim ideea libertății Sale morale depline la admiterea unui asemenea fapt. El a fost perfect liber, desigur, într-o glorioasă sfințenie: gândul satanic a fost - acela că era liber *să păcătuiască* - liber, ca și cum în El ar fi fost implicat un sort de balanță de posibilități, iar aceasta ar fi fost chiar necesară încercării Sale depline și realității unei victorii finale asupra răului; pentru că fără strădanie, ar spune ei, nu poate exista victorie.

Dar nu a existat o luptă cu *Sine Însuși*, iar victoria asupra Lui Însuși ar fi fost deja o înfrângere: El n-ar mai fi Hristosul Scripturilor, „ispitit în toate, asemenea nouă, dar *fără păcat*” (Evrei 4.15). Acest „*totuși fără păcat*” din vorbirea obișnuită a făcut o lucrare teribilă de coborâre a poziției lui Hristos în mințile oamenilor. Nu există nici o justificare a acestui „*totuși*” posibil. Textul în greacă nu are nimic din acest înțeles, care a venit din simpla presupunere că expresia „*fără păcat*” se referă la rezultatul final și nu la exceptarea de la acest fel de ispită. Pentru El, păcatul nu a fost o ispită posibilă: în mod absolut, acesta nu avea nici o putere de seducție; nu l-a afectat libertatea, ci l-a caracterizat-o. Cu cât suntem mai incoruptibili, cu atât suntem mai liberi și *nu* mai puțin liberi. Nu devenim perfecți prin pierderea libertății. A umbla cu Dumnezeu înseamnă a umbla având conștiința realității lucrurilor, neînșelați și nepervertiți.

Dacă spun despre cineva, „El nu poate comite o faptă necinstită”, înseamnă oare că din această cauză eu îl socotesc mai puțin liber? Dacă nu există nici o certitudine morală cu privire la faptele lui, îi atribui eu în consecință o voință mai fermă și o stăpânire de sine mai bună? Nimeni nu poate vorbi sau gândi în felul acesta.

Nici El, care a venit în lume ca Eliberator al omului, nu Se dezbracă de perfecțiunea care-I este necesară, doar pentru că astfel S-ar putea afla în termeni mai apropiați cu situația adversarului. Dacă I-ar fi fost necesar să facă aceasta, este greu de văzut cum s-ar fi putut înfăptui. Pentru că oare cum ar putea perfecțiunea morală să consimtă la propria degradare? Sau cum ar putea slăbirea ei să fie altceva decât o degradare? Chiar pentru o Ființă divină există imposibilități care decurg din perfecțiune și care de aceea sunt perfecțiune. Imposibilitatea de a păcătui era o glorie necesară a Hristosului lui Dumnezeu.

Dar pe de altă parte, oamenii obiectează că aceasta implică posibilitatea simpatiei cu cei încorsetați în infirmitățile proprii făpturilor căzute. Fără îndoială că așa este în privința oricărui lucru care implică păcatul sau depravarea firii ce nu poate fi despărțită de el. Dar există simpatie (cum s-a arătat deseori), atât cât este posibil, cu creștinul aflat în nevoi sau cu creștinul căruia îi lipsesc acele lucruri în care își poate găsi mângâierea adevărată. El găsește în Hristos o ispășire deplină pentru păcat și, dacă cunoaște eliberarea, găsește o putere în harul divin, care pentru el a sfârșit puterea păcatului. Umblând prin Duhul, creștinul nu împlinește poftele cărnii. Mai mult, răul din el este acela pe care Dumnezeu, în înțelepciunea Sa minunată, îl folosește pentru a-l întoarce de la preocuparea cu sine spre Hristos și pentru a-l îndepărta de mândrie și de mulțumirea de sine. Dar cu răul însuși nu simpatizează, ci îl condamnă, în timp ce în toate celelalte el găsește cea mai adâncă simpatie. Dar aici nu este locul ca să dezvoltăm aceste lucruri: se cuvine să fie destul a cita aici cuvintele apostolului că „tocmai un astfel de Mare Preot ne trebuia: sfânt, nevinovat, fără pată, *despărțit de păcătoși și înălțat mai presus de ceruri*” (Evrei 7.26). Dar aprofundarea acestor aspecte aparține de drept unui alt moment.

„Omul al Doilea” este, în mod necesar și absolut, „din cer”, ceresc. Într-adevăr, umanitatea Lui poartă în sine și promisiunea pentru pământ, oferind locuitorilor pământului cea mai dulce siguranță. Dar și această promisiune câștigă, nu pierde printr-un asemenea caracter ceresc; și este inseparabilă de faptul că El este Fiul lui Dumnezeu în caracter omenesc.

Dacă rămânem în continuare la „chipul Celui ceresc” (1 Corinteni 15.49), pe care așteptăm să-l purtăm, observăm că încă se vorbește despre trupul glorios pe care-l vom avea ca fiind „locuința noastră din cer” (2 Corinteni 5.2) - deși învierea trupului semănat în țărână, adică a celui supus morții, l-a transformat într-unul nemuritor. „Pentru ca ce este muritor în noi”, spune apostolul, „să fie înghițit de viață” (versetul 4). Atunci va avea loc o înviere a trupurilor noastre muritoare, acum „moarte din pricina păcatului” (Romani 8.10-11), care le va face părtașe „răscumpărării” (versetul 23). Astfel noua putere de viață este cea care, pătrunzându-le și modelându-le, le va face cerești, ajungând să poarte „chipul Celui ceresc”.

Dar chiar acum când încă așteptăm acestea, în virtutea lucrării începută în noi, suntem deja „cerești” (1 Corinteni 15.48). Pentru că avem deja învierea prin Duhul, viața cerească a început, deși în mijlocul piedicilor și în anonim, în ceea ce este partea cea mai înaltă a umanității noastre.

Când ne gândim la Domnul așa cum Se afla în mijlocul nostru „în zilele vieții Sale pământești” (Evrei 5.7), găsim în El un caracter nu în toate aspectele ceresc. În ce privește trupul Lui - deși nicidecum aflat (asemenea nouă) sub puterea morții și fără a purta pedeapsa păcatului - este totuși „într-o fire *asemănătoare* omului păcătos („cărnii păcătoase” - Romani 8.3). Adică asemenea modelului de caracter omenesc eșuat în Adam, deși fără greșală sau consecințe ale ei, pentru ca numai prin har El să Se poată apleca spre aceștia.

Din orice unghi L-am privi, El este fără cusur, ba mai mult, acest trup de carne și sânge adoptat - asemenea vasului de pământ în care pasărea cerului trebuia să moară pentru curățirea leprei noastre (Levitic 14.5) - este în sine, pe cât de real, desigur un „vâl” al înaltei umanități venită

prin El, care nu este inocentă și pământească, cum era în omul dintâi, ci sfântă și cerească. În El ni se arată „Viața Veșnică”, viață care era la Tatăl” (1 Ioan 1.2) și care acum este fără umbră și fără încetare „lumina oamenilor” (Ioan 1.4).

Această Viață este „în El” cum n-ar putea fi în altul: „Căci după cum Tatăl are viața în Sine, tot așa a dat și Fiului să aibă viața în Sine” (Ioan 5.26). El este astfel Sursa și Izvorul ei pentru noi în persoana „ultimului Adam”; și posedând această viață ca Om, El este caracterizat în mod absolut de acea „natură divină” pe care o implică viața divină. Faptul acesta nu știrbește deloc realitatea deplină a omenescului în El - duh, suflet și trup, pentru că din puținul pe care îl cunoaștem despre taina „vieții”, ne este clar că nu înlătură nici una dintre aceste componente, ci le conferă adevărata valoare și realitate.

Ca „Întâi-născut dintre mai mulți frați”, această viață se manifestă în El ca o viață de credință, în constantă dependență de Dumnezeu, ba încă trăind (cum n-am fi îndrăznit să gândim despre El dacă El Însuși nu ne-ar fi învățat să aplicăm Scriptura în felul acesta), „cu orice cuvânt care iese din gura lui Dumnezeu” (Matei 4.4). În adevăr, cum știm, aceasta a fost chemarea Lui constantă, călcând pe o cale pe care ne îndeamnă să-L urmăm, ca și „Căpetenie și Desăvârșire a credinței noastre”, în propria-I Persoană (Evrei 12.2); și aceasta fără ca El să fi invocat desăvârșirea ca pe un drept prin care să scape de încercările și întristările unui drum de pelerin, ci din contră, gustând din plin paharul întristării, până la moarte, da, și încă moarte de cruce. Dar aceasta a venit exclusiv prin harul Său și din nevoia noastră: pentru că în Sine n-a fost cu nimic dator morții. Nimeni nu I-a luat viața, ci El Și-a dat-o, având puterea să Și-o dea și să o ia din nou.

Nu este necesar să mai insistăm aici asupra acestui lucru. Cuvântul lui Dumnezeu vorbește cu hotărâre absolută despre toate acestea: cât am avea de scris dacă ar fi să dezvoltăm tema! Oricum, aici nu încercăm decât să schițăm adevărul, pentru a cărei completare se găsesc materiale peste tot, în timp ce realitatea în întregul ei este de nedescris. Cerul și pământul se întâlnesc aici și toată plinătatea Dumnezeirii locuiește trupește în Omul Hristos Isus. Cât de minunat este să ni se spună că în chiar această relație, „avem totul deplin în El” (Coloseni 2.9-10)!

Capitolul 7

ULTIMUL ADAM

În mod exclusiv în prima epistolă către Corinteni și în același pasaj ni se dau cei doi termeni importanți, atât de strâns legați unul de altul, anume „Omul al Doilea” și „Ultimul Adam” (15.45, 47). Unul privește înapoi, celălalt înainte. „Omul al Doilea” implică faptul că înaintea Lui nu avem decât pe omul *dintâi*, repetat și multiplicat în descendenți; dar acum a apărut un nou tip; și acesta, care este realizarea deplină a gândului final despre om, devine adevăratul moștenitor: „Omul al Doilea” este „Ultimul Adam”. Este „ultimul” și nu „al doilea”, pentru că în mod sigur nu-I va mai urma altul. „Ultimul Adam” (în contrast cu „omul Adam dintâi”, care „a devenit un suflet viu”) devine „un Duh dătător de viață”.

Apostolul nu spune că *Omul al Doilea* a devenit un Duh dătător de viață, dintr-un motiv evident. Omul al Doilea ne pune înainte noul caracter omenesc cu chipul și asemănarea căruia fiecare om al noii seminții va fi găsit în final; dar Ultimul Adam este *Capul* noii seminții, iar facultatea de a fi un „Duh dătător de viață” îi este proprie. Omul ca om și nu doar primul om posedă misterioasa putere care i-a fost acordată, de a-și perpetua specia; dar noul caracter omenesc este de natură mult prea înaltă pentru a permite perpetuarea lui oamenilor care-i aparțin. Numai Ultimul Adam poate transmite „viața” nouă care-I este caracteristică, fiind în totul mai presus decât omul. Nu putem să ne gândim corect la Ultimul Adam fără a lua în considerație în mod explicit divinitatea Lui - că este „*Cuvântul făcut trup*”.

Este de remarcat în acest sens că despre noi, care suntem ai lui Hristos - care ne este viața - nu se spune nicăieri că suntem *copii ai lui Hristos*. Primului Adam îi suntem în mod natural copii; ultimului Adam, după cum implică însăși relația aceea, ar trebui să-I fim de asemenea copii - într-un fel mai înalt și de aceea mai deplin; totuși nu suntem învățați nicăieri să-L numim pe Hristos „Tată”. Pentru aceasta trebuie să existe un motiv și de aceea putem de drept și cu respect să-I cercetăm.

În Vechiul Testament și nu în Noul Testament ne apropiem cel mai mult de ideea de copii ai lui Hristos. În capitolul 53 din Isaia, acest câmp bogat în sămânța adevărului nou-testamental, găsim înainte de toate pe Mesia venit și nimicit, fără urmași. „Cine va face cunoscuți pe cei din generația Lui? (sau: „cine din generația Lui s-ar fi gândit că este El”; trad. Darby-n.t) întrebă profetul: „pentru că El fusese șters de pe pământul celor vii și lovit pentru păcatele poporului meu” (v.8). Acesta pare să fie eșecul total al binecuvântării: El însuși nimicit, fără să aibă nici un urmaș care să-I poarte numele și caracterul.

Așa ar părea la o privire firească; dar înainte de sfârșitul profeției primim un alt răspuns; și în chiar moartea prin care El a fost șters de pe pământul celor vii este găsit în final secretul unei binecuvântări care părea pierdută fără remediu: „Când vei face din sufletul Lui o jertfă pentru păcat, *El va vedea o sămânță* (de urmași), *își va lungi viața* și plăcerea Domnului va prospera în mâna Lui” (Darby - v. 10). Această „sămânță” și această viață lungă reprezintă dublul răspuns la întrebarea pe care a stârnit-o moartea Lui.

Deci Hristos are cu adevărat o sămânță; Ultimul Adam, ca Duh dătător de viață, indică acest lucru, ceea ce ne asigură și mai mult că există un motiv pentru evitarea unor asemenea expresii căutate de noi în mod firesc. Hristos însuși ne spune să vorbim de Tatăl *Lui* ca de Tatăl *nostru* (Ioan 20.17), deși faptul acesta nu este incompatibil cu relația Lui cu noi ca Ultim Adam. Și despre primul Adam se poate spune - cum s-a remarcat anterior - că a fost „întâi-născut între mai mulți frați”, fără a aduce prejudiciu relației sale cu aceștia ca tată.

În Evanghelia lui Ioan, Domnul este văzut ca Viața Veșnică, Fiul căruia Tatăl I-a dat să aibă viața în Sine, după cum Tatăl are viața în Sine (5.26). Cuvintele arată că El vorbește ca Om și că astfel umanitatea Lui devine o Sursă a vieții: „după cum Tatăl ridică morții și le dă viața, tot așa și Fiul dă viață cui vrea” (Darby - v.21). Și tot în Evanghelia lui Ioan Îl găsim pe Domnul, după

înviere, în caracterul Lui de Ultim Adam (cu atât mai mult în contrast cu primul): El „a suflat peste ei și le-a zis: „Luați Duh Sfânt!” (20.22). Evanghelia lui Ioan, care-L privește pe Domnul prin prisma divinității Lui, reține această acțiune caracteristică, remarcabilă.

De asemenea, Ioan înmănușează acestea și în epistola lui: „El este *Dumnezeul adevărat* și viața veșnică” (1 Ioan 5.20). „După cum Tatăl ... dă viață, tot așa și Fiul dă viață”. „Duhul” de asemenea „este viață” (Romani 8.10). Este o însuflețire divină, pe lângă care suflarea din primul Adam (Geneza 2.7) nu a fost decât un simbol semnificativ. Prin chiar această însuflețire divină, omul a devenit „vlăstarul lui Dumnezeu” (Fapte 17.28) și astfel, prin *creație* (nu prin *poziție*), a devenit „după chipul” Lui (Geneza 1.27), tot așa cum fiul este după chipul și asemănarea tatălui (Geneza 5.3). Omul a primit astfel (spre deosebire de animale) un duh; iar Dumnezeu este „Tatăl duhurilor” (Evrei 12.9). Dar această însușire este exclusiv naturală și a fost degradată prin căderea omului; de aceea ne este necesară o nouă naștere din Dumnezeu, o nouă transmitere de viață: „ce este născut din carne este carne” - nu doar natură umană, ci natură umană degradată (cum s-a și întâmplat) până la nivelul cel mai de jos, „carnea”: ca atunci când duhul ar fi părăsit-o și de aceea „moartă”, în timp ce încă trăiește.

Așa că, într-un trist acord, Scriptura afirmă peste tot: omul trebuie născut din nou.

Suflarea unei noi vieți pătrunde în el și îl face să trăiască. Aceasta nu este doar o reînnoire morală. Dacă „ce este născut din carne este carne”, carnea produce carne; are loc o transmitere adevărată a naturii ei, așa cum se arată în procesul nașterii. Tot așa, „ce este născut din Duhul este duh”, împărtășind natura celui din care derivă. Paternitatea divină se arată în participarea la natura divină (2 Petru 1.4), iar noi am devenit copii ai lui Dumnezeu, asemenea Lui. „Trecuți din moarte la viață” (Ioan 5.24), viața pe care am primit-o este viața veșnică, a cărei semnificație nu este doar că va dăinui mereu - pentru că și cei răi vor exista mereu - ci și că *a existat dintotdeauna*, nu în noi, ci în Dumnezeu. Aceasta este viața care merită să fie numită veșnică; și aceasta este viața în care am început să trăim. În noi își are începutul, creșterea și exprimarea practică: imperfectă la superlativ și variind ca formă de la copil la tânăr și la părinte, ea este cu toate acestea viață veșnică pe de-a-ntregul; și aceasta fie că nu se poate sesiza în om, fie că face din posesorul ei o lumină strălucitoare în mijlocul întunericii lumii.

O mare parte din ce am spus aici este contestată de mulți; și probabil că există încă câteva lucruri la fel de importante, care sunt privite într-un mod și mai divers decât nașterea din nou și legătura sau despărțirea ei față de viața veșnică. Discuțiile asupra acestor variațiuni ne-ar purta prea departe. Este de ajuns, poate, să spunem că semnele ei din epistola întâi a lui Ioan arată clar că starea de îndreptățire înaintea lui Dumnezeu, dragostea de Dumnezeu și de frați și credința în Hristos caracterizează pe toți cei născuți din Dumnezeu. Pe de altă parte, el scrie tuturor aceluia care „cred în numele Fiului lui Dumnezeu”, ca să știe că au viața veșnică. Unii ar putea spune că aceste lucruri sunt cu totul diferite; că credința în *Fiul* reprezintă mai mult și este ulterioară credinței în Hristos; dar Evanghelia lui Ioan ne asigură că acela care nu crede în Fiul se află încă sub osânda și sub mânia lui Dumnezeu. Nu sfinții, ci păcătoșii sunt trecuți de la moarte la viață, iar această schimbare spectaculoasă nu poate fi un proces îndelungat.

Astfel „Duhul dătător de viață” lucrează în oricine este născut din Dumnezeu. După cum Tatăl îi ridică pe cei morți și le dă viața, tot așa și Fiul dă viața; și nu mai puțin, suntem născuți din nou prin Duhul. Este o lucrare divină, la care iau parte deopotrivă Tatăl, Fiul și Duhul. Astfel se arată clar că prin această naștere suntem copiii lui Dumnezeu și - în timp ce Fiul, ca Mijlocitor, este Cel în care avem viața, iar Duhul este agentul pozitiv care o transmite - Tatăl este Cel la a Cărui voie binecuvântată Fiul și Duhul lucrează deopotrivă și „din care își trage numele orice familie, în ceruri și pe pământ” (Efeseni 3.15). Pentru noi este un singur Dumnezeu: Tatăl, de la care vin toate și pentru care trăim și noi și un singur Domn: Isus Hristos, prin care sunt toate și prin El și noi” (1 Corinteni 8.6).

Astfel, cu toate că nu există transmiterea unei noi naturi cu ocazia nașterii din nou, totuși Domnul Însuși ne-a învățat că, dimpotrivă, „ce este născut din Duh *este duh*” - împărtășind firea

Celui care L-a născut. El spune „*ce* este născut” (nu „*cel* care este născut”), deoarece noua viață transmisă (cum am văzut) nu-l pătrunde pe om în întregime. Trupul este în această privință încă „mort din pricina păcatului” (Romani 8.10), chiar dacă „Hristos este în voi”; și „carnea”, la fel, „din pricina păcatului” rămâne chiar în omul eliberat de sub *dominația* lui - un motiv pentru neîncetată veghere și judecată de sine (tot așa cum un „țepuș în carne” i-a fost necesar unui om care se aflase în al treilea cer, tocmai din această cauză faptul acesta va constitui o dovadă pentru oricine are urechi de auzit - n.a.). Până și pruncul abia născut din Dumnezeu are firea Părintelui său; deși aici există o diferență tot atât de mare între omul nou-născut și omul matur, pe cât există în prototipul fizic, trebuie să acordăm mult loc pentru dezvoltare, în timp ce dezvoltarea însăși nu face decât să probeze asemănarea esențială a naturilor acestor extreme îndepărtate.

Apoi Omul al Doilea este și Ultimul Adam; dar termenul din urmă implică mult mai mult decât cel dintâi, între care și rezultatul acelei uniri a divinului cu omeneșul, pe care credința îl poate accepta cu bucurie în timp ce-i recunoaște insondabilitatea. „Nimeni nu cunoaște pe Fiul, afară de Tatăl”. Nici o minte omenească nu poate pricepe această Persoană divin-omenească aflată înaintea noastră, dar a căuta să ne însușim valoarea afirmațiilor Scripturii reprezintă cu totul altceva și este partea ce revine credinței. A nu căuta să ne însușim aceste comori ar însemna să nedreptăm iubirea care ne-a îmbogățit cu ele.

În capitolul din Corinteni care ne oferă textul de față există o notabilă legătură a adevărului. Apostolul ne scrie despre înviere, punând în contrast trupul natural semănat în moarte cu trupul sfântului în înviere. „Este semănat trup natural”, spune el, și „înviază trup duhovnicesc. Dacă este un trup natural, este și un trup duhovnicesc. De aceea este scris: Omul dintâi, Adam, a fost făcut un suflet viu”; cel din urmă Adam, un duh dătător de viață” (1 Corinteni 15.44-45).

Legătura este foarte mult umbrită de traducere. Ce legătură s-ar putea presupune între „un suflet viu” și „un trup natural”? Din limbajul folosit nu reiese nici o conexiune care să se poată demonstra; și de fapt nu avem nici o posibilitate clară de a evidenția conexiunea. Dacă am avea libertatea să folosim cuvântul „sufletesc”, am putea și ar trebui atunci să citim, „Dacă este un trup *sufletesc*, ... omul dintâi, Adam, a fost făcut un *suflet* viu”; și, pe de altă parte, „este și un trup *duhovnicesc*” și „cel din urmă Adam” a fost făcut „un *Duh* dătător de viață”.

Primul Adam avea un trup sufletesc, un trup caracterizat de suflet, stăpânul lui, pentru că era în sine un suflet viu. Este de remarcat și destul de ușor de înțeles că, deși duhul omului reprezintă partea lui cea mai înaltă și prin aceasta „cunoaște lucrurile omului” (1 Corinteni 2.11) și se află în legătură cu Dumnezeu, totuși aici în trup nu este niciodată numit „duh”, ci doar ceea ce este animalul, „suflet”. Pe de altă parte, îndată ce a părăsit trupul, se înalță la măsura părții sale distinctive pentru om și este acum un „duh”. Uzul obișnuit al termenilor recunoaște aceeași diferență. Într-un anumit sens, legătura dintre suflet și trup disimulează natura mai înaltă a sufletului. Același cuvânt, psihic sau sufletesc, este tradus în vorbirea obișnuită cu „senzual” (Iacov 3.15; Iuda 19), deși este un uz care nu se datorează condiției de creatură pe care o are omul, ci păcatului care a intrat în om. Este similar folosirii cuvântului „carne”, pentru o condiție în care omul căzut - ca și cum duhul ar fi ieșit din el - este caracterizat drept „mort”. Totuși trupul psihic sau „sufletesc”, în contrast cu cel „duhovnicesc”, este ușor de înțeles a fi cel care înglobează și disimulează în mod necesar natura spirituală a omului. La un prunc, această natură spirituală se află la început cufundată cu totul în învelișurile ei care aparțin cărnii. Treptat ea iese la iveală prin strădanie anevoioasă și dureroasă, eliberându-se din legăturile materiale - această disciplină umilitoare pe care Dumnezeu i-a rânduit-o - dar încă văzând „ca într-o oglindă, în chip întunecos” (1 Corinteni 13.12). Viitorul ne rezervă exclusiv cunoașterea ei „față în față”.

Aceasta este semnificația - sau cel puțin o parte a ei - pentru om, de a fi „un suflet viu”. Implică o viață senzorială, care trebuie să fie o viață de credință; o viață de luptă, care poate însemna înfrângere sau victorie. Din această viață nu ieșim decât după lepădarea trupului sau după modelarea lui de către ultimul Adam într-un „trup spiritual”, care este instrument potrivit și

nu obstacol pentru spiritul eliberat. Numai cu această răscumpărare a trupului, „fiii lui Dumnezeu” vor fi descoperiți deplin (Romani 8.19, 23).

Ca „Ultim Adam”, Domnul ni Se revelează în legătură cu acea „nouă creație” pe care Dumnezeu o desăvârșește pentru Sine din ruinele trecutului. Iar un asemenea gând este reprezentat și în firea înconjurătoare. Lumea prezentă este înălțată astfel din ruinele uneia anterioare, pe care o depășește în toate trăsăturile de valoare, în acord cu acea lege a progresului pe care am văzut-o înscrisă pe treptele de dezvoltare a vieții și căreia *istoria* vieții i se conformează în întregime. Dar noua creație legată de Ultimul Adam se înalță dintr-o cădere mai adâncă decât oricare alta, pentru ca, mulțumită lui Dumnezeu, să-și asigure acum o permanență ce nu va mai suferi nici o cădere. În primul Adam, capul ei, vechea creație a căzut. În ultimul Adam, noua creație rămâne în desăvârșită binecuvântare.

În timp ce titlul de „ultimul Adam” se găsește numai în pasajul pe care l-am luat în considerație, epistola către Romani (5.14) Îl proclamă ca Antetip al primului. Relația Lui cu noua creație este cea a lui Adam cu vechea creație. Rezultatele se află într-o paralelă contrastantă: „și după cum în Adam toți mor, tot așa, în Hristos, toți vor fi făcuți vii” (1 Corinteni 15.22). Dar aici, pentru că noua creație este scoasă din cea veche, nu este suficient să spunem „vor trăi”, ci „vor fi făcuți vii”. (Faptul că apostolul vorbește aici numai despre cei „în Hristos” și nu - cum se crede în general - despre întreaga omenire, va apare evident la o abordare potrivită. Pentru că învierea celor răi nu este un efect al răscumpărării lui Hristos, ci este doar o „înviere pentru judecată” (Ioan 5.29); și tocmai despre învierea sfinților - a celor între care Hristos este pârga (v.20) - vorbește el în mod exclusiv, în tot capitolul. Acești „toți” (v.28) în ambele ipostaze (fie întâi „în Adam”, fie eventual „în Hristos”) sunt numai cei răscumpărați. El, noul Adam al unei noi creații, *scoasă din cea veche*, trebuie să împlinească răscumpărarea acesteia.

Astfel, din poziția de înviat din morți, Domnul suflă ucenicilor Duh Sfânt, iar antiteza pentru „în Adam” este „în Hristos”; acesta fiind titlul oficial de care se leagă lucrarea Lui de sacrificiu preoțesc. *Viața veșnică* pentru noi este „în Hristos”: adică în „Ultimul Adam”, cu lucrarea Lui de sacrificiu împlinită și înălțat la Dumnezeu ca și Cap Reprezentant al nostru.

Primul om a fost, de asemenea, într-un mod foarte real reprezentantul seminției sale; oricum, nu prin vreun legământ formal pentru posteritate, despre care în Scriptură nu se amintește nimic, ci prin faptul că el este *constituit cap al ei de către Dumnezeu*. Caracterul lui de reprezentant s-a întemeiat pe ceea ce oamenii numesc „legea firii” și care nu este altceva decât o lege divină. Aceasta se afirmă în Scriptură în modul cel mai clar posibil. „Cum ar putea să iasă dintr-o ființă necurată un om curat?” (Iov 14.4). „Ce este omul ca să fie curat? Și poate cel născut din femeie să fie îndreptățit?” (Iov 15.14). „Iată că sunt născut în nelegiuire și în păcat m-a conceput mama mea” (Psalmul 51.5). Iar Domnul afirmă acest principiu în modul cel mai clar: „Ce este născut din carne este carne” (Ioan 3.6). Ceea ce oamenii numesc acum „principiul eredității” este afirmat astfel de Domnul și reprezintă întreaga explicație scripturistică a problemei.

Păcatul a venit prin Adam. Natura lui s-a stricat; prin neascultarea unuia, cei mulți au fost făcuți păcătoși; și moartea care duce la judecată a fost marca pe care Dumnezeu a pus-o pe condiția decăzută, după cum spune apostolul: „în Adam toți mor”. Expresia „în Adam” vorbește despre reprezentare, cum demonstrează apostolul privitor la Levi și Avraam (Evrei 7.9-10): „Mai mult, însuși Levi, care ia zeciuală, a plătit zeciuală în Avraam, căci era încă în coapsele strămoșului său când l-a întâmpinat Melhisedec”. La fel, noi eram în coapsele lui Adam când el a căzut și sentința morții a fost pronunțată asupra lui. Mulțumim însă lui Dumnezeu că am auzit vocea Altuia - și El Cap și Reprezentant al seminției Sale - care spune: „Pentru că Eu trăiesc, și voi veți trăi” (Ioan 14.19).

Ultimul Adam este capul unei seminții noi. Și astfel, „dacă este cineva în Hristos” - prin antiteză cu „în Adam” din versetul la care ne-am referit - „este o făptură nouă” (sau „este o creație nouă” - 2 Corinteni 5.17). A fi „în Hristos” înseamnă a aparține noii creații și Capului ei. Ultimul Adam devine Cap al seminției Lui după ce lucrarea ascultării Lui este împlinită; și

acea minunată „ascultare până la moarte” devine moștenirea noii seminții. În mod necesar, legătura Capului cu seminția este prin viață și prin natura ei. De la capul căzut s-a transmis o natură coruptă. În Hristos Isus, noul Cap, avem o viață și o natură divină fără pată și incapabilă să se contamineze. Moartea și judecata stăpânesc peste făptura căzută; îndreptățirea aparține celui ce are viața veșnică.

Viața și poziția merg împreună și nu sunt niciodată despărțite. „Cine crede în Fiul are viața veșnică; dar cine n-ascultă de Fiul, nu va vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el” (Ioan 3.36). Viața veșnică sau mânia lui Dumnezeu: acestea sunt alternativele. Cât de minunate și de solemne sunt aceste alternative!

Capitolul 8

PREOTUL UNS

Domnul, văzut ca „Ultim Adam”, ne introduce în mod necesar în lucrarea Lui ispășitoare, pentru că seminția peste care este Cap, deși este o creație nouă, este o seminție de oameni - dintre aceia implicați în căderea capului dintâi și care au adăugat la aceasta propriile și nenumăratele lor fărâdelegi. De aceea, aici devine aparent ceea ce este El ca *Hristos* - „Mesia”, „Unsul”: pentru că această ungere privește lucrarea Lui oficială și (în afară de ungerea stâlpului din Betel de către Iacov) prima menționare a ungerii în Scriptură apare în legătură cu preoții (Exod 28.41; 29.7). Iar marele preot este în mod distinct, chiar și între aceștia, „preotul care este uns” sau Mesia-preotul.

După falimentul preoției, împăratul devine în mod specific „unsul Domnului”; iar în cele ce urmează ne vom opri cu atenție asupra unirii preotului cu împăratul, simbolic reprezentată în Melhisedec. Tot așa și pentru Hristos, preoția a precedat în mod necesar împărăția, istoria mergând paralel cu doctrina. Nu este necesar să vorbim aici despre profetul care (asemenea cazului lui Elisei) era uns uneori, dar, prin natura chemării lui, aceasta se întâmpla mai rar. Hristos, cum știm, unește în Persoana Lui toate aceste trei slujbe, dar cea dintâi dintre ele și cea fundamentală este a preoției.

Preotul, într-un fel ideal, era cel care se prezenta înaintea lui Dumnezeu pentru alții: pentru aceia care nu se puteau apropia așa cum făcea el. Pentru această slujbă erau două cerințe: întâi, starea personală potrivită pentru o asemenea apropiere. Această stare era prefigurată sub Lege prin acel veșmânt simplu, de in, în care exclusiv se putea intra în Locul Preasfânt; în timp ce oriunde s-a comis păcat (deci și în cazul marelui preot, atât timp cât nu era decât „imaginea celui adevărat” - Evrei 9.24) era necesar sângele jertfei pentru ispășire.

Între sârmanii oameni, *Adevăratul Preot* nu a putut fi găsit. El, care „este chemat de Dumnezeu” (Evrei 5.4), este Cel căruia, deși Om, Dumnezeu I-a putut spune, „Tu ești Fiul Meu, astăzi Te-am născut” (5.5). În El, ca „Întâi-născut dintre mai mulți frați”, începe o nouă umanitate pentru Dumnezeu, deschisă intrării tuturor oamenilor, dar pe poarta smerită a unei nașteri din nou. Pe aceștia îi apără El și aduce jertfă în calitate de Cap și Reprezentant al lor; pentru aceștia și nu pentru lume mijlocește El, neexcluzând pe nimeni de la binecuvântare. Credința poate oricând să-l apropie pe străin și să-l unească cu poporul lui Dumnezeu. Nimeni nu a fost lăsat vreodată afară din voia lui Dumnezeu, cum poartă mărturie însăși dispensațiunea Legii; iar Rut și Rahab sunt exemple care ne atenționează în acest sens. Acum, sub Evanghelie, credinței îi sunt oferite toate privilegiile Casei lui Dumnezeu. Vălul este rupt, iar Dumnezeu Se află în lumină, acolo unde sângele lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu, curățește de orice pată a păcatului pe cei care intră.

Dar privim acum la Preotul Însuși, a cărui chemare la Preoție se întemeiază pe natura Lui de Fiu al lui Dumnezeu, după cum spune apostolul atât de clar. El „nu Și-a luat singur slava de a fi Mare Preot, ci o are de la Cel ce I-a zis: „Tu ești Fiul Meu, astăzi Te-am născut”. În acest verset, recunoașterea Lui ca Fiu al lui Dumnezeu - Întâiul-născut și nu Singurul-născut, altfel nu s-ar spune „astăzi” - se înțelege conform argumentului că și Dumnezeu Îl recunoaște ca Mare Preot; și astfel apostolul citează pasajul din Psalmul 110 ca fiind similar în importanță: „Și, cum zice iarăși într-alt loc: „Tu ești preot în veac, după rânduiala lui Melhisedec”.”

Totuși, unii neagă această argumentație. „Cele două citate”, spune Moli, „nu exprimă aceeași idee; nici citatul întâi nu este amintit pentru a dovedi că Hristos este un Mare Preot; ci pentru a aminti, simplu, relația anterior dezvoltată, aceea că Dumnezeu, care a încredințat lui Hristos demnitatea preoției, Îl susține pe acest Uns ca Tată”.

De fapt, la prima vedere, cuvintele apostolului pot părea neclare. Faptul că gloria „o are de la Cel ce I-a zis” nu înseamnă în mod necesar că „o are pentru că I-a zis”. Cu toate acestea, apostolul folosește aceeași formă de exprimare în capitolul 7 (referindu-se la al doilea citat) cu

cea folosită aici, în primul citat: „Isus S-a făcut preot *prin jurământul Celui ce I-a zis*: „Domnul a jurat și nu Se va căi: Tu ești preot în veac”.” Aici, desigur, nu apar și nici nu se presupun dubii: în aceasta constă diferența. Ea arată cel puțin că forma de exprimare nu este împotriva sensului.

În continuare, relația lui Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu, dezvăluită anterior, s-a arătat deja în capitolul 2 că este în legătură cu preoția Lui: deoarece acolo ni s-a spus că acei „mulți fii” pe care Dumnezeu îi aduce la glorie sunt toți „dintr-Unul” înaintea Lui: „De aceea, El nu Se rușinează să-i numească „frați”.” Și deoarece acești „copii pe care I i-a dat Dumnezeu” sunt „părtași sângelui și cărnii, tot așa și El Însuși a fost deopotrivă părtaș la ele, pentru ca, prin moarte, să nimicească pe cel ce are puterea morții, adică pe Diavolul, și să-i izbăvească”. Astfel „a trebuit să Se asemene fraților Săi în toate lucrurile, *ca să poată fi*, în ce privește legăturile cu Dumnezeu, *un Mare Preot milos și vrednic de încredere*, ca să facă ispășire pentru păcatele norodului”.

Sigur că aici se află un lung șir de argumente legate între ele, pentru a arăta relația pe care poziția lui Hristos de Fiu al lui Dumnezeu o are cu Preoția Lui.

Pentru actul ispășirii, ca și pentru compasiune (despre care vorbește ultimul verset al capitolului 2), Hristosul Mare Preot trebuie să fie făcut asemenea fraților Lui. Frații Lui sunt fiii numeroși ai lui Dumnezeu, pe care El îi aduce la glorie; de aceea trebuie să fie Fiu al lui Dumnezeu în natură omenească. A-L recunoaște așa implică și a-L recunoaște ca Preot-Mijlocitor pentru ei.

Faptul că El este atât Fiu al lui Dumnezeu, cât și Împărat și că citatul din Psalmul 2 are legătură cu aceasta nu contravine deloc unei asemenea vederi. Al doilea citat, care-I afirmă direct Preoția, leagă în mod expres aceste două lucruri. El este un preot după rânduiala lui Melhisedec; un preot aflat pe tron (Zaharia 6.13); un împărat având blândețea preoțească, un sprijin pentru cei păcătoși și aflați în nevoie; un Preot cu autoritate imperială și mai mult decât imperială. Cât de dulce și de potrivit se îmbină aceste două lucruri în El! Că fiind Slujitorul harului preoțesc, I S-a încredințat toată puterea! Dar aici, în mod clar, preoția este cea care trebuie să vină mai întâi și să așeze temelia. Ea trebuie să înceapă în umilință și durere, cum arată apostolul. Fiul lui Dumnezeu trebuie să învețe ascultarea pe o cale stranie, a suferinței. Acel Singurul Desăvârșit trebuie să fie perfectat în mod oficial ca Autor al eternei mântuirii pentru toți aceia care Îl ascultă. El strigă „către Cel ce putea să-L scape *din moarte*”, nu „de” ea și este „ascultat din pricina evlaviei Lui” (Evrei 5.7-9). Înviat din morți, El este „numit de Dumnezeu Mare Preot după rânduiala lui Melhisedec” (v.10) - salutat ca învingător încununat.

Acest drum începe pe pământ și se termină în cer. *Pe pământ*, El a făcut ispășire (Evrei 2.17), S-a adus jertfă pe Sine (Evrei 7.27) într-un trup pregătit (Evrei 10.5), printr-o singură jertfă făcând desăvârșiți pentru totdeauna pe cei sfințiți (Evrei 10.14). Apoi, înviat din morți, cu puterea aceluia sânge a cărui acceptare fusese afirmată deschis, a intrat chiar în cer, ca să Se înfățișeze acum pentru noi înaintea lui Dumnezeu (Evrei 9.24). Dar trebuie să privim mai îndeaproape fazele realizării unui drum atât de necesar și de fructuos pentru noi.

Domnul, sfârșind perioada celor 30 de ani de viață privată în care își împlinise responsabilitatea personală ca Om înaintea lui Dumnezeu, Se consacră acelei lucrări în favoarea altora, pentru care venise, tocmai prin botezul luat din mâinile lui Ioan. El este „botezat în moarte”, al cărei simbol binecunoscut este Iordanul; iar aceasta implică pentru El atât sacrificiul cât și preoția. De aceea Ioan Îl proclamă drept Mielul de jertfă, în timp ce, ca Preot, este uns cu Duhul; vocea Tatălui proclamându-I calitatea care, după cum am văzut, Îl marchează ca Preot adevărat - de Fiu Preaiubit al Său. De aici începe apoi slujirea Lui, caracterizată de întregul har pe care îl implică preoția și de acele lucrări ale puterii reprezentând pecetea autentică a investiturii Lui de Uns al lui Dumnezeu.

Ca Fiu al lui Dumnezeu, El este de asemenea și Profetul; Dumnezeu Însuși acum, ca niciodată, vorbește în mijlocul oamenilor și ca Om, făcând desăvârșită intimitatea acestui har. Dar pentru aceasta, pașii Lui trebuie să calce pe drumul Calvarului. Fiecare cuvânt este în acest sens o

evanghelie; fiecare faptă de putere este o anticipare a învierii din morți. Vocea glorioasă trebuie redusă la tăcere, Cel Puternic răstignit prin slăbiciune, Preotul oamenilor să Se ofere pe Sine sacrificiu, Fiul lui Dumnezeu să sufere ca Fiu al omului, Sămânța femeii să-Și pună călcâiul mușcat pe capul Șarpelui. Este un conflict între bine și rău, în care tot avantajul puterii este de partea răului. Victoria este câștigată prin suferință în locul îngrozitor în care focul lui Dumnezeu a cercetat deopotrivă toate teritoriile lăuntrice și nu s-a putut afla scăpare decât pe fundamentul absolutei perfecțiuni - o ardere-de-tot de bun miros. El a fost „ascultat din pricina evlaviei Lui”. N-a putut fi har în cazul Lui, ci numai dreptate, care L-a scos și L-a îndreptățit la învierea din morți.

L-am văzut astfel îmbrăcat cu haina de in alb și curat, înainte de a intra în Locul Preasfânt; mai mult chiar, oferindu-Și sângele: pedeapsa convenită omului executându-se asupra Lui. Pedeapsa a constat în moarte și în părăsirea de către Dumnezeu - pedeapsă în cârmuire și pedeapsă rezultat al firii Lui - a unor ochi prea curați pentru a putea privi nelegiuirea și păcatul. Astfel, obstacolul - nu de *a intra* (pentru că El totdeauna a putut să *intre*), ci de *a aduce* în Locul Preasfânt - a fost îndepărtat: și aceasta înseamnă, desigur, *intrarea* Lui oficială ca Preot pentru alții. Astfel, tocmai sângele jertfei pentru păcat (exclusiv atunci când se află în plinătatea caracterului ei) deschide drumul spre Locul Preasfânt al lui Dumnezeu. Pentru că păcatul fiind îndepărtat, Dumnezeu este liber să Se apropie de oameni, liber să admită oamenilor apropierea de El: dragostea divină este nestingherită.

Înainte de a Se înălța să-Și ia locul înaintea lui Dumnezeu în favoarea noastră, ispășirea a avut loc pe pământ și învierea a proclamat îndreptățirea tuturor celor care urmau să creadă în El. „A intrat odată pentru totdeauna în Locul Preasfânt ... după ce a dobândit o răscumpărare veșnică” (Evrei 9.12). În contrast cu jertfa pentru iertarea anuală și cu intrările anuale ale preoților iudei în Locul Preasfânt, a căror eficacitate ținea doar un moment, El a intrat odată pentru totdeauna în acest Loc, nemaifiind necesar să repete vreodată un sacrificiu a cărui valoare se păstrează neîncetat înaintea lui Dumnezeu.

Tocmai intrând în felul acesta, „a fost numit de Dumnezeu Mare Preot după rânduiala lui Melhisedec”; iar aici sunt de remarcat mai multe lucruri care alcătuiesc împreună imaginea prezentată în simbol.

Să observăm mai întâi că cele două cuvinte din Evrei 5, traduse deopotrivă în versiunea obișnuită cu „chemat”, nu sunt deloc identice. Al doilea cuvânt (v.10) apare „numit”, dar ar fi fost mai bine redat cu „adresat”, „salutat” sau „întâmpinat”, pentru că nu exprimă sensul de chemare la o slujbă, iar preoția Domnului nu a început după împlinirea lucrării Lui. În modul cel mai sigur El era Mare Preot atunci când „S-a adus jertfă pe Sine Însuși” (Evrei 7.27), iar pasajul de aici nu infirmă aceasta. Însă tocmai în înviere preoția Lui capătă caracterul prin care Melhisedec îl reprezintă - o preoție *imperială*, neavând asupra ei nici o umbră a morții.

O preoție imperială este, cu siguranță, după rânduiala lui Melhisedec; și de două ori se accentuează numele Lui: „Împărat al dreptății”, apoi „Împărat al Salemului”, adică „Împărat al păcii”. Acesta este lucrul asupra căruia stăruiește apostolul în primul rând. Unii au pierdut din vedere acest fapt, deoarece împărăția *omenească* a Domnului nu a sosit încă; dar suntem în „împărăția Fiului dragostei Lui” (Coloseni 1.13), iar Epistola către Evrei subliniază poziția Lui ca Fiu peste casa lui Dumnezeu (Evrei 3.6). Cu siguranță, El este un Preot Împărătesc: având puterea în mâini și exercitând-o cu grijă și cu blândețe preoțească; având îndreptățirea și pacea drept caracteristici ale guvernării Lui.

Apoi El „rămâne preot în veac”; și cum Melhisedec este prezentat istoric fără predecesor și fără succesori, fără început al zilelor sau sfârșit al vieții, prin aceasta este (în tip) „asemănat cu Fiul lui Dumnezeu” (Evrei 7.3). Levi, cum ne amintește apostolul, a dat zeciuială în Avraam acestui preot mai mare; și astfel preoția levitică este prefigurată în relația ei cu antetipul Melhisedec.

De asemenea, apare izbitor faptul istoric că Melhisedec nu a adus nici o jertfă, ci „a adus pâine și vin” (Geneza 14.18) pentru înprospătarea puterii omului credinței. Apostolul nici nu comentează, nici nu remarcă acest fapt; ci continuă înfățișându-L pe Hristos ca Slujitor al adevăratului cort, Sanctuarul ceresc unde, desigur, nu se aduc jertfe. Pâinea și vinul nu pot înceta să vorbească inimilor noastre despre aducerea aminte a acelei jertfe oferite o singură dată, pentru ca să nu mai aducem altele decât lauda și mulțumirea. Astfel, sub toate aspectele, Melhisedec îl reprezintă pe Hristos în relația cu noi acum. Faptul că există și o aplicație pentru mileniu și pentru relația lui Hristos cu Israel, este cu siguranță adevărat; totuși, toate legăturile din cartea Genezei impun mai degrabă relația creștină. În adevăr, oamenii după rânduiala aaronică, deși ne arată în tip lucrarea care deschide Sanctuarul, nu au nimic de spus despre Sanctuarul deschis. De aceea Melhisedec poate completa un gol aici, fără a înlocui în vreun fel preoția aaronică, în ori ce ne arată ea.

Și tocmai aici s-a făcut greșeala de a-i atribui apostolului o doctrină după care Domnul nu a fost Preot pe pământ, nici chiar atunci când S-a jertfit pe cruce; spre directă contradicție cu întregul sistem de simboluri.

Cuvintele apostolului diferă foarte mult de acest înțeles: „Dacă ar fi pe pământ, nici n-ar mai fi preot, fiindcă sunt cei ce aduc darurile după Lege. Ei fac o slujbă care este chipul și umbra lucrurilor cerești” (Evrei 8.4). El nu spune că Domnul n-a *fost* preot pe pământ; ci, după ce ni-L înfățișează ca Slujitor al adevăratului Cort (în antetip), ne spune că dacă ar fi pe pământ, n-ar fi loc pentru El în *cortul pământesc*: pentru că acolo fiii lui Aaron împlinesc totul după lege. Sigur că nimic n-ar putea fi mai simplu decât o asemenea afirmație.

După ce păcatul a fost îndepărtat cu desăvârșire de orice sfânt al lui Dumnezeu, Preotul nostru Se află acum în cer pentru sfinți, nu pentru păcătoși; pentru slăbiciune, nu pentru păcat. Sacrificiul Lui este pentru păcătoși; simpatia și mijlocirea sunt pentru sfinții aflați în mijlocul împotrivițiilor și al tentațiilor unei lumi rele în care El poartă cu Sine, asemenea lui Melhisedec, daruri de mâncare pentru reînprospătarea războinicului ostenit și aduceri aminte de o nespusă valoare pentru cel expus ofertelor împăratului Sodomei: hrana celor puternici, care îi face așa și prin puterea căreia pot merge multe zile, asemenea lui Ilie la Horeb.

Dar Preotul nostru păstrează deschis și Cortul, pentru ca să putem avea acces la Dumnezeu și un refugiu în prezența Lui față de lumea prin care trecem. Cu perdeaua ruptă și cu un Mare Preot peste casa lui Dumnezeu, suntem încurajați să ne apropiem cu inima deschisă și cu o deplină siguranță a credinței.

Capitolul 9

MIJLOCITORUL

Marele Preot potrivit pentru noi este deci, cum spune apostolul, „despărțit de păcătoși” (Evrei 7.26), cei sfințiți prin sângele Lui fiind „desăvârșiți pentru totdeauna” (Evrei 10.14), pentru ca, „odată curățiți”, „să nu mai aibă cunoștință de păcate” (Evrei 10.2). Dar această ultimă expresie nu semnifică „să nu mai cunoaștem păcatul” (anume *comiterea* lui), ci că avem cunoștință despre eficacitatea acelei lucrări care rămâne pururea înaintea lui Dumnezeu pentru noi. Nu există nici un moment de întrerupere în aceasta.

Atunci cum este cu păcatele comise după întoarcerea la Dumnezeu? Oare, simplu, nu sunt luate în seamă? Cu siguranță lucrul acesta este imposibil: atât Scriptura cât și propria noastră experiență ar respinge un asemenea gând lipsit de sfințenie. Faptul că poporul lui Dumnezeu are adesea mult de suferit din pricina propriilor păcate este cunoscut tuturor. Scriptura este plină de asemenea exemple și o afirmă doctrinar în modul cel mai clar. Astfel, „dacă chemați ca Tată pe Cel care judecă fără părtinire pe fiecare după faptele lui”, spune apostolul Petru, „purtați-vă cu frică în timpul pribegiei voastre; căci știți că nu cu lucruri pieritoare, cu argint sau cu aur ați fost răscumpărați ... ci cu sângele scump al lui Hristos” (1 Petru 1.17-19). Și, din nou, spune: „Căci suntem în clipa când judecata stă să înceapă de la casa lui Dumnezeu. Și dacă începe cu noi, care va fi sfârșitul celor ce nu ascultă de Evanghelia lui Dumnezeu? Și dacă cel neprihănit scapă cu greu, ce se va face cel nelegiuit și cel păcătos?” (1 Petru 4.17-18).

Astfel există o judecată specială care se desfășoară asupra poporului lui Dumnezeu în prezent; o judecată atât de necesară, încât se spune că datorită ei cei îndreptățiți scapă cu greu: desigur, nu datorită vreunei incertitudini cu privire la îndreptățire, ci, simplu, pentru că este atât de mult de făcut în direcția menținerii sfințeniei lui Dumnezeu. Apostolul Pavel, de asemenea, vorbește în cuvinte chiar mai tari corintenilor: „Dacă ne-am judeca singuri, n-am fi judecați. Dar, când suntem judecați, suntem disciplinați de Domnul, *ca să nu fim condamnați odată cu lumea*” (1 Corinteni 11.31-32).

Acestea sunt, într-adevăr, cuvinte categorice, destinate celor cărora lucrarea lui Hristos le slujește în maniera deplină și absolută pe care tocmai am văzut-o. Deci această lucrare nu înlătură necesitatea unei asemenea judecăți. Nu, ci mai degrabă o asigură. Să observăm bine că este judecata *Tatălui*: „dacă chemați ca *Tată* pe Cel care judecă fără părtinire” (1 Petru 1.17). În judecata finală a mâniei, nu Tatăl este Cel care judecă: „Căci Tatăl nici nu judecă pe nimeni, ci toată judecata a dat-o Fiului, pentru ca toți să cinstească pe Fiul cum cinstesc pe Tatăl” (Ioan 5.22-23). Judecata *Tatălui* privește „pe orice fiu pe care-l primește”; astfel că, „Suferiți disciplina! Dumnezeu Se poartă cu voi ca și cu niște fii. Căci care este fiul pe care nu-l disciplinează tatăl?” (Evrei 12.6-7).

Ce binecuvântare este să știm și cât de solemn este să realizăm că păcatul unui copil al lui Dumnezeu este împotriva *Tatălui* și că dragostea implicată în această relație este chemată la lucru aici - dragoste care acționează „pentru binele nostru, ca să ne facă părtași sfințeniei Lui” (Evrei 12.10). Este imposibil ca El să trateze păcatul cu ușurință; iar în final, oricărui din ai Săi îi va fi imposibil să-l trateze cu ușurință. Harul rămâne peste noi; și pentru că harul rămâne, păcatului nu-i este permis să stăpânească peste aceia care sunt obiectul harului.

Dar pentru că întreaga problemă a păcatului unui credincios este între Tatăl și copilul Său, nu trebuie să ne imaginăm că Hristos nu are a face cu ea. Lucrarea de preot a fost atât de complet împlinită, încât, în această privință, nu mai are nimic de făcut: El șade, pentru că lucrarea este terminată. Dar ca Fiul peste casa lui Dumnezeu, preoția nu reprezintă toată lucrarea Lui. Copiii lui Dumnezeu sunt puși în mâna Lui, care este Întâiul-născut dintre mai mulți frați; și în orice lucru care-i privește, El Își are locul și rolul necesar. Astfel că, „dacă cineva a păcătuț, avem la Tatăl un Mijlocitor: pe Isus Hristos cel drept. El este ispășirea pentru păcatele noastre” (1 Ioan 2.1-2).

Cel din urmă este fundamentul și justificarea harului exprimat în cei dintâi. Isus Hristos este cu adevărat Mijlocitorul potrivit, fiind ispășirea pentru noi; și aici „Isus Hristos cel drept” Se manifestă din plin, iubirea și îndreptățirea făcându-ni-se deopotrivă cunoscute în El. Aici se găsește însuși caracterul de Mijlocitor (avocat, apărător, ajutor) sau Paraclet - anume „de partea noastră” (Psalmul 124.2) sau „în ajutorul nostru” (Evrei 2.18), după semnificația ambelor expresii; și aceasta într-o relație naturală cu faptul că-I suntem dați Lui. Aflându-ne în sarcina Lui, Se ridică în favoarea noastră ca garant și dovadă pentru ambele părți, a lui Dumnezeu și a noastră, făcând din cele două, una. Pe pământ, Duhul lui Dumnezeu este Paracletul nostru, mijlocind pentru noi, deși cu suspine negrăite. În cer, Hristos este Paraclet ca însăși vocea noastră, dar infinit superior oricărei exprimări a noastre. Ce adăpost avem în El! Doi Martori sunt aici în sprijinul nostru, fiecare de o perfecțiune absolută și ascultați în totul de Acela căruia Îi vorbesc. Cât de eficientă trebuie să fie această mijlocire pentru noi!

De asemenea, cât de bine este să știm că, „dacă cineva a *păcătuit*”, nu dacă cineva s-a pocăit, „avem la Tatăl un Mijlocitor” (1 Ioan 2.1-2), în cazul lui Petru, sigur considerat ca tipic, Hristos mijlocește înainte ca el să păcătuiască; și cât de atentă este această mijlocire: „M-am rugat pentru tine ca să nu ți se micșoreze credința”. Fiindu-i necesar să învețe și să-i fie înfrântă încrederea în sine, Petru n-a fost cruțat de acea experiență. Lui Satan îi este îngăduit să-l cearnă. Dar ochiul binevoitor al Domnului - cum i-a fost dat lui Petru să vadă la momentul critic - urmărirea rezultatul cu neobosită grijă și dirija toate spre sfârșitul prevăzut. Cunoașterea de către noi înșine - exercițiul atât de necesar privind binele și răul - este ceva de care El nu poate cere să fim scutiți; dar finalul este sigur și suntem invitați să realizăm puterea și grija pe care putem conta în orice timp, fără nici o umbră de teamă.

Păstrarea comuniunii este preocuparea neîntreruptă a Mijlocitorului nostru. Pentru aceasta, cunoașterea de sine este o necesitate. Dacă aceasta ne-o vom însuși asemenea lui Simon Petru, depinde de noi ca să spunem. Presupun că toți am avut mult de învățat din asemenea experiențe dureroase; dar sigur că există și o cale mai bună. Ne putem aminti că Petru - chiar dacă numai un moment - s-a opus spălării picioarelor, atât de necesară lui și nouă tuturor; și tot independența, sub orice înfățișare plăcută, se opune căii lui Dumnezeu cu noi, ceea ce ne condamnă la o asemenea disciplină dureroasă. Domnul este singura noastră necesitate, acum și întotdeauna. Înțelepciunea este cu El și trebuie s-o găsim în El; dacă este pe drumul crucii, nu trebuie să ne mire, chiar dacă El Însuși a purtat toată povara acolo.

În adevăr, crucea este plinătatea înțelepciunii pentru noi. Ea reprezintă judecarea omului și manifestarea și gloria lui Dumnezeu. Dacă o acceptăm ca pe o înlăturare a eului nostru și a oricărui lucru în care eul se glorifică, vom găsi că ea a înlăturat tot ceea ce ar împiedica progresul sigur și constant. Apoi Hristos va fi al nostru cu toată plinătatea Lui, pentru ca să scoatem din ea în orice nevoie care ar putea apare. S-o luăm așa cum spune apostolul: „în El locuiește trupește toată plinătatea Dumnezeirii. Voi aveți totul deplin în El” (Coloseni 2.9). Aici se află resursa porției zilnice de luat cu noi, dar, pentru aceasta, judecata de la cruce trebuie acceptată integral. Astfel, în această cruce, Hristos este în întregime pentru noi - tot ceea ce Dumnezeu este aici arătat în El.

Aceasta este o lecție pentru toți. Mijlocitorul este cu Tatăl, ca să putem trage învățătură chiar din greșelile noastre, deși aceasta s-ar face în rușine și în lacrimi amare de pocăință. Apărarea Sa nu constă în a cruța la noi ceea ce este necesar pentru aceasta, ci în a-Și atinge deplin scopul cu noi, spre gloria lui Dumnezeu. Aici se află cea mai tandră iubire, siguranță și mângâiere divină - tandrețe, dar nu moliciune; și nu există altă cale de a fi binecuvântați, decât predându-ne cu totul în mâinile Lui. Nu putem să nu ne amintim că aceste mâini au fost străpunse pentru noi și că pentru El n-a fost alt drum decât cel al crucii.

Capitolul 10

ÎMPĂRATUL

Există un titlu acordat Domnului în Isaia 9.6 care, pe de o parte a fost luat de mulți ortodocși ca bază pentru unele erori, iar pe de altă parte, pare să fi fost greu înțeles în plinătatea semnificației sale de cei mai mulți dintre ei. Este acela de „Părinte (sau Tată) Veșnic” sau (mai literal) „Părinte al veșnicilor”. Îi este acordat ca acelui Unul pe al Cărui umăr se află domnia lui Israel, a cărei dezvoltare și pace nu vor avea sfârșit; și titlurile acordate îi afirmă capacitatea pentru această domnie. El nu este un împărat obișnuit, ci „Minunat” - „un fenomen”, spune Delitzch, „situat cu totul în afara puterii omenești de înțelegere și a evenimentelor naturale”. Apoi El este „Sfetnicul”, ale cărui țeluri, în înțelepciunea lor de nepătrunsă profunzime, nu le sunt necesare și nu admit nici un ajutor din partea altcuiva și care, pe de altă parte, își găsesc înțelepciunea în El. Pentru că, în al treilea rând, El este EL-GIBBOR, „Dumnezeu puternic”, infinit în resurse, atotputernic în execuția propriei voințe; și apoi este ABI-Ad, „Părinte al veșnicilor” și „Domn al păcii”, care reprezintă efectul permanent.

Dar atunci ce înseamnă „Părintele veșnicilor”? Este o noțiune care depășește puterea noastră de a concepe, spune un comentator recent, pentru că „veșnicia nu are autor”. Dar starea veșnică - veșnicia luată în sensul acesta - are un Autor; și, între celelalte glorii ale lui Hristos, tocmai datorită gloriei izvorând din venirea Lui aici la modul cel mai desăvârșit El *este* Autor al veșniciei. Tocmai aici „sfatul” Lui devine deplin manifest; tocmai aici, puterea Divinității Lui se vede în aducerea la îndeplinire a propriului sfat; tocmai datorită acestui fapt, în final pacea este rezultatul necesar și permanent. El va aduce pacea eternă, pentru că în ea dragostea divină se poate odihni în satisfacție deplină, eternitatea fiind doar sigiliul acelei perfecțiuni în care poate rămâne.

În felul acesta este Hristos Părinte al veșniciei; sămânța incoruptibilă a ei fiind El Însuși, bobul de grâu care a murit ca să nu rămână singur. Dar numai atunci când puterea se va afla oficial în mâna Lui, iar împărăția Îi va fi întemeiată, se va putea vedea deplin cum „timpurile restabilirii” (Faptele Apostolilor 3.21) Îl așteaptă pe El și ce implică aceasta pentru Unul la care restabilirea nu înseamnă aducerea înapoi a ceea ce a trecut, ci instaurarea a ceea ce nu poate trece.

Rugăciunea pe care Domnul nostru a dat-o ucenicilor ca învățătură nu a fost, așa cum greșit s-a înțeles, „Tată, fie ca să vină împărăția lui Hristos”, ci „Tată, să vină împărăția Ta”. Și ne este necesar să recunoaștem diferența pentru a înțelege care este semnificația împărăției proprii lui Hristos. Recent s-a făcut cunoscut un punct de vedere asupra acestui fapt, care va ilustra la ce mă refer. S-a susținut că, după cum tipul dublu constituit prin David și Solomon este necesar pentru a reda împărăției lui Hristos dublul ei caracter, în care mai întâi vrăjmașii sunt subjugați, apoi pacea predomină, tot așa împărăția milenară, în care vrăjmașii, până la ultimul, Îi sunt supuși, numai ea va putea răspunde primei părți a acestui tip - domnia lui David; domnia de pace a lui Solomon va veni după mileniu și va dăinui mult timp. Mileniul, s-a argumentat, nu este nici prin durată, nici prin trăsături o împărăție suficientă pentru Hristos: nu poate fi decât introducerea la aceasta; iar împărăția păcii însăși se va întinde mult dincolo de el.

Nu intenționez acum să pun în discuție acest punct de vedere, pentru a cărui respingere mi s-ar părea suficientă o examinare sumară a Apocalipsei; de asemenea, a cuvintelor apostolului din 1 Corinteni 15, care îl contrazic total. Pentru că timpul „când El va da împărăția în mâinile lui Dumnezeu Tatăl” este după ce va fi nimicit orice domnie, orice stăpânire și orice putere. Căci trebuie ca El să împărătească până va pune pe toți vrăjmașii Săi sub picioarele Sale ... *Și când* toate lucrurile Îi vor fi supuse, *atunci* chiar și Fiul Se va supune Celui ce I-a supus toate lucrurile, pentru ca Dumnezeu să fie totul în toți”.

Astfel, însăși ideea domniei lui Hristos ca Om implică îngenuncherea vrăjmașilor și aducerea lucrurilor înapoi la Dumnezeu. Când acestea se vor împlini, toate vor fi împlinite. El nu are alte

țeluri în afara acestuia. După cum Și-a învățat ucenicii să se roage pentru venirea împărăției Tatălui, tot așa, când își va lua tronul, va fi pentru a o instaura.

Totul fiind stabilit în acord cu Dumnezeu, Hristos Se grăbește să-Și depună sceptra pe care-l luase ca Om, „pentru ca Dumnezeu să fie totul în toți”. Nu va întârzia nici o clipă binecuvântarea perfectă pentru care a trudit și nici nu va permite manifestarea vreunui alt principiu decât acela pentru care Și-a luat „trupul pregătit”: „Iată-Mă, vin să fac voia Ta, Dumnezeule”.

Aceasta ne va pregăti pentru cea mai bună apreciere a domniei Domnului nostru, atât de puțin înțeleasă de mulți care o acceptă totuși ca pe un fapt și care privesc înainte să-L vadă intrând în stăpânirea tronului și făcându-i părtași pe ai Săi. Pentru El, guvernarea înseamnă încă slujire, iar puterea luată este putere pentru slujire. Dacă prin har ne-a legat de Sine în acestea, atunci este important să cunoaștem esența a ceea ce ne stă înaintea. Vedem deci slujirea ca fiind pregătirea potrivită pentru o guvernare care va fi tot slujire, deoarece dragostea este spiritul slujirii și nu poate fi separată de aceasta.

În acele umbre ale lui Hristos pe care istoria poporului ales ni le oferă, împăratul a venit după preot și după profet. Sacrificiul fiind faptul pe care trebuie să se întemeieze totul pentru păcătoși, preotul a fost prima legătură între Dumnezeu și popor (Fără îndoială, Moise l-a precedat pe Aaron; și, într-un anumit sens, profetul, preotul și împăratul se uneau în el. Acesta era caracterul necesar celui pe care Dumnezeu l-a folosit întâi pentru a pune pe popor deoparte pentru Sine. După ce l-a consacrat pe Aaron potrivit poruncii divine, Moise se retrage înapoia lui Aaron - n.a), până când falimentul lui Eli și al familiei lui determină o schimbare. Chivotul ajunge în captivitate pentru un timp, iar când se întoarce, este ținut încă deoparte. Profetul Samuel este ridicat ca instrument de excepție pentru un timp, aducând chiar jertfe; dar aceasta arată că, de fapt, restabilirea reală nu există. Poporul cere un împărat.

Necesitatea unui împărat fusese de mult timp înțeleasă. Dumnezeu o anticipează chiar în zilele lui Moise. În timpul judecătorilor, deși existau preoți acolo și uneori profeți, judecătorul a trebuit ridicat ca o soluție temporară pentru lipsa unui împărat. „Pe vremea aceea nu era împărat în Israel, fiecare făcea ce era drept în ochii lui”.

Saul, de asemenea, deși rege, este doar o soluție temporară, îngăduită la cererea poporului. Numai în persoana lui David apare adevăratul împărat; și apoi Israel devine pentru un timp o națiune unită și prosperă. Dar nici aceasta nu dăinuie: este doar umbra, nu realitatea ei, spre care se îndreaptă încet trecerea anilor.

Mâinile lui au pus temelii casei acesteia și tot mâinile lui o vor și termina (Zaharia 4.9). Preotul trebuie să fie pe scaunul lui de domnie (6.13). Preot, profet, împărat, fiecare prea slab, luat separat, trebuie să se unească într-unul pentru realizarea scopului divin. Dragostea trebuie să răspundă cerințelor dreptății și să dea la o parte vâlul de pe fața lui Dumnezeu, mai înainte de a se putea manifesta puterea într-un fel demn de Dumnezeu, care este dragoste și dreptate. La cruce, dreptatea și puterea stau amândouă împotriva Celui binecuvântat care suferea. În evangheliile, după înviere, împăratul este ascuns în Dumnezeu, pentru ca să aibă un popor după asemănarea Lui. Apoi puterea trebuie să revină la dreptate; ce nu se conformează trebuie distrus: ei vor strânge afară din împărăția Lui toate lucrurile care nu-L respectă și pe cei ce lucrează nelegiuirea.

Chiar și așa, deși este putere manifestată, nu este cum ne-am imagina noi - cum și-au *imaginat* cei mai mulți. Nu există o zi generală a judecății, de smulgere din rădăcină, rapidă și completă, a răului. Ci va fi o împărăție a răbdării - oricât de hotărâtă guvernarea - care va dăinui o mie de ani; pentru că timp de o mie de ani va fi oferită lecția răului lipsit de orice speranță și a blestemului inerent aflat în el. Vâlul care este peste națiuni va fi tras deoparte, iar oamenii, puși față în față cu veșnicia și cu Dumnezeu. Mâinile care exercită guvernarea au fost răstignite pe cruce pentru oameni și nu mai există nici o posibilitate ca cineva să nege ori să ignore aceasta.

De asemenea, Satan este legat pentru o mie de ani; și, în adevăr, exceptând lăuntrul inimii omului, nu există nici un vrăjmaș sau eveniment rău. Și moartea pare să fi dispărut, cu excepția

cazurilor în care apare răzvrătirea pe față. Astfel, s-ar putea părea că Paradisul a venit din nou pentru oameni și nu cu inocenta ignoranță în ce privește răul, ci cu lecțiile acumulate în multe generații. Dacă păcatul n-a fost decât ignoranță - naivitate ușor de înșelat - dacă n-a fost decât circumstanțial, acum, mâna-i moartă trebuie îndepărtată de peste om și de peste fire. „Să se bucure cerurile și să se veselească pământul; să mugească marea cu tot ce cuprinde ea! Să tresalte câmpia cu tot ce e pe ea, toți copacii să strige de bucurie înaintea Domnului! Căci El vine, vine să judece pământul. El va judeca lumea cu dreptate și popoarele după credințioșia Lui” (Psalmul 96.11-13).

Aceasta este imaginea viitorului pentru om, care încheie Vechiul Testament; și dacă am avea-o numai pe aceasta, mai mult ca sigur am crede că va fi starea finală sau cel puțin trecerea pașnică și sigură în acele „ceruri noi și un pământ nou, în care locuiește dreptatea”, despre care vorbește Petru, citând din Isaia. Cine și-ar putea imagina în continuare vreun dezastru pentru o lume care deja a îndurat atât de multe? sau ar putea gândi că acest nou Eden a fost destinat să treacă la fel ca cel de altădată? și că vreunul dintre cei atât de binecuvântați, de preveniți, de instruiți, a căror credință pare să le fi trecut în cunoștință, ar mai putea să asculte odată vocea ispititorului și să cadă văzând cu ochii dintr-un cer deschis, într-un iad atât de real și manifest?

Totuși Noul Testament ne asigură că așa va fi. „Când se vor împlini cei 1000 de ani, Satan va fi dezlegat din închisoarea lui și va ieși să înșele neamurile care sunt în cele 4 colțuri ale pământului, pe Gog și pe Magog, ca să-i adune pentru război. *Numărul lor va fi ca nisipul mării.* Și ei s-au suit pe fața pământului și au înconjurat tabăra sfinților și cetatea preaiubită. Dar din cer s-a coborât un foc și i-a mistuit” (Apocalipsa 20.7-9).

Astfel se încheie ultima încercare ce va mai fi permisă vreodată omului, creaturii. Ne putem mira, de ce este necesar acest lucru; dar înainte de orice putem fi siguri că dacă Dumnezeu este în ea, o infinită înțelepciune, sfințenie și dragoste sunt în ea. Mântuitorul păcătoșilor este Împăratul întregului pământ la timpul când are loc această ultimă judecată a celor vii; iar El este „același, ieri, azi și în veac”. Sunt o probă și o demascare permise asupra celor care, de-a lungul binecuvântării unei perioade minunate, și-au împietrit inimile față de bunătatea ce li se adresa. Reprezintă dovada convingătoare că starea omului nu este fructul ignoranței sau al circumstanțelor, ci al păcatului, pentru care, așa cum îl judecă și propria conștiință, se află deplin răspunzător. „*Nu vreți să veniți la Mine ca să aveți viața*”, este judecata Domnului asupra oamenilor din zilele Sale. Iar aici, sfârșitul încrederii în creatură este atins în mod absolut. Numai în Dumnezeu există ajutor sau speranță.

După această ultimă judecată a celor vii, cerurile și pământul în forma lor de astăzi vor trece; va avea loc judecata la „tronul mare și alb” și un cer nou și un pământ nou vor începe pentru totdeauna. Dar nici chiar evenimente ca acestea nu reprezintă preocuparea noastră prezentă, ci Hristos Însuși.

Nu există îndoială sau greutate pentru vreun creștin în a admite că Hristos este Împărat. Faptul acesta reprezintă un punct comun al teologiilor. Dar mulți creștini au încă mari dificultăți în a admite ceea ce Isaia declara cu mult înainte de venirea Lui (capitolul 9), anume că „va face ca domnia Lui să crească și o pace fără sfârșit va da scaunului de domnie *al lui David* și împărăției lui, o va întări și o va sprijini” - text repetat și confirmat atât de mult în alte locuri. Li se pare că titlul înscris pe crucea Lui în cele trei limbi ale lumii nu-I putea fi dat decât de vrăjmași și de clevetitori și că a-l lua în serios ca fiind al Lui nu va fi, oricât de lipsit de intenție, decât spre a-L dezonora.

Gânduri josnice și carnale cu privire la domnia milenară au existat și în vechime, în timpul „chiliaștilor”, care i-au adăugat concepțiile iudaice asupra împărăției lui Mesia, împreună cu o măsură largă a materialismului lor grotesc. Mult mai recent și chiar în prezent, sunt unii care ar vedea într-un pământ înnoit „cel mai frumos colț de cer” și care coboară toate promisiunile cerești la realizări pământești. Oricum, pare aproape de prisos să spunem că Scriptura păstrează totdeauna distincție între cer și pământ: și că, după cum promisiunile pământești sunt apanajul

Vechiului Testament, tot așa promisiunile cerești sunt ale Noului Testament. Dar Hristos este centrul și inima amândurora și, datorită interesului pe care I-l purtăm, noi, deși creștini, avem legătură cu Israel și cu pământul. Domnul a promis apostolilor Săi că „veți șede și voi pe douăsprezece scaune de domnie și veți judeca pe cele douăsprezece seminții ale lui Israel” (Matei 19.28); și aceasta are loc „atunci când va sta Fiul Omului pe scaunul de domnie al mării Sale”. Tot așa, când se află în cer, Ioan vede pe „Leul din seminția lui Iuda” luând cartea viitorului și notează că în laudele lor, care urmează, răscumpărații spun: „Noi vom împărăți pe pământ” (Apocalipsa 5.10). Și Însuși Domnul spune, „Celui ce va birui îi voi da să șadă cu Mine pe scaunul Meu de domnie, după cum și Eu am biruit și am șezut cu Tatăl Meu pe scaunul Lui de domnie” (Apocalipsa 3.21).

Aceasta nu implică deloc pentru El sau pentru noi asumarea din nou a condiției pământești. Am văzut ce înseamnă pentru El această împărăție milenară, că pământul Îi este dat în mâini pentru a-l scoate din îndelungata înstrăinare și pentru a-l supune lui Dumnezeu. „Toiagul de fier”, care reprezintă simbolul guvernării Lui (deși este doar toiagul unui Păstor) sfărâmă neamurile răzvrătite ca pe vasul unui olar (Psalmul 2.9). Aceasta este încă una din promisiunile Lui pentru cel ce va birui - că îi va da această putere (Apocalipsa 2.26-27); dar caracterul ei ne arată destinația pentru un timp anume, limitat, și nu pentru veșnicie. În aceasta, El acționează ca „Părintele veșnicilor”, pentru a conferi lucrurilor ordinea lor veșnică.

Israel se va afla atunci sub noul legământ, care îi asigură binecuvântarea statornică. Nici unul nu va trebui să mai spună celuilalt, „cunoaște pe Domnul!” Pentru că toți Îl vor cunoaște în ei înșiși. Și Îl vor cunoaște și ca Mântuitor: „pentru că”, spune El, „le voi ierta nelegiuirile și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele și fărădelegile lor” (Evrei 8.11-12). Totuși, am face o mare greșală dacă am gândi că acest legământ implică nivelul spiritual din creștinism.

În felul lui va fi, fără îndoială, mai perfect, dar nu ceresc, ci pământesc, fără o lume ostilă de întâmpinat, fără situația de străini în ea, fără o cruce de purtat. Toate acestea sunt rezultatul necesar al binecuvântării lor. Și mai greu ar fi să ne gândim la vechiul ritual, restaurat în parte, la templu și la slujbele acestuia, având gloria din vechime, dar extinsă acum asupra întregii cetăți a lui Dumnezeu - „un nor de fum ziua și un nor de flăcări strălucitoare noaptea” (Isaia 4.5). Ezechiel o vede intrând și umplând noul templu (Ezechiel 43.2-5) și aude despre un „domnitor” care își aduce sacrificiul de ispășire ca în vechime (Ezechiel 45.22) și care își are moștenirea lui și fiii lui (Ezechiel 46.16). De observat că el nu este „împăratul” și că toate acestea, împreună cu prezența gloriei, așa cum se manifesta ea în vechime, înlătură gândul (dacă l-am avut vreodată) oricărei *locuirii* a lui Hristos pe pământ în aceste zile profețite de Ezechiel.

Hristos va împărăți și încă „pe scaunul de domnie al lui David”; așa ne asigură Scriptura: dar aceasta nu înseamnă că cerul a devenit un alt nume pentru pământ și cu atât mai puțin un nume pentru țara lui Israel; nu înseamnă că infinitele glorii ale Hristosului lui Dumnezeu se vor contracta în sărmana glorie a unui David mai puternic sau a unui Solomon mai înțelept și mai strălucit. Concepția Vechiului Testament despre Mesia trebuie lărgită de Noul Testament și nu cea a Noului Testament să fie contractată la limitele Vechiului Testament. Numai în acest fel vom găsi că Vechiul Testament își atinge semnificația completă atunci când este transformat printr-o lumină care nu-i aparține.

Trebuie să ne amintim, de asemenea, că împărăția milenară nu este veșnicia, nici odihna finală a lui Dumnezeu. Nu este ziua a șaptea, Sabatul creației, ci ziua a șasea, bărbatul și femeia puși peste pământ pentru a-l „supune” și pentru a-l păstra în stăpânire. Ideea unui sabbat de 1000 de ani este absurdă; pentru că sabbatul lui Dumnezeu nu mai poate lua sfârșit și nu va putea fi niciodată măsurat de către 1000 de ani! Fără îndoială, oamenii au simțit nepotrivirea și au propus mărirea intervalului după principiul „anului-zi”, la 360.000 ani. Acesta pare mai lung și mai potrivit, dar numai dintr-un unghi de vedere omenesc; odihna lui Dumnezeu nu poate fi decât eternă; iar limitarea ei strict la 1000 de ani constituie în sine o lecție pentru noi. Ne spune că

luând mileniul drept odihnă de sabbat, luăm ce este efemer drept veșnic, iar această eroare fundamentală va rămâne legată de toate gândurile noastre referitoare la el.

Așa se face că, în chip firesc, așteptăm o evoluție spirituală pe pământ (și mileniul se aplică numai la pământ), pe care nu o vom găsi și, negăsind-o, vom fi tentați să trecem cu vederea ori să negăm cele mai clare fapte sau să „spiritualizăm” ceea ce este prea inferior pentru a se potrivi noțiunilor noastre privitoare la ceea ce ar trebui să fie. Și cum ne-am putea imagina măcar o clipă eternitatea unui „toiag de fier” sau (așa cum implică aceasta) supunerea vrăjmașilor? Cum am putea spiritualiza aceste două aspecte?

Nu, pământul în perioada milenară nu este pregătit ca să se poată spune despre el: „Iată cortul lui Dumnezeu cu oamenii! El va locui” - sau „va locui în cort” - „cu ei” (Apocalipsa 21.3). Aceasta va fi valabilă pentru *noul* pământ și nu trebuie să-l confundăm; și câte ar atrage după sine o asemenea confuzie! Mileniul este timpul unei mari pregătiri. Nici chiar bucuriile și gloriile sfinților cerești nu pot fi măsurate de pe această poziție a lucrurilor. Cât despre Israel și neamuri, oricât de binecuvântate vor fi aceste popoare, și trebuie să fie sub guvernarea manifestă a lui Hristos, mileniul nu va însemna decât pregătirea lor pentru veșnicie - o asemenea pregătire cum au fost secolele, până la el, pentru sfinții cerești. Este o pregătire pentru noul pământ; și aceasta înseamnă mult - cât de mult, probabil nimeni dintre noi nu a realizat.

Peste pământul milenial va domni un Împărat ceresc, în compania cerească a oamenilor răscumpărați, prin harul Lui asociați și slujitori; va domni „pe scaunul de domnie al lui David” și nu în palatul lui Solomon; cu putere manifestă și absolută, totuși cu restricții autoimpuse, interesând atât manifestarea cât și exercitarea ei, așa cum implică caracterul temporar și educativ al lucrurilor și cum o citire atentă a Vechiului Testament va lămuri suficient.

Ce binecuvântare este să ne întoarcem la o imagine a împărăției ca cea din Psalmul 72, spre exemplu! Cât de diferită este ea de tot ceea ce s-a văzut până acum pe pământ! Dar Noul Testament ni-l înfățișează pe Împărat într-un sens adevărat și binecuvântat, „cu cununa cu care L-a încununat mama Sa” (Cântarea Cântărilor 3.11). Pentru că El este Fiul Omului și născut din femeie, iar faptul acesta este o glorie câștigată prin smerirea Lui. Dintr-o umilință mai profundă, El a câștigat o altă cunună, mai glorioasă, cununa cu care poporul Său Îl încununează cu încântare, „Emanuel”, Dumnezeu cu noi, Însuși „Isus care a mântuit pe poporul Lui de păcatele sale” (Matei 1.21).

Capitolul 11

CAP ȘI MOȘTENITOR AL TUTUROR LUCRURILOR

Acest titlu pe care Isaia îl dă „Copilului născut”, de „Părinte al veșnicilor”, ne sugerează luarea în considerație a relației Lui cu starea eternă al cărei Autor este. Aici vom găsi un curs al gândurilor opus celui pe care l-am urmat, dar care se află în cel mai deplin acord unul cu altul. Pentru că, dacă în cele prezentate, Hristos caută gloria Tatălui și lucrează în favoarea ei - până când va putea să-I dea Împărăția luată pentru a aduce toate lucrurile în acord cu voia Lui binecuvântată, atunci cu siguranță că se află în deplin acord cu aceasta faptul că Hristos Însuși este Centrul tuturor gândurilor, al țelurilor și al sfaturilor Tatălui. După cum Tatăl ne-a fost înfățișat în comuniune cu Fiul, tot așa Fiul ne este înfățișat acum în comuniune cu Tatăl. Este bucuria și privilegiul nostru minunat să fim introduși în comuniunea „cu Tatăl și cu Fiul Său Isus Hristos”.

Fiul este ca și Cuvântul, Descoperitorul lui Dumnezeu și, fiind Cuvântul făcut trup, este și Descoperirea. Creația, întemeiată prin Cuvânt, proclamă în raze reflectate și răsfrânte gloria Creatorului ei. Ea este casa lui Dumnezeu pentru care cortul din Israel reprezenta doar o prefigurare și „peste” care Se află Fiul (Evrei 3.1-6). Chiar și în aceasta, El a slujit de la început; și în care serviciu înfăptuit, rezultatele nu pledează pentru slujirea Lui? Pentru că, fiind „peste” casă și Descoperitor, El trebuie să susțină gloria acelei descoperiri în mijlocul slăbiciunii care ține de creație; și n-ar exista creatură dacă nu s-ar afla în slăbiciune; nici creaturii nu i se potrivește altceva decât slăbiciunea și dependența.

Mai mult, cu cât este mai înalt structurată, cu cât devine mai complexă și minunată, cu atât este mai fragilă; cu cât se înalță spre Dumnezeu, cu atât este mai mare adâncul în care poate cădea; cu cât mai bogat este încărcată corabia, cu atât mai mare este comoara expusă naufragiului.

Slujirea pe care Și-o asumă Fiul este o slujire a dragostei. Descoperirea este pentru făptură, nu pentru Dumnezeu. Gloria revelată în ea nu este pentru a crește bogăția Descoperitorului, ci a celui căruia i se descoperă. Dumnezeu nu scoate un câștig din creaturile Lui, nici ele nu-I sporesc avuția prin efortul lor. „Dacă păcătuiești, ce rău îi faci Lui? Și când păcatele ți se înmulțesc, ce-I faci Lui? Dacă ești drept, ce-I dai Lui? Ce primește El din mâna ta?” (Iov 35.67). Nu, ci numai dragostea își poate socoti ca bogăție luarea unor asemenea poveri. Și Dumnezeu *este* dragoste și gloria Lui constă în revărsarea bunătății Lui, iar Hristos este singura expresie completă a acestei bunătăți. Atunci ce poate fi mai simplu decât că Hristos - nu doar ca Fiu al dragostei Sale, ci mai mult, Fiul devenit Om - este scopul pentru care există întreaga creație? Iubirea divină, așa cum este manifestată, confirmată și glorificată în El, reprezintă singura cheie posibilă a misterului existentei noastre.

A intervenit păcatul și de aceea, într-un fel fireesc, avem cu totul alte gânduri decât acestea. „Am știut că ești un om aspru, care seceri de unde n-ai semănat și strângi de unde n-ai vânturat” (Matei 25.24) se spune în toate limbile omenești, cu notă de convingere sigură. Chiar și momentul Crucii, cea mai minunată manifestare posibilă de dragoste divină, a fost întunecat și profanat de asemenea acuzații batjocoritoare. Dar răspunsul a fost dat prin buzele înseși ale Celui ce a suferit, a Căruia înălțare folosește și va folosi pentru atragerea oamenilor la El și astfel la Dumnezeu. Da, El a murit pentru noi toți, pentru ca cei ce trăiesc să nu mai trăiască pentru ei înșiși, ci pentru Cel ce a murit și a înviat pentru ei” (2 Corinteni 5.15).

El Și-a revendicat din nou titlul ereditar de „Fiu peste casa lui Dumnezeu”; și după ce în final a consacrat-o ca templu al laudei eterne, va rămâne în ea, în calitate de Cap al ei. Pentru că aceasta este „taina voii Sale, după planul pe care-l alcătuiuse în Sine Însuși, ca să-l aducă la îndeplinire la plinirea vremilor, spre a-și uni iarăși într-unul, în Hristos, toate lucrurile (sau „spre a-L pune pe Hristos cap al tuturor lucrurilor”—n. t.), cele din ceruri și cele de pe pământ. În El am fost făcuți și moștenitori” (Efeseni 1.9-11).

Nu trebuie să confundăm aceasta cu împărăția milenară sau cu orice altceva trecător. „Plinirea vremilor” nu este doar ultimul moment între dispensațiuni, ci acela spre care toate arată și se îndreaptă. A fi cap nu este totuna cu a governa în felul unui împărat, ci implică o relație mai apropiată, mai naturală, așa spune organică. Capul este reprezentantul și interpretul entității căreia îi este cap și aceasta ar fi cu totul anormală fără el. În felul acesta Hristos este Cap al creației; iar epistola către Efeseni completează doctrina celor două epistole care o preced și sunt în legătură cu ea referitor la poziția credinciosului - Romani și Galateni. Cele trei formează o serie ascendentă cu punctul cel mai înalt atins în epistola către Efeseni în care găsim și vederea cea mai largă. Pentru că în epistola către Romani și cea către Galateni funcția de Cap, proprie lui Hristos, se limitează la om, El fiind astfel al Doilea Adam, destinat pentru o nouă creație. În sine, aceasta i-ar exclude pe îngeri; dar ei nu trebuie să fie excluși, deoarece sunt cuprinși în mod necesar în titlul Domnului.

În capitolul al treilea găsim, în acord cu aceasta: „îmi plec genunchii înaintea Tatălui Domnului nostru Isus Hristos, din care își trage numele orice familie, în ceruri și pe pământ” (Efeseni 3.14-15). Cu alte cuvinte, relația lui Dumnezeu cu Hristos ca Om implică și relația pe care o are cu toate creaturile Lui inteligente. Cu siguranță, nici un moment lucrurile nu pot fi altfel. Locul lui Hristos în relația cu oamenii trebuie să servească mai mult decât oamenilor; iar creația al cărei Cap este făcut Hristos trebuie să se lege de Dumnezeu printr-o relație în totul diferită de cea inițială, în care poziția ei era de simplă creație. Caracterul omului, remarcat obișnuit ca un microcosmos - natura lui punându-l în legătură cu orice parte a universului lui Dumnezeu - devine un subiect de cel mai înalt și mai delicat interes, atunci când realizăm că este firea însușită de Fiul lui Dumnezeu.

După cum vedem, faptul că El este Fiul își are semnificația lui și putem observa cum relațiile originare, divine, strălucesc prin cele dobândite. Minunat acord se află în toate acestea, cu întreaga lor binecuvântare coplesitoare. Vedem clar că „toate lucrurile au fost făcute *pentru* Hristos și *prin* El” (Coloseni 1.16); de asemenea, nu numai prin puterea Lui, ci și în legătura unor asemenea relații, „toate se țin prin El” (v. 17).

Astfel, Fiul este „moștenitor al tuturor lucrurilor” (Evrei 1.2); iar calitățile de fiu și de moștenitor merg împreună, nu doar între fiii muritori ai omului, care, aflați sub puterea morții în urma păcatului, își abandonează posesiunile altora; ci ele merg împreună și în lucrurile veșnice, unde încă odată ceea ce este divin strălucește prin ceea ce este creat și temporal și căruia-i dă și interpretarea. Gândurile lui Dumnezeu îl reflectă pe El Însuși și izvorăsc din afecțiunea Lui - din profunzimile firii Lui. Numai de-am dori mai multă abilitate în a primi și urmări ceea ce Cuvântul Lui, cheia tuturor lucrurilor, a deschis atât de minunat pentru noi! În legătură cu aceasta suntem asigurați că, „după bogățiile harului Său, pe care l-a răspândit din belșug peste noi, în orice înțelepciune și pricepere”, ne-a făcut „cunoscută taina voii Sale” (Efeseni 1.7-8).

Da, Dumnezeu S-a gândit cu adevărat la noi ca la cei pe care i-a chemat la părtășia cu Fiul Său Isus Hristos și pe care îi pregătește ca să-I fie comoștenitori. Nu vom răspunde noi atenției Sale, căutând să creștem mai mult „după gândul lui Hristos”?

Cu câtă delicatețe ne sunt atrase gândurile spre aceste glorii ale Lui! Aici, după ce se desfășoară taina voii Sale de a-L face pe Hristos Cap al tuturor lucrurilor, imediat ni se amintește că „În El am primit și o moștenire”. Și din nou, la sfârșitul acestui capitol, „ca și Cap peste toate L-a dat Bisericii, care este trupul Lui”. În Coloseni găsim în versetele cele mai caracteristice pentru întreaga epistolă (2.9-10): „Căci în El locuiește trupește toată plinătatea dumnezeirii”. Voi aveți totul deplin în El, care este Capul oricărei domnii și stăpâniri”. Lucruri ca acestea, pe care sigur ne-am reține să le punem alături, Cuvântul lui Dumnezeu le unește pentru a ne atrage atenția că este imposibil să ne bucurăm de posesiunile noastre fără să cercetăm gloriile lui Hristos, atât de legate de acestea.

Capitolul 12

CAPUL TRUPULUI

N-am citit nimic despre „Trupul lui Hristos” (în sensul considerat acum), înainte ca Hristos să fi fost un om în cer, imagine care vorbește despre o relație cu Hristos ca Om, sugestivitatea depinzând de aceasta. Fiind o imagine figurată, trebuie să-i examinăm puterea așa cum o dezvoltă Scriptura, pentru a găsi în ea învățătura care se desprinde dintr-o asemenea categorie: pentru că în istoria lui Israel, aceste lucruri li *s-au întâmplat*” (nu numai că pot fi folosite ca tipuri, ci) „*s-au întâmplat*, ca să ne slujească drept pilde” (1 Corinteni 10.11). Tot așa putem fi siguri că oriunde în natură, în acord cu planul lui Dumnezeu, îmbrăcămintea firescului nu este decât vălul care acoperă spiritualul; nici nu vom „materializa prea mult”, ci vom lăsa gloria luminii să strălucească prin cortul ei pământesc.

Aceasta ne reamintește că Domnul compară trupul Său cu templul lui Dumnezeu: „Stricați Templul acesta și în 3 zile îl voi ridica” (Ioan 2.19, 21). Și pentru aceasta este și mărturia lui Ioan: „Cuvântul S-a făcut trup și *Și-a făcut cortul* printre noi, plin de har și de adevăr. Și noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava Singurului născut din Tatăl” (Ioan 1.14). Aici se spune că „S-a făcut trup” („a devenit carne”) nu numai pentru că a adoptat un trup omenesc, ci pentru că, prin consecință, a intrat în sfera observației și a cunoașterii umane; și aici a început descoperirea directă a gloriei Sale: Se afla în lume și era Lumina ei.

Trupul pregătit pentru El a fost instrumentul Duhului Lui, prin care cuvintele și lucrările Sale au făcut cunoscută ascultarea unică ce L-a proclamat Omul al Doilea; în timp ce deasupra tuturor, prin toate, strălucește într-o stranie și totuși binecuvântată armonie cu aceasta o glorie mai mare. Acesta este felul în care trupul lui Hristos a fost cortul sau templul lui Dumnezeu pe pământ.

Vorbind acum despre responsabilitatea care decurge pentru credincioși din relația lor cu Hristos, apostolul folosește aceeași imagine figurativă și succesiune logică. Biserica, fiind botezată de Duhul lui Dumnezeu, este un trup, trupul lui Hristos (1 Corinteni 12.13, 27). Credincioșii, de asemenea, sunt templul lui Dumnezeu pentru același motiv: Duhul lui Dumnezeu locuiește în ei (1 Corinteni 3.16). Gândurile acestea nu mai sunt puse în conexiune aici; dar în alt loc din aceeași epistolă (1 Corinteni 6.15-20) apostolul le leagă în continuare și le aplică credinciosului ca individ și la trupul lui ca fiind locuit de Duhul Sfânt. „Trupurile voastre”, spune el, „sunt mădulare ale lui Hristos ... Nu știți că trupul vostru este Templul Duhului Sfânt, care locuiește în voi și pe care L-ați primit de la Dumnezeu? Și că voi nu sunteți ai voștri? Căci ați fost cumpărați cu un preț. Proslăviți dar pe Dumnezeu în trupul și în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu”.

Aici, atât în cazul credinciosului, cât și în cel al lui Hristos, trupul este Templul lui Dumnezeu; iar Dumnezeu este glorificat în acest trup prin consacrarea pentru El a acelor mădulare în care omenescul se manifestă în cele mai înalte facultăți ale lui. Viața practică îl glorifică, nu numai prin caracterul manifestat în ea, ci și prin acesta, ca fruct al harului divin, acționând în virtutea lucrării binecuvântate a lui Hristos și prin Duhul lui Dumnezeu.

Desigur, nu la Biserică se referă apostolul, ci la individ; de aceea el spune că „trupurile voastre sunt *mădulare* ale lui Hristos” - neputând merge mai departe. Totuși, fundamentul este același: ființa „lipită de Domnul”, prin Duhul; iar persoana este în același fel Templul lui Dumnezeu, cum este întreaga Biserică. Până aici, cel puțin, persoana reprezintă întregul; „piatra vie” reprezintă sau arată natura întregii clădiri.

După cum „trupul pregătit” pentru El a fost acela în care S-a manifestat Cuvântul, iar Viața văzută astfel a devenit „Lumina oamenilor”, tot așa, în noaptea de acum a absenței Lui personale; El are un Trup în care (deși nu cu strălucirea originală) strălucește aceeași Lumină. Astfel, totdeauna se vorbește despre trupul lui Hristos ca aici, în locul manifestării. Biserica este „epistola lui Hristos, scrisă de noi, ca slujitori ai Lui, nu cu cerneală, ci cu Duhul Dumnezeului

celui viu; nu pe niște table de piatră, ci pe niște table care sunt inimi de carne” - scrise cu razele acelei glorie ascunsă lumii și descoperită credinței: „Căci Dumnezeu, care a zis: „Să lumineze lumina din întuneric”, ne-a luminat inimile, pentru ca să facem să strălucească lumina cunoștinței slavei lui Dumnezeu pe fața lui Isus Hristos (2 Corinteni 3.2-3; 4.6). Astfel, „Noi ... avem gândul lui Hristos” (1 Corinteni 2.16): în trupul lui Hristos, prin energia Duhului Său și sub controlul Capului nevăzut din ceruri, viața lui Hristos se reînnoiește continuu pe pământ. Pentru că trupul spune despre activitățile pline de viață ale unei unități organice, în care comuniunea se urzește prin slujirea fiecărui membru pentru ansamblul lor: pentru că nici un mădular al unui trup nu trăiește pentru sine și dragostea lui Hristos pentru ai Săi este reprodusă în slujirea reciprocă ce decurge din dragoste și pentru care El, care ne cunoaște cel mai bine interesele, a asigurat o varietate și o inegalitate a darurilor, pentru ca să fim mai legați împreună prin dependență reciprocă.

Așa este Biserica trup al lui Hristos, după gândul pe care-l naște Scriptura. De asemenea. Scriptura stăruie îndelung asupra piedicilor în calea realizării acestui trup și suntem determinați să le simțim în mod dureros și continuu. Dar ele nu intră acum în atenția considerațiilor noastre, după cum, în adevăr, nu intră nici chiar Biserica acum în fața ochilor noștri; ci Hristos în relația Lui cu ea. Deoarece această relație este în El condescendentă și har de nespus, ea constituie gloria Lui pentru eternitate și va umple inimile tuturor oștirilor cerului cu lauda către El. Da, a lui Dumnezeu „să fie slava în Biserică, în Hristos Isus, în toate generațiile, în vecii vecilor” (Efeseni 3.21).

În epistola către Corinteni, Biserica este contemplată în rânduiala ei, în părtășie și în slujire. Este Trupul lui Hristos (1 Corinteni 12.27) și de aceea Hristos este capul ei; dar Capul nu este înfățișat în mod explicit, ci incidental: „nici capul nu poate să zică picioarelor: „N-am trebuință de voi” (1 Corinteni 12.21). Nu găsesc nici o dificultate în a aplica aceasta la Hristos. Biserica este - în acea menire divină a ei, care este gloria harului divin - „plinătatea” Lui: Capul trebuie să aibă un trup. Și tocmai datorită acestei relații minunate se amintește acolo unde este vorba despre unitatea trupului ce nu face față mulțimii mădularilor, că „așa este și *Hristosul*”. Unii încep să aplice chiar și aceasta exclusiv la Biserică - „trupul uns”. Ei spun chiar și că situația ei de complementaritate față de Hristos nu este ideea Scripturii și că dacă îl luăm aici pe Hristos, ochiul și urechea exemplificate de apostol, ca mădulare ale trupului, vor aparține Capului; dar și în Efeseni și în Corinteni, „Trupul este privit ca fiind complet în sine, deși derivând din Hristos. Mai mult, faptul că „El I-a pus totul sub picioare și ca și Cap peste toate L-a dat Bisericii, care este trupul Lui” (Efeseni 1.22-23) este numai „pentru ca în toate lucrurile să aibă întâietatea”. (Coloseni 1.18). În final se spune că „toate lucrurile acestea sunt doar reprezentări omenești”.

Acum ni se dă imediat asigurarea că „trupul lui Hristos” aplicat la Biserică este figurativ și de aceea și poziția lui Hristos de Cap al ei este figurativă. Ele sunt prefigurări ale unor realități pentru a căror transmitere toate cuvintele rămân neajutate. Să le materializăm ar fi o profanare; dar se cuvine să le luăm ca pe limbajul cel mai adecvat ce s-ar putea găsi pentru a ne face cunoscut ceea ce am putea cunoaște și ceea ce Dumnezeu dorește să cunoaștem - să le luăm la deplina lor valoare, în loc s-o minimalizăm, desconsiderând astfel mesajul Duhului care l-a dat. Apostolul însuși ne asigură că „vedem, ca într-o oglindă, un mister” (1 Corinteni 13.12). Oare nu trebuie să cercetăm mai îndeaproape și să privim cu mai multă atenție toate cuvintele misterului?

Acum, sigur, apostolul folosește termenii „cap” și „trup” foarte distinctiv și determinant în ceea ce interesează relația lui Hristos cu Biserica. Sunt cuvinte folosite nu doar numai o dată sau întâmplător. Putem vedea, într-adevăr, cum prefigurările pălesc în fața unei realități covârșitoare: pentru că trupul trebuie să crească la statura Capului (Efeseni 4.15); și din Cap, tot trupul, bine încheșat și strâns legat prin ceea ce dă fiecare încheietură, își primește creșterea (v.16). Da, Hristos hrănește Biserica și Se îngrijește de ea, pentru că suntem mădulare ale trupului Său (v.29-30). Iar în Coloseni găsim o afirmație similară (2.19).

Astfel, Trupul își trage ființa din Cap; dar aceasta nu înseamnă (cum spun unii) că, asupra trupului, Capul nu are nici o autoritate. Cu siguranță, este tocmai lucrul pe care capul îl exprimă în relația cu trupul; și de aceea, cred, apostolul poate vorbi despre ureche și ochi ca aparținând mai degrabă trupului decât capului. Pentru că nu urechea și ochiul reprezintă partea care guvernează: acea ureche care ascultă, se leagă de duhul ascultării; și însăși urechea unsă cu sânge exprimă faptul acesta în Vechiul Testament. Cu toate că Biserica vede și este guvernată inteligent, capul guvernează. Cununa este așezată pe cap. Faptul că „nici capul nu poate să zică picioarelor”, spune aici tot ce se poate spune.

Din nou, „soțiilor, fiți supuse soților voștri ca Domnului, căci soțul este capul soției, după cum și Hristos este Capul Bisericii” (Efeseni 5.22). Se poate spune oare că aici nu este vorba de autoritate?

Simpla autoritate, este drept, nu redă corect ideea de cap, care izvorăște dintr-o relație, din interese comune și care în general implică un caracter reprezentativ. Desigur, în timp ce capul și trupul pot fi în contrast unul cu celălalt, ele se află totuși într-o unitate atât de intimă, încât orice plinătate a unuia în absența celuilalt ar fi plinătatea unui cadavru. Cum am văzut, cu siguranță că Scriptura nu contemplă această unitate cum apare ea în Biserica din Corint; imaginea ei este negată de trei ori prin „nici capul nu poate să zică picioarelor” (12.21), „tot așa este și Hristos” (v.12) și „voi sunteți trupul lui Hristos” (v.27).

Am putea lăsa pasajele din Efeseni și Coloseni să vorbească de la sine, numai să realizăm cum prin ele Dumnezeu dorește să ne ridice pe cât posibil la înălțimea gândurilor Sale glorioase. Astfel, în Efeseni 1.22-23: „El I-a pus totul sub picioare și ca și Cap peste toate L-a dat Bisericii, care este trupul Lui, plinătatea Celui ce plinește totul în toți”. Iată cuvintele, dar cum să le interpretăm? Nu este greu de înțeles că Hristos trebuie să fie Cap peste toate lucrurile, dacă El este ceea ce este, Creatorul tuturor lucrurilor, Cel *pentru* care au fost create toate și, din nou, Cel căruia I-a plăcut să Se lege în mod etern de această creație a Lui, prin firea omenească pe care Și-a însușit-o. Dar apostolul spune, „Cap peste toate lucrurile Bisericii”: de ce și cum ale Bisericii? Aceasta nu poate semnifica o limitare a ceea ce este absolut. Nu poate însemna că în lucrurile *Bisericii* Dumnezeu I-a dat întâietatea în toate lucrurile - chiar dacă acesta ar fi sensul cuvintelor „Cap peste toate”. Nu, ci această poziție de Cap peste toate arată plinătatea resurselor Lui pentru aceea față de care este Cap într-un asemenea fel, încât ea îi este trup. Capul peste toate este Capul *unui popor* unit cu El prin Duhul, așa cum un trup este una cu capul său; astfel, plinătatea Lui în calitate de Cap necesită un trup pentru ca să poată fi un om complet. Totuși, lucrul cel mai minunat care poate fi spus este că, în relația cu Trupul Său ca plinătate a Sa, El Însuși este divin și umple totul în toți!

Putem urmări aceste gânduri și în epistola către Coloseni, deși într-o diferență de prezentare caracteristică: „Căci în El locuiește trupește toată plinătatea Dumnezeirii. Voi sunteți deplini în El, care este Capul oricărei domnii și stăpâniri ... Capul, din care tot trupul, hrănit și strâns unit prin încheieturi și legături, crește cu creșterea lui Dumnezeu” (Coloseni 2.9, 10, 19).

Cineva a spus că n-am citit nicăieri despre un trup al lui Hristos în cer și lucrul acesta este adevărat pentru timpul prezent. Biserica nu se află încă în Cer și niciodată nu se spune că parte din ea ar fi aici și parte acolo. Nu se pune problema condiției celor care au murit, deși fiecare sfânt absent din trup este cu Domnul. Dar porțile locuinței morților nu pot birui Biserica; ea rămâne pe pământ până când va fi înălțată ca să-L întâlnească pe Domnul în văzduh, completată prin recuperarea mulțimilor de sfinți care între timp fuseseră îndepărtați prin moarte.

Acum se desfășoară o lucrare prin energia continuă a Duhului lui Dumnezeu, care lucrează prin darurile harului Său, până când Trupul va ajunge la plinătatea staturii Capului lui binecuvântat, pentru ca să fie perfect potrivit Lui. Atunci *când* aceasta se va împlini, nu putem presupune nici măcar o clipă că ceea ce a fost urzit cu grijă va lua sfârșit fără a servi unui scop etern. Am putea gândi la fel de bine că trupurile noastre, desăvârșite prin schimbarea celor aflați în viață sau prin învierea din morți, își vor împlini menirea și vor fi lăsate deoparte pentru

totdeauna. Fiecăruia ne este dat să putem vedea puțin în viitor; dar aceasta nu ar trebui să stânjenească mai mult, într-un caz decât în altul, credința noastră în acel viitor. De asemenea, din slujba trupului aici putem deduce o bună parte din sensul lui viitor. Ceea ce trupul este pentru noi acum, aceea ne va fi și în veșnicie, dar într-un chip desăvârșit. Oare nu putem deduce la fel de bine că ceea ce este Trupul lui Hristos pentru El acum, aceea va fi pentru El și în veșnicie? Dar făcut desăvârșit, pentru că știm că va fi desăvârșit. Și am văzut adevărata legătură de semnificație între trupurile noastre și al Său: putem conta pe imaginile figurative ale Scripturii, date de Dumnezeu pentru învățătura noastră și nu pentru ca să fim înșelați.

Trupul este slujitorul minții și toate mădularele mărturisesc o adaptare specială la necesitățile lui variate. După cum gândim adesea - iar trupul o probează în starea de boală și de mutilare în care se află, consecință a păcatului - îl putem considera doar cu puțin mai bun decât o piedică pentru activitatea sufletului - o frână. Totuși, simplul fapt că suntem destinați pentru veșnicie în trup trebuie să ne facă să respingem asemenea concluzii pripite. Așa cum suntem alcătuiți în prezent, trupul este o necesitate chiar pentru lucrarea minții, în multe privințe; iar mintea îl antrenează, îl disciplinează și îl folosește în acord cu voia ei.

Atât cât se poate aplica aceasta la trupul lui Hristos, desigur, amintindu-ne cu toată claritatea că este în întregime prin har și nu prin necesitate, îl găsim pe Hristos într-o relație asemănătoare cu oamenii, făpturile Lui. Aici, într-adevăr, cât de des par a se manifesta contrar voii Lui, cât de puțin strălucește lumina vieții în noi pentru a putea fi o epistolă de elogiu al Său în lume și cât de puțin arată Trupul a fi Templul gloriei Sale! Totuși, chiar disciplina mâinii Lui asupra noastră, experiența unui har care rămâne cu noi și nu ne abandonează, învățarea oricât de înceată și imperfectă a câte ceva despre calea Lui, despre paharul Lui, despre botezul Lui, toate acestea ne asigură cu privire la ceea ce descoperă Cuvântul Lui - scopul de a ne avea cu El și pentru El; un „Trup” exersat, disciplinat și în final desăvârșit, prin care Duhul Lui va înfăptui așteptările dragostei Lui, despre care chiar acum putem cunoaște puțin; dragostea va descoperi o unitate specială cu El a acestui trup, oferită în mod divin, în care El va fi glorificat, iar inima Lui satisfăcută, văzând fructul muncii sufletului Său. Și a lui Dumnezeu va fi gloria în Biserică, prin Hristos Isus, peste generații și în vecii vecilor. Amin.

Capitolul 13

MIRELE

Biserica Trup al lui Hristos, cum am văzut, spune despre slujirea în supunere și în părtășie cu Capul. În Mireasă găsim Biserica sub un aspect nou, în care, la fel de proeminent asociată cu Hristos, este înfățișată mai degrabă odihna decât activitatea sau, mai degrabă, o inimă trezită și în activitate. Hristos este văzut ca Preaiubitul inimii și, cunoscut într-o relație plăcută, este satisfacția și încântarea ei deplină.

„Trupul” nu este echivalent cu „Mireasa” și pierdem mult dacă acceptăm pe unul ca substitut pentru celălalt. Incompatibilitatea ocupării celor două poziții de către Biserică a fost subliniată anterior; și mădularele Trupului lui Hristos nu sunt Mireasa, ci fac parte din Mire. Dar, desigur, dacă Mirele și Mireasa sunt entități figurative, nu există nici o incompatibilitate aici și numai printr-o alăturare nepotrivită a diferitelor aspecte ale adevărului pot apărea ele așa. Scriptura nu leagă lucrurile astfel și a le lua așa înseamnă a ne încurca singuri gândurile în mod inconștient.

De asemenea, s-a interpretat că Biserica era „taina ascunsă în Dumnezeu” în perioada Vechiului Testament și că faptul este incompatibil cu existența oricărui tip al ei în Vechiul Testament, ca Rebeca, spre exemplu; pentru că tipurile servesc ca învățătură și au fost destinate învățării doctrinei; și nu se spune că acest mister este ascuns în Scriptură, ci în Dumnezeu. Dar aceasta ar însemna să trecem peste afirmația clară a apostolului după un citat luat direct din Geneza 2.24 („și cei doi vor fi un singur trup”), ca o aplicație a istoriei anterioare a lui Adam și a soției sale: „Taina aceasta este mare - *vorbesc despre Hristos și despre Biserică*” (Efeseni 5.32). Deci misterul Bisericii ca Mireasă a lui Hristos se găsește chiar la începutul Vechiului Testament.

Tipurile în sine nu ne învață nimic: au nevoie de ridicarea vălului care le acoperă înainte de a putea vedea în ele ceva mai mult decât rituri istorice și fapte de suprafață. Dacă Scriptura abundă de tipuri, acestea rămân totuși ascunse în Dumnezeu, până când El va găsi cu cale să ofere cheia dezlegării lor. Deci deosebirea care se caută a se face este cu totul neîntemeiată.

Este adevărat că, referitor la Trupul lui Hristos, după câte știm, Vechiul Testament nu face nici o aluzie, în timp ce atunci când se referă la Mireasă, tipurile apar chiar de la început. Și nu numai atât, dar prefigurarea mariajului este folosită repetat, referitor la relația dintre Iehova și Israel ca popor introdus într-o legătură unică și intimă cu El; și aceasta atât în istoria trecută, cât și în profeția viitorului. Deci nu era o taină ascunsă în Dumnezeu, un mister care să fie dezvăluit într-o vreme viitoare, și nu se poate referi la Biserica ce este trupul lui Hristos. Astfel, în Ieremia 31.31-34, Dumnezeu vorbește despre legământul făcut cu părinții lor, atunci când îi scosese din țara Egiptului, ca despre un contract de căsătorie: „legământ pe care l-au călcat, măcar că le eram soț, zice Domnul”. Iar în Osea 2, Dumnezeu judecă rătăcirile lor ca fiind adulter, în timp ce profețește întoarcerea națiunii la „soțul dintâi”, ca rezultat al lucrării Lui cu ea în timpul care va veni: „O voi pedepsi pentru zilele când ardea tămâie baalilor, când se gătea cu veriga de nas, cu bijuteriile ei și alerga după amanții ei, uitând de Mine, zice Domnul. De aceea, iată, o voi ademeni și o voi duce în pustie și voi vorbi pe placul inimii ei. Acolo îi voi da iarăși viile și valea Acor ca o ușă a nădejzii; și acolo va cânta ca în zilele tinereții ei și ca în ziua când s-a suit din țara Egiptului”.

Apoi vine renașterea vechii relații, însă într-un fel mult mai intim. „În ziua aceea, zice Domnul, îmi vei zice: „Soțul meu!” și nu-Mi vei mai zice: „Stăpânul (sau Baalul - n.t.) meu”, căci voi scoate din gura ei numele baalilor, ca să nu mai fie amintit pe nume”.

Schimbarea titlului folosit aici este semnificativă. Atât termenul „Ishi”, cât și cel de „Baal” sunt folosiți pentru „soț”; dar al doilea are semnificația strictă de „domn, stăpân” și implică, simplu, supunerea din partea soției; în timp ce „ishi”, „bărbatul meu”, ca și cuvintele similare din alte limbi ne poartă înapoi la creație și la potrivirea fundamentală dintre bărbat și femeie, în așa

fel încât să existe o reală părtășie sau înrudire în relația dintre ei. Legătura între substituirea unuia dintre titluri prin celălalt în relația cu Dumnezeu adevărat și lepădarea din gura lui Israel a numelor „Baalilor”, falșii dumnezei, este în consecință ușor de înțeles. Până aici ei nu-L cunoscuseră pe Dumnezeu decât în poziția îndepărtată de „stăpân”, nu în intimitatea afectuoasă pe care El o căuta. De aceea, nimic nu i-a împiedicat să fie atrași spre „alți domni” care-I uzurpaseră locul. Dar acum, în viitorul pe care El îl contemplă aici, totul va fi schimbat, pentru a face relația stabilă: „Te voi logodi cu Mine pentru totdeauna; da, te voi logodi cu Mine în dreptate, în judecată, în mare bunătate și în îndurare; te voi logodi cu Mine în credincioșie” - sau „statornicie” - și vei cunoaște pe Domnul”.

Astfel aici este sfârșitul rătăcirii lor și acum: „Nu te vor mai numi Părăsită și nu-ți vor mai numi pământul un pustiu, ci te vor numi Hephzibah” - adică Plăcerea Mea este în ea – „și țara ta o vor numi Beula (măritată), căci Domnul Își găsește plăcerea în tine și țara ta va fi căsătorită” (Isaia 62.4).

Aici este clar că aceste promisiuni aparțin tocmai lui Israel, poporul pământesc al lui Dumnezeu. La fel de clar ar trebui să fie că „Mireasa Mielului”, unită cu El în cer înainte de venirea Lui pentru judecata de pe pământ (Apocalipsa 19), nu este Israel; și că „noul” Ierusalim, „Ierusalimul ceresc”, „Ierusalimul cel de sus” (Apocalipsa 21; Galateni 4.26) nu poate fi cetatea Vechiului Testament, nici chiar în cea mai deplină manifestare a timpului ei de glorie, ce va veni. Astfel, cu siguranță, sunt două „Mirese” contemplate în Scriptură, una cerească și una pământescă; iar obiecțiile aduse la acest fapt n-au nici o putere. Spre exemplu, atunci când se spune: „Mireasa din Isaia, Ieremia și Osea este Israel sau, în orice caz, cei aleși din Israel, cei care erau *părtași chemării cerești* în Israel”. Nimic nu poate fi mai contrar Scripturii decât aceasta. Oare cu cei ce au parte de chemarea cerească a făcut Dumnezeu legământ când i-a luat de mână ca să-i scoată din Egipt? Oare cei aleși din Israel au călcat legământul, deși Iehova le era soț? Acestora le-a dat El cartea de despărțire și pe aceștia i-a alungat? Oare o țară *cerească* este cea care nu va mai fi numită pustie, ci Beula? Oare unui popor ceresc ales i se spune: „Întoarceți-vă, fii răzvrătiți, zice Domnul” căci Eu sunt Stăpânul vostru, Eu vă voi lua, pe unul dintr-o cetate, pe doi dintr-o familie și vă voi aduce înapoi în Sion” (Ieremia 3.14)? Dacă la aceste întrebări nu se poate răspunde afirmativ, atunci oricare va fi Mireasa Noului Testament, cea a Vechiului Testament nu este aceeași.

Scriitorul își îngăduie să spună chiar că „toate promisiunile pentru Israel ca națiune erau pământesti” și așa sunt promisiunile aici: interesând națiunea, deși este adevărat că se pot bucura de ele doar cei care suferă acea schimbare spirituală subliniată de Domnul nostru ca necesară oricui intră în împărăția lui Dumnezeu. Cum spune și Isaia (4.3-4): „Și rămășița în Sion, ce a rămas în Ierusalim, se va numi „sfânt”, oricine va fi scris printre cei vii în Ierusalim, când Domnul va spăla murdăria fiicelor Sionului și va curăți Ierusalimul de vinovăția de sânge din mijlocul lui cu duhul judecății și cu duhul arderii”.

În Psalmul 45, împăratul om-divin, Mesia, este văzut ca Mirele lui Israel și, sigur, nu se poate pune sub semnul întrebării faptul că ne este înfățișată o scenă pământescă. Tocmai despre un asemenea Mire a mărturisit Ioan Botezătorul (Ioan 3.29); iar pilda fecioarelor vorbește fărăndoială despre același lucru. În întreaga profeție (Matei 24.25) iese în evidență Israel, în timp ce Biserica apare numai în acea parte a ei care ia forma de parabolă, în care „tainele împărăției”, lucrurile păstrate în taină de la „întemeierea lumii”, sunt declarate mai dinainte. Și fecioarele care vin în întâmpinarea Mirelui au fost considerate de mulți, în mod neîntemeiat, ca fiind Mireasa. Lămurirea acestui aspect nu afectează deloc doctrina, mai degrabă o face mai clară. Cel puțin conformarea la Vechiul Testament este clară, iar poziția lui Matei este cea a unei verigi de legătură între Vechiul Testament și Noul Testament.

Pasajul din Efeseni la care ne-am referit anterior este mai mult decât ilustrarea unui apel către soți, privitor la relația lui Hristos cu Biserica. Această relație este afirmată foarte definit printr-un paralelism antetipic cu primul Adam și cu soția dată lui într-un fel divin. Adam - cum ni se spune

clar în Romani 5.14 - „este o icoană preînchipuitoare a Celui ce avea să vină”. Hristos este numit în 1 Corinteni 15.45 „ultimul Adam”. Dar să notăm și contrastul care - aici, ca peste tot, într-un fel sau altul - este între tip și antetip: „primul Adam a fost făcut un suflet viu; ultimul Adam a fost făcut un Duh dătător de viață”. Aceeași paralelă se observă prin contrast în acest pasaj din Efeseni: „Hristos a iubit Biserica și S-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfințească, după ce a curățit-o prin botezul cu apă prin Cuvânt, ca să înfățișeze înaintea Lui această Biserică slăvită, fără pată, fără zbârcitură sau altceva de felul acesta, ci sfântă și fără prihană”. Dumnezeu a fost Cel care a prezentat-o pe Eva lui Adam: Hristos este Cel care prezintă Biserica pentru Sine, ca rod al propriului Său sacrificiu.

Aici Hristos este privit ca repetând pe un plan mai înalt și mai contrastant istoria Genezei. Dar aceasta nu este totul: apostolul continuă, spunând: „Tot așa sunt datori și soții să-și iubească soțiile, ca pe trupurile lor. Cine își iubește soția, se iubește pe sine însuși. Căci nimeni nu și-a urât vreodată trupul său, ci-l hrănește și-l îngrijește cu drag, ca și Hristos Biserica; pentru că noi suntem mădulare ale trupului Său, din carnea Lui și din oasele Lui”. Aici se îmbină două lucruri care arată fiecare deosebit pe ce se întemeiază această grijă a Domnului. Suntem mădulare ale trupului Lui: mai apropiați de El cum nu poate fi altceva. Dar această apropiere este prin botezul cu Duhul și implică o lucrare apriorică, anticipativă, originală, care să ne pregătească pentru aceasta. Botezul Duhului creează *unitatea*; dar atunci cu cine Se poate uni El Însuși? Și acum vine răspunsul: „suntem din carnea Lui și din oasele Lui”.

Dar aceasta ne aduce din nou la tipul vechi-testamental; și după ce întreaga natură n-a putut să-i ofere un ajutor potrivit și după ce Dumnezeu, pentru a-i asigura unul, a făcut pe femeie din coasta lui, îl auzim pe Adam spunând: „Iată în sfârșit pe aceea care este os din oasele mele și carne din carnea mea”. Originea ei este în el, deși nu într-un mod natural, ci prin puterea divină. Și acum, din nou a fost produs printr-un act mai grandios al puterii divine, un popor ce și-a primit originea spirituală din ultimul Adam, din somnul lui de moarte, din Cel care nu este numai un Duh viu, ci și un „Duh dătător de viață”. Istoria pământească și-a găsit semnificația deplină.

Și în legătură cu aceasta urmează cuvintele - fie că vor fi fost ale lui Adam sau nu - pe care apostolul le citează la sfârșitul îndemnurilor sale: „de aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de soția sa și cei doi vor fi un singur trup” (Efeseni 5.31). Argumentul și justificarea acestor uniri aparent străine se fundamentează pe potrivirea originală a femeii pentru bărbat, potrivire făcută de Însuși Dumnezeu ca punct de origine al întregii relații de familie. Această potrivire își păstrează astfel locul prioritar și aflat dincolo de toate celelalte.

Aici avem a face cu aplicația apostolului. El spune referitor la cele mai de sus: „Taina aceasta este mare; vorbesc despre Hristos și despre Biserica”.

Deci această taină este spirituală, în timp ce Dumnezeu Și-a manifestat interesul pentru el, scriindu-l în hieroglifă naturală, imposibil de interpretat până când El nu găsește cu cale să ofere cheia. „Aceste lucruri li s-au întâmplat ca să ne slujească drept pilde și au fost scrise pentru învățătura noastră, peste care au venit sfârșiturile veacurilor” (1 Corinteni 10.11).

Nu despre Mireasă dorim să vorbim acum, ci despre Mire; dar atât de mult implică unul pe celălalt, încât suntem obligați să urmăm cursul meditației de până acum. Repetarea tipului în Vechiul Testament, atât de frecventă încă de la începutul acestei cărți, dovedește deplin cât de drag este lui Hristos gândul acestei relații. Cu siguranță, nu vom abandona aceste lucruri datorită vreunei idei preconcepute că nu ar trebui tratate aici. Ele *se află* aici și vorbesc atât de clar de la sine, deși sunt numai imagini, așa încât nici o minte fără judecăți nu poate să nu le vadă.

Să ne referim la Rebeca: dacă Isaac este un tip al lui Hristos și în Geneza 22 este primit înapoi „ca înviat din morți” (Evrei 11.19), cum se face că, după ce mama lui, Sara, moare (Romani 9.5), Rebeca ia locul în cortul Sarei ca mireasă a moștenitorului înviat? Fiind deja rudenia lui, este chemată de un mesager special (cum și Biserica este chemată prin Duhul Sfânt) să străbată pustia în compania acestuia spre a-și întâlni încă nevăzutul Domn.

Să ne referim la Asnat; și Iosif este trădat de frații lui, „aruncat în închisoare și scos de acolo pentru a fi mântuitor al Egiptului, al lumii; și apoi trebuie să aibă o mireasă dintre neamuri, în timp ce frații lui îi sunt străini.

S-o privim pe Sefora („pasărea” - mireasa cerească); și, din nou, Moise este departe de frații lui și respins de ei când o găsește la fântână (ea fiind tot dintre neamuri) și se căsătorește cu ea.

Sunt oare aceste lucruri atât de potrivite în ele însele, atât de potrivite locului pe care îl ocupă în istorie, simple întâmplări cu caracter sporadic pe care, dacă dorim, le-am putea folosi ca ilustrări, dar care să nu se impună în mod serios ca intrând și în planul lui Dumnezeu? Cu siguranță că, dacă un plan poate fi recunoscut undeva fără necesitatea vreunei etichete, atunci îl putem recunoaște aici.

Acum nu este nici o contradicție față de toate acestea și nici nu poate fi, să găsim că sfinții Vechiului Testament căutau o cetate care are temelii; sau chiar să credem - așa cum eu de mult cred - că această cetate și Noul Ierusalim, Mireasa Mielului din Apocalipsa, sunt una și aceeași. Dar odată ce realizăm că „cetatea” - oricât s-ar identifica într-un anume sens cu locuitorii ei - este în fapt habitatul, nu locuitorii lui, dificultatea începe să se clarifice. Cetatea Mireasă poate cuprinde mai mult decât Mireasa. Tronul lui Dumnezeu și al Mielului se află în ea; iar Evrei 12 ne arată distinct „cetatea Dumnezeului celui viu, Ierusalimul ceresc”, a fi deosebită atât de „Biserica celor întâi născuți”, cât și de „duhurile celor drepti, făcuți desăvârșiți”. Numele celor douăsprezece seminții de pe porțile cetății și ale celor douăsprezece apostoli de pe temelia ei sunt considerate deopotrivă ca înfățișând caracterul israelit al cetății în sine; iar „rămășița” celor douăsprezece, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel (Matei 19.28), le arată pe acestea ca fiind „despărțite de Biserică”, trupul lui Hristos. Se afirmă chiar că „Mielul este titlul special al Domnului Isus în relația cu Israel și cu rămășița lui Israel”. Nu este de mirare că va trebui să descoperim și faptul că „Evangheliile sunt concluzia istoriei Vechiului Testament și nu începutul învățaturii Bisericii: desigur, cu excepția” - și cât de importantă este această excepție! - „măsurii în care Hristos crucificat este fundamentul tuturor binecuvântărilor”.

Faptul că „Dumnezeu le-a pregătit o cetate” (11.16) nu implică în mod necesar în cazul acesta subiectul față de care se amintesc aceste cuvinte; și putem adapta cuvintele autorului altfel decât ar admite. „Acest sfânt Ierusalim poate cuprinde” sfinții Vechiului Testament; dar nu este necesar ca din acest considerent să-l identificăm cu ei”.

Întorcându-ne acum de la toate acestea, ce binecuvântare este să medităm la caracterul de Mire al Domnului Isus! Trebuie să ne fie clar că exprimă bucuria dragostei Lui personale într-un fel în care „Capul Trupului” nu o poate face, deoarece este vorba de un lucru foarte diferit. O întregă carte a Vechiului Testament ne-a fost dată pentru exprimarea acestei relații a Domnului Isus în primul rând față de Israel, dar care se poate aplica la cei aduși pe o poziție mai înaltă, cerească. Probabil că nu avem o carte a Noului Testament care să aibă acest caracter, după cum nu avem nici o carte a psalmilor în Noul Testament. Aceasta mai curând ar minimaliza relația, în loc s-o reprezinte în realitatea ei; și dacă n-ar fi cel puțin o carte prea vastă pentru a putea fi mănuită de oameni. Psalmii creștini își găsesc motivația laudei în toate celelalte cărți care au fost scrise. „Cântarea Cântărilor” trebuie să se înalțe mult peste ceea ce poate fi rostit și probabil că trebuie însușită altfel decât ne-ar ajuta oricare dintre celelalte cărți asemănătoare.

Așa se face că în final putem spune atât de puțin despre semnificația caracterului de Mire pe care îl poartă Domnul. Vedem cum sunt luate toate relațiile de cea mai dulce apropiere dintre oameni pentru a ilustra aceste și mai minunate relații spirituale. Și Mirele și Mireasa, rămânând pururi în prospețimea dintâi a dimineții sabatice a începutului lor, vorbesc despre existența unuia pentru celălalt, ca revelație a unei iubiri desăvârșite, așa cum învățăm pe măsură ce ne apropiem să-L întâlnim; iubire care din primul moment al prezenței Lui se va manifesta așa cum nu am cunoscut-o.

În momentul înfățișării înaintea lui Isaac, Rebeca s-a acoperit, punându-și un văl. Iar noi, în anticipația aceluia moment, nu putem face decât același lucru.

Capitolul 14

TRONUL LUI DUMNEZEU ȘI AL MIELULUI

Mielul este titlul binecunoscut al lui Hristos în Apocalipsa, cartea care privește viitorul. El exprimă răbdarea umilinței Lui până la moartea de cruce, care îl caracterizează pe Hristos în glorie. Chiar și atunci când apostolului i se spune despre Leul din seminția lui Iuda care a biruit ca să deschidă cartea, viziunea îl asigură că este un „Miel care a fost înjunghiat”.

Legătura dintre smerenie și glorie ne este familiară. Datorită acelei smeriri minunate a Lui, „și Dumnezeu L-a înălțat foarte sus și I-a dat Numele care este mai presus de orice nume, pentru ca în Numele lui Isus să se plece orice genunchi al celor din ceruri, de pe pământ și de sub pământ și orice limbă să mărturisească, spre slava lui Dumnezeu Tatăl, că Isus Hristos este Domnul” (Filipeni 2.9-11).

Aceasta este înălțarea Lui personală și ca Om. Întâi a coborât, iar acum este înălțat mai presus de ceruri și șade pe tronul Tatălui, așteptând ca vrăjmașii să-I fie făcuți așternut al picioarelor. Toate lucrurile trebuie să-I fie puse sub picioare, deși noi încă nu vedem aceasta. În împărăția Fiului Omului și în timpul domniei Sale milenare se va împlini aceasta. El are deci un tron pe care-l poate împărți cu alții, cum nu poate împărți tronul Tatălui (Apocalipsa 3.21); și sfinții vor împărăți cu El 1000 de ani.

Dar în timp ce Tatăl glorică astfel pe Fiul Său, pentru Fiu, propria înălțare nu reprezintă scopul urmărit. El ia împărăția pentru a aduce toate lucrurile în ordinea eternă și pentru a instaura odihna lui Dumnezeu. Odată împlinite acestea, El abandonează împărăția în această formă, obiectivul ei fiind atins; „Și când toate lucrurile îi vor fi supuse, atunci chiar și Fiul Se va supune Celui ce I-a supus toate lucrurile, pentru ca Dumnezeu să fie totul în toți” (vezi 1 Corinteni 15.28).

În felul acesta putem înțelege de ce împărăția durează o perioadă atât de scurtă comparativ și în același timp de ce ocupă un loc atât de vast în câmpul profețiilor. În Vechiul Testament, exceptând profeția lui Isaia despre ceruri noi și un pământ nou, nu trecem niciodată dincolo de împărăție. Și chiar în Noul Testament, deși acea promisiune se extinde și asupra noastră în imaginea încântătoare cu care toți ne-am familiarizat (Apocalipsa 21.1-8), totuși ceea ce decurge din Noul Ierusalim, cu privire la momentul viziunii, ne aduce din nou la mileniu. Numai în acest sens frunzele pomului vieții pot fi vindecarea neamurilor (Apocalipsa 22.2).

Cetatea însăși va dăinui după cei o mie de ani, fiind veșnică; și aici se află pentru noi cea mai completă imagine pe care cartea Apocalipsa o permite privitor la starea veșnică. Totuși este în același timp și scurtă și enigmatică; iar ochii care s-au oprit asupra ei de-a lungul multor generații au dorit totdeauna să vadă mai clar ce înfățișează această imagine.

Dar acum nu intenționăm să zăbovim asupra acestui aspect. Îl urmăm, pe cât ne stă în putință, pe Hristosul lui Dumnezeu de-a lungul tuturor lucrurilor care se schimbă, până la binecuvântarea care nu se schimbă. Ce putem ști despre ea? Probabil că puțin; dar putem distinge unele lucruri care sunt necesare și în care Scriptura este destul de clară pentru a ne feri de orice speculație aventuroasă în această direcție.

Pentru mulți - chiar și pentru unii dintre aceia care văd lucrurile mai clar teoretic - mileniul a fost practic prea mult identificat cu starea veșnică. Veșniciei i s-a acordat prea mult din caracterul mileniului, în timp ce, pe de altă parte, ceea ce este veșnic uneori s-a socotit a fi milenar.

Mileniul și ceea ce urmează imediat, legându-se de el, este o perioadă de formare - de lucrare, nu de odihnă. Întâi lucrurile sunt puse în rânduială sub aspect moral și spiritual; apoi și fizic. De asemenea, aceasta se aplică doar la pământ, nu la cer (în sensul cel mai înalt al cuvântului). „Cerurile noi” sunt cerești, sunt cerurile celei de-a doua zi a creației.

În ce privește domnia, atunci când se spune despre sfinți că vor împărăți cu Hristos 1000 de ani, am putea gândi în mod firesc că ei vor înceta să domnească după aceasta. Totuși găsim spunându-se despre cei din cetatea cerească că „vor împărăți în vecii vecilor”, expresia cea mai tare folosită pentru a sugera eternitatea. Și aceasta ne poate reaminti că, înainte ca „scaunele de domnie” să fie așezate pe pământ (Apocalipsa 20.4) și înainte chiar ca Mielul să ia cartea în cer (Apocalipsa 5.7), am văzut „scaune de domnie” împrejurul tronului lui Dumnezeu (Apocalipsa 4.4) și pe cei ce le ocupă, care după aceea cântă cântarea răscumpărării și care de aceea sunt oameni răscumpărați (Apocalipsa 5.9). Oare aici nu este implicată în mod limpede o domnie care, începând înainte de împărăția milenară, nu se va limita la aceasta?

În ce-L privește pe Domnul Isus, „toată autoritatea” este deja a Lui „în cer și pe pământ” (Matei 28.18), deși nu și-a luat încă tronul în calitate de Fiul al Omului. El stă pe tronul Tatălui, care nu este împărțit, nici circumscris acelei „Împărății a Fiului dragostei Lui” în care deja „ne-a strămutat” (Coloseni 1.13). Astfel, nu putem limita domnia lui Hristos la Împărăția Fiului Omului. Și când El va da Împărăția în mâna lui Dumnezeu Tatăl, iar „Dumnezeu va fi totul în toți”, oare „Împărăția Tatălui” va exclude suveranitatea Lui? Oare Împărăția Tatălui Îl va exclude pe Fiul?

Dacă avem nevoie de un răspuns mai direct la această întrebare, îl vom găsi în ceea ce se spune despre cetatea cerească, anume că „Scaunul de domnie al lui Dumnezeu și al *Mielului* va fi în ea” (Apocalipsa 22.3). Nu este decât un singur tron: n-ar putea fi două; și acesta este caracterizat ca fiind „al lui Dumnezeu și al Mielului”. Ceea ce ne vorbește despre coborârea în cele mai mari adâncimi de umilință se leagă de Numele inexprimabil al gloriei: se adaugă la cel față de care nici o adăugire nu ar părea posibilă. Dumnezeu acceptă această adăugire, totuși nu ca și cum ar fi acceptarea a ceva străin de El; nu, ci în ea Se înfățișează într-o glorie înaintea căreia oștirile cerurilor se prosternă în adorare și uimire. În Miel, Dumnezeu a găsit expresia de Sine pe care a căutat-o totdeauna - mijlocul revărsării nestânjenite a plinătății, care va face faptele Lui desăvârșite. Și astfel, din tronul lui Dumnezeu și al Mielului izvorăște râul cu apa vieții.

Faptul că este „scaunul de domnie al lui Dumnezeu” spune imediat că avem înaintea noastră ceea ce este veșnic: nu dispensațional, nu temporal. „Pentru ca Dumnezeu să fie totul în toți”, Mielul L-a coborât până în părțile cele mai de jos ale pământului și a ridicat umanitatea la înălțimea cerului. Mielul este de aici înainte „Sfeșnicul” luminii divine, după cum „Domnul Dumnezeu Cel Atotputernic și Mielul sunt templul ei” (Apocalipsa 21.22), Prezența neumbrită, în care închinarea va fi deopotrivă liberă și necesară. Taina Persoanei lui Hristos este asigurarea că Dumnezeu și Mielul nu pot fi separați niciodată și sub nici o formă.

Și ce gând copleșitor că umanitatea este unită astfel în Dumnezeu; că Cel crucificat șade pe scaunul de domnie al lui Dumnezeu! Iar noi, scoși de El din adâncimile căderii în care ne găsisem, pentru a proclama în noi plinătatea dragostei divine care Se sacrifică pe Sine, Îl urmăm pentru a-L vedea acolo unde Se află - în stare cel puțin să-I privim gloria cu ochii noștri și schimbați asemenea Lui.